

การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจชุมชนกบฏการ
ป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตาตอง
อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

พ.ต.ต. วรวิมล นนตะดี

๘๕๘
ตำราที่พิมพ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของงานการศึกษาตามหลักสูตรศาสตราจารย์พิเศษ
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๑

การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจชุมชนกับการ
ป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตาตอง
อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

พ.ต.ต.วรุฒิ นนตะลี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๐

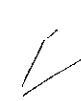
B 10115

**THE PARTICIPATION OF VOLUNTEERS' IN THE PROJECT OF
COMMUNITY POLICE AND CRIMINAL PROTECTION : A CASE STUDY
OF TUMBON TAD TONG, MUANG DISTRICT,
YASOTHON PROVINCE**

POLICE MAJOR VORAWUT NONTASEE

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2551 (2008)**

Thematic Title : The Participation of Volunteers' in the Project of Community Police and Criminal Protection : A Case Study of Tumbon Tad Thong, Muang District, Yasothon Province

Student's Name : Police Major Vorawut Nontasee

Department : Government

Advisor : Dr. Phairat Phuenchomphoo

Co-Advisor : Phrakhrupariyattiweerakit

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Suttisarasophon
..... Chairman
(Phrasuttisarasophon)

P. Phuenchomphoo
..... Advisor
(Dr. Phairat Phuenchomphoo)

P. pariyattiveerakit
..... Co-Advisor
(Phrakhrupariyattiweerakit)

S. Chaimusik
..... Member
(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

Chuen
..... Member
(Asst. Prof. Chuen Wilaiphrai)

หัวข้อสารนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการ
ป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลลาดทอง อำเภอเมือง
จังหวัดยโสธร

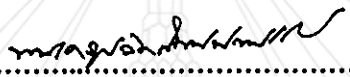
ชื่อนักศึกษา : พ.ต.ต.วรวิทย์ นนตะลี

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ไพรัช พันชมภู

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : พระครูปริยัติวีรภิกข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

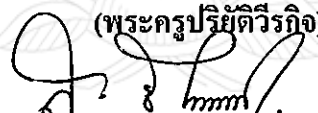

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระสุทธิสารโสภณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.ไพรัช พันชมภู)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(พระครูปริยัติวีรภิกข)

..... กรรมการ
(ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ผศ.ชื่น วิไลไพร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

หัวข้อสารนิพนธ์	: การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
ชื่อนักศึกษา	: พ.ศ.ท.วรวิณี นนตะสี
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.ไพรัช พันชมภู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: พระครูปริยัติวิโรจิก
ปีการศึกษา	: ๒๕๕๑

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครใน โครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร และเพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะและแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๓๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๕ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า :

ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครใน โครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับการมีส่วนร่วมจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ

สำหรับข้อเสนอแนะและแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม ประชาชนส่วนใหญ่ ได้ให้ข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานโครงการสำรวจชุมชนและป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน คือ ควรเพิ่มความถี่ในการตรวจของสายตรวจให้มากขึ้น ให้ความสำคัญกับเบาะแสอาชญากรรมที่ได้รับแจ้งจากประชาชน ควรบริการประชาชนด้วยความสุภาพและรวดเร็ว เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชาวบ้าน จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้แก่ชุมชนเพื่อให้สมาชิกในชุมชนปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ

Thematic Title : **The Participation of Volunteers' in the Project of Community Police and Criminal Protection : A Case Study of Tambon Tad Thong, Muang District, Yasothon Province**

Student's Name : **Police Major Vorawut Nontasee**

Department : **Government**

Advisor : **Dr. Phairat Phuenchomphoo**

Co- Advisor : **Phrakhrupariyattiweerakit**

Academic Year : **B.E. 2551 (2008)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were to explore levels of the participation of volunteers' in the Project of Community Police and Criminal Protection : a case study of Tambon Tad Thong, Muang district, Yasothon province, and to study suggestions and guidelines to prevent crimes therein. The samplers were 130 volunteers. The tool employed for the research was questionnaires reliability throughout the whole issue amounting to 0.85. Statistics utilized in the research encompassed: percentage, mean and standard deviation.

Research findings were as follows :

Levels of volunteers' participation in the project therein in all aspects and each on were at the moderate level, arrange in descending order, namely learning for crime prevention or trainings and prevention, participation in police's activities, coordination with police and supporting police's activities.

In respect of suggestions and guidelines for crime prevention, most of residents offered suggestions on carrying out tasks of the said project that frequencies of patrol cars should be increased, utmost attention should be paid to tip-offs of crimes informed by residents, rendering their services should be performed politely and swiftly, good human relationship with residents had to be created and crime prevention and suppression plans should be prepared for each community to follow those suggestions.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร” สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือจากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้คำแนะนำ ซึ่งแนะนำจนครบถ้วน ให้ข้อคิดซึ่งไม่สามารถประกาศนามขอบคุณมาในสารนิพนธ์ฉบับนี้ได้ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาจนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ขอกราบขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ได้เปิดสอนหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ทำให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสได้ศึกษา ขอกราบขอบพระคุณ พระสุทธิสาร โสภณ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และขอกราบขอบพระคุณ พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่ท่านได้กรุณาให้ความรู้ชี้แนะ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ จนกระทั่งสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ไพรัช พันชมภู อาจารย์ที่ปรึกษาและ พระครูปริยัติวิโรจ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ให้คำปรึกษาชี้แนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณ ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก และ ผศ.ชั้น วิไลไพร ผู้เป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์นี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.เดชา ใจกลาง, รศ.พิเศษ ดร.จรัส พัคฆมราชศักดิ์ และ พ.ต.ท. วิวัฒน์ สุมาพา ผู้ซึ่งให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่ให้คำปรึกษา ชี้แนะปรับปรุงเนื้อหาและแบบสอบถาม ทำให้การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่ได้ช่วยเหลือในการค้นคว้าเอกสาร แนะนำเอกสาร ข้อมูลต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัย จนสารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณในน้ำใจอันดีงามและความเอื้ออาทรของเพื่อนๆ นักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองทุกท่าน โดยเฉพาะศูนย์การศึกษายโสธร ที่ได้ช่วยเหลือ ประสานงานในการเก็บข้อมูล คุณค่าของงานวิจัยฉบับนี้ ขอให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากรายงานวิจัยฉบับนี้ มีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอกราบอภัยมา ณ โอกาสนี้ หวังใจเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้นำไปศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานต่อไป

พ.ต.ท.วรวุฒิ นนทะสี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ซ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
๑.๕ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน	๗
๒.๑.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน	๗
๒.๑.๒ รูปแบบ ลักษณะ ขั้นตอน การมีส่วนร่วมของประชาชน	๑๑
๒.๒ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์ของกรมตำรวจ	๑๓
๒.๒.๑ ความหมายและหน้าที่ของตำรวจ	๑๓
๒.๒.๒ ลักษณะของงานชุมชนสัมพันธ์	๒๑
๒.๓ ระเบียบปฏิบัติประจำตำรวจชุมชนประจำตำบล	๒๓
๒.๓.๑ หลักการทั่วไปของตำรวจชุมชนประจำตำบล	๒๓
๒.๓.๒ ว่าด้วยระบบวิธีการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนประจำตำบล	๒๖
๒.๓.๓ ว่าด้วยราษฎรอาสาสมัคร	๒๘
๒.๓.๔ ว่าด้วยการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจและราษฎรอาสาสมัคร	๓๑

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม	๓๒
๒.๔.๑ ความหมายของอาชญากรรม	๓๒
๒.๔.๒ การป้องกันอาชญากรรม	๓๖
๒.๔.๓ การลดความรู้ตีทหวาดระแวงของประชาชน	๓๘
๒.๔.๔ การบังคับใช้กฎหมาย	๔๒
๒.๔.๕ การดำเนินการหลังการใช้กฎหมาย	๔๕
๒.๔.๖ นโยบายการบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๔๗
๒.๔.๗ ขอบเขตความรับผิดชอบของงานต่างๆ ในสถานีตำรวจ	๔๘
๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการประสานงาน	๕๒
๒.๕.๑ ความหมายของการประสานงาน	๕๒
๒.๕.๒ ความสำคัญของการประสานงาน	๕๔
๒.๕.๓ จุดมุ่งหมายของการประสานงาน	๕๕
๒.๕.๔ ประเภทของการประสานงาน	๖๐
๒.๕.๕ ปัญหาและอุปสรรคในการประสานงาน	๖๑
๒.๕.๖ ประโยชน์ของการประสานงาน	๖๒
๒.๖ ทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม	๖๓
๒.๖.๑ ความหมาย	๖๓
๒.๖.๒ แหล่งของแรงสนับสนุนทางสังคม	๖๔
๒.๖.๓ องค์ประกอบของการสนับสนุนทางสังคม	๖๔
๒.๖.๔ ประเภทของแรงสนับสนุนทางสังคม	๖๕
๒.๖.๕ ระดับของแรงสนับสนุนทางสังคม	๖๕
๒.๗ ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลคาคทอง	๖๖
๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗๔
๒.๘ สรุปกรอบแนวคิด	๘๐

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๘๑
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๘๑
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๘๒
๓.๓ การสร้างเครื่องมือ	๘๒

๓.๔	การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ	๘๓
๓.๕	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๘๓
๓.๖	การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๔
๓.๗	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๘๕
บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๖
๔.๑	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	๘๖
๔.๒	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร ในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม	๘๘
๔.๓	ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนและ การป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน	๙๕
บทที่ ๕	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๙๗
๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๙๗
๕.๒	อภิปรายผล	๙๘
๕.๓	ข้อเสนอแนะ	๑๐๑
	๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๐๑
	๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๑๐๑
บรรณานุกรม		๑๐๓
ภาคผนวก		๑๐๕
	ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	๑๑๐
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	๑๑๒
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	๑๑๖
	ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	๑๑๘
ประวัติผู้วิจัย		๑๒๕

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	ข้อมูลจำนวนครัวเรือนและประชากรองค์การบริหารส่วนตำบลตากทอง	๖๘
ตารางที่ ๒	ข้อมูลจำนวนสัตว์เลี้ยง	๖๘
ตารางที่ ๓	ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	๘๖
ตารางที่ ๔	ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	๘๗
ตารางที่ ๕	ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๗
ตารางที่ ๖	ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ	๘๘
ตารางที่ ๗	ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	๘๘
ตารางที่ ๘	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตากทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยรวม	๘๘
ตารางที่ ๙	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตากทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธรด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน	๙๐
ตารางที่ ๑๐	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตากทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	๙๑
ตารางที่ ๑๑	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตากทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ	๙๓
ตารางที่ ๑๒	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตากทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	๙๔
ตารางที่ ๑๓	ข้อเสนอแนะปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการสำรวจชุมชนและการป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน	๙๕

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ ๑	โครงสร้างและการปกครองบังคับบัญชาตำรวจชุมชนประจำตำบล	๒๕
แผนภูมิที่ ๒	โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจชุมชนประจำตำบลกับองค์กรท้องถิ่น	๒๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในภาวะการณ์ปัจจุบันขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาไปอย่างรวดเร็วได้มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นใหม่ในหลายๆ ด้าน ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ แม้ก่อให้เกิดความก้าวหน้ามากมายก็ตามแต่ผลกระทบให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาหลายประการเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอันเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของประชาชนในการดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติสุขในสังคม ปัญหาดังกล่าวนี้รัฐบาลได้มอบหมายให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของตำรวจ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนให้ความช่วยเหลือประชาชนในการจัดหรือบรรเทาปัญหาสังคมอื่นๆ โดยเฉพาะงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นภารกิจที่สำคัญ^๑

ในอดีตสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พยายามแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่นๆ โดยใช้ยุทธวิธีแบบดั้งเดิม ซึ่งมุ่งเน้นในการป้องกันปราบปรามเป็นหลัก แต่ปรากฏว่าความพยายามดังกล่าวประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากขาดความร่วมมือจากประชาชน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ ยังมีความรู้สึกห่างเหินกับตำรวจ เพิกเฉยไม่สนใจ ไม่ให้ความร่วมมือ และไม่สนับสนุนกิจการตำรวจเท่าที่ควร โดยถือว่าไม่ใช่ธุระหน้าที่ นอกเสียจากอาชญากรรมหรือปัญหาต่างๆ ได้เกิดขึ้นกับตนเองหรือญาติพี่น้องเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เองข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวคนร้ายผู้กระทำความผิดและสถานที่หลบซ่อนตัวคนร้าย ตลอดจนแหล่งมั่วสุมในการกระทำความผิดยังไม่เพียงพอที่จะทำให้การป้องกันและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมตามภารกิจความรับผิดชอบไม่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับของสังคม มิได้ก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมหรือเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างแท้จริง^๒

^๑พล.ต.อ.วิรุฬห์ พันแสง, “ตำรวจชุมชน” ในตำรวจของประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๔๐), หน้า ๓๕.

^๒พ.ต.อ.ประเสริฐ เกสรมาลา, “พรรณณะของสังคมตำรวจ”, ในตำรวจและสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๒๑), หน้า ๑๓.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติตระหนักเป็นอย่างยิ่งที่จะดำเนินการทุกวิถีทาง เพื่อให้ประชาชนทั่วไปอยู่อย่างมีความสุขปราศจากการถูกเบียดเบียนจากอาชญากรรม ดังนั้นเพื่อให้ดำเนินการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการดำเนินกิจกรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และบังเกิดศักยภาพสูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ จึงจำเป็นต้องแสดงแนวร่วมและนำสมาชิกของชุมชนมาร่วมปฏิบัติหน้าที่ป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม^๑

ปัจจุบันการดำเนินการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ใหม่จากที่เคยใช้ในอดีต คือ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในเชิงรับเป็นเชิงรุกจึงได้จัดทำโครงการตำรวจชุมชนตำบล เพื่อมุ่งการบริการสู่พื้นที่มากยิ่งขึ้นเป็นการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน และเปิดให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงาน เพื่อการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ในท้องถิ่นตนเองดังที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของโครงการตำรวจชุมชนตำบลไว้ดังนี้

๑. เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยความร่วมมือและประสานการปฏิบัติระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจประชาชน และองค์กรท้องถิ่น

๒. เพื่อให้ประชาชนรักใคร่ ศรัทธาต่อตำรวจ และเป็นแหล่งข่าวให้กับทางราชการ

๓. เพื่อบริการประชาชนและร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชนให้เสร็จสิ้น ณ จุดที่เกิดตามขีดความสามารถ

๔. เพื่อให้สังคมมีความสุขและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน^๔

ตำรวจชุมชนตำบลจึงเป็นยุทธศาสตร์หลักอันหนึ่งของการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๓ ประการ คือ ปัญหาโจรผู้ร้าย ปัญหายาเสพติดให้โทษและปัญหาอุบัติเหตุจากการจราจรซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ และสังคมที่ละเลยศีลธรรม เพื่อที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และหมู่บ้าน ให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัย และสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้แก่สังคมกับทางราชการ^๕

^๑พล.ต.ต.พิชิต ควรเคชะคุปต์, “ยุทธศาสตร์เชิงรุกในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน”, ใน**ตำรวจของประชาชน**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๔๐), หน้า ๕๘.

^๔สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, **ระเบียบปฏิบัติประจำตำรวจชุมชน (ตชช.)**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ม.ป.ป., ๒๕๔๒), หน้า ๑.

^๕เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒.

ตำบลตาตอง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอเมืองยโสธร และห่างจากจังหวัดยโสธร ๖ กิโลเมตร เป็นชุมชนกึ่งเมืองชนบท มีความเจริญมากในบางพื้นที่ และเป็นเส้นทางหนึ่งที่เปิดไปสู่อินโดจีน ซึ่งส่วนนี้ถือว่าองค์การบริหารส่วนตำบลตาตองมีศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาที่สูงมาก อีกทั้งยังติดกับเขตเทศบาลเมืองยโสธร จึงถือว่าเป็นโอกาสและช่องทางที่จะแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการได้โดยสะดวก ก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่สลับซับซ้อนเพิ่มขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาโจรผู้ร้าย ปัญหายาเสพติด และปัญหาการจราจร ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นหากปล่อยให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับตำรวจในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นตนเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการวิจัยถึงการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัย การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

- ๑) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
- ๒) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่

๑. ด้านการรับรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน
๒. ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
๓. ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ

๔. ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๑.๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม จำนวน ๑๐ คน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน ๑๕๐ คน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๑๓ คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๒๖ คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒๖ คน สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม จำนวน ๑๖๐ คน ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ของ ตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๘๕ คน

๒) กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการหากลุ่มตัวอย่างใช้การกำหนดโควตา (Quota) จำนวน ๑๓๐ คน จากนั้นพิจารณาตามสัดส่วนจากกลุ่มประชากรที่มีอยู่ จึงได้สัดส่วนดังนี้ ราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม จำนวน ๓ คน, อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน ๕๑ คน, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๔ คน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๙ คน, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๙ คน, สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม จำนวน ๕๔ คน จากนั้นนำจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละกลุ่มมาคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการตอบแบบสอบถามต่อไป

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

๑) ตัวแปรพื้นฐาน

ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ

๒) ตัวแปรที่ศึกษา

ได้แก่ การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย ๔ ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา

ได้แก่ ตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๔.๑ ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

๑.๔.๒. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะและแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

๑.๔.๓ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาเป็นข้อมูลการพัฒนาชุมชนและป้องกันอาชญากรรมให้กับหน่วยงานราชการ

๑.๕ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนดูได้จากลักษณะที่แสดงออก ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การเสียสละเงินทอง วัสดุสิ่งของ สละเวลา แรงงาน การเป็นสมาชิกของคณะกรรมการซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนใน ๔ ลักษณะ คือ

๑. **ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน** หมายถึง กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ข้าราชการตำรวจ) ทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการป้องกันอาชญากรรมตามขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบของตำรวจชุมชนประจำตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

๒. **ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ** หมายถึง กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนให้ราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เช่น การบริการด้านอำนวยความสะดวกธรรมชาติ การบริการด้านจราจรและรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

๓. **ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ** หมายถึง ราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในกระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน เช่น การรณรงค์ในการป้องกันยาเสพติด การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารราชการ เป็นต้น

๔. **ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ** หมายถึง ราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินงานมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมของสถานีตำรวจ อาทิ

การจัดงานพิธีเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้วยการสอดส่อง ดูแล ตรวจตรา และเฝ้าระวังบริเวณชุมชนของท่านร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น

ราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชน หมายถึง ราษฎรในพื้นที่ตำบลตาดทองที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม การอบรมสมาชิกรักษาความสงบและผ่านการอบรมอาสาสมัครตำรวจบ้าน ที่มีอายุไม่น้อยกว่า ๒๑ ปี ที่สมัครใจให้การช่วยเหลือราชการตำรวจ ตามโครงการตำรวจชุมชนประจำตำบลตาดทอง

อาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำใดๆ ก็ตามที่มีบัญญัติไว้เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา

การป้องกันอาชญากรรม หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำที่ป้องกันมิให้มีการละเมิดต่อกฎหมายที่ทำลายความปลอดภัยของสังคม ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ส่งผลให้บุคคลไม่มีความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน รวมทั้งป้องกันมิให้เกิดเหตุร้ายอันเป็นสมาชิกของสังคมเสียหายหรือได้รับบาดเจ็บไม่ว่าด้วยเจตนา ประมาท หรือความไม่รู้สาระสำคัญในการกระทำก็ตาม ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงการปฏิบัติตามขอบข่ายอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของตำรวจชุมชนประจำตำบล

อาสาสมัคร (Volunteer) หมายถึง ผู้ที่สมัครใจทำงานเพื่อประโยชน์แห่งประชาชนและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงิน หรือสิ่งอื่นใด เป็นบุคคลที่อาสาเข้ามาช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจ เสียสละ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ป้องกัน แก้ไขปัญหาและ พัฒนาสังคม โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ราษฎร หมายถึง พลเมืองของประเทศ ในกรณีที่เป็นผู้มีสิทธิในการปกครองประเทศ

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครใน โครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์ของกรมตำรวจ
- ๒.๓ ระเบียบปฏิบัติประจำตำรวจชุมชนประจำตำบล
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม (Crime prevention)
- ๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการประสานงาน
- ๒.๖ ทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม
- ๒.๗ ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาตอง
- ๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๙ สรุปกรอบแนวคิด

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๑.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

United Nations, Economic and Social Council Resolution 1929 ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การที่สมาชิกทุกคนในชุมชน สามารถที่จะมีโอกาสเข้าดำเนินการ และมีอิทธิพลในกิจกรรมและกระบวนการพัฒนา อีกทั้งยังได้รับผลจากการพัฒนาอย่างเสมอภาคอีกด้วย โดยมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

๑. เข้าร่วมการดำเนินการด้วยความพยายามในการพัฒนา
๒. ได้รับส่วนแบ่งในผลประโยชน์ของการกระทำตามที่ควรจะเป็น

๓. มีส่วนร่วมตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย การวางแผน รวมทั้งดำเนินกิจกรรมในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม^๑

วิลเลียม วี ริคเคอร์ (William W.Reeder) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพบปะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม^๒

วิลเลียม เออร์วิน (William Erwin) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย ๓ มิติ คือมิติที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรควรทำและทำอย่างไร มิติที่สองมีส่วนร่วมเสียดสีในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติตามที่ตัดสินใจ และมิติที่สามมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน^๓

อลาสแตร์ ที ไวท์ (Alastair T. White) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า “ประกอบด้วย ๓ มิติ คือมิติที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรควรทำและทำอย่างไร มิติที่สองมีส่วนร่วมเสียดสีในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติตามที่ตัดสินใจ แลมิติที่สามมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน”^๔

วีระ โอสถานนท์ ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า “เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ประชาชนระดับท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทในการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวาง

^๑United Nations, **Economic and Social Council Resolution 1929**, อ้างใน ยูวัฒน์ วุฒิเมธี, **หลักการพัฒนารวมชนและการพัฒนาชนบท**, (กรุงเทพมหานคร : ท.ส.น. ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๒๖), หน้า ๒๐.

^๒**William W. Reeder, Beliefs, Disbelief's and Social Action : Department of Rural Sociology Bulletin**. อ้างใน วีระ โอสถานนท์, **การพัฒนารวมชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๖๘.

^๓**William Erwin, Participation Management : Concept Theory and Implementation**, อ้างใน สมยศ นาวิการ, **การบริหารแบบมีส่วนร่วม**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๔๕), หน้า ๕.

^๔**Alastair T. White, Why community participation, a discussion of the agreement community participation : current issue and less on learned**. อ้างใน บัญชร แก้วส่อง, “รูปแบบทางสังคมจิตวิทยาสำหรับอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), ๒๕๓๑, หน้า ๘.

ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวนี้จะเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งถ้าเกิดขึ้น เพราะเป็นการพัฒนาทรัพยากรคน และทำให้นักวางแผนระดับชาติได้รับทราบความคิดเห็นจากประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง และทำให้นักวางแผนระดับชาติได้รับทราบสถาบันหรือองค์กรที่เหมาะสม จึงจะทำให้ประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมนั้นต้องเกิดขึ้น โดยผ่านสถาบันหรือองค์กรที่เหมาะสม จึงจะทำให้ประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมบังเกิดผลสูงสุด^๔

ดิเรก ก้อนถีบ กล่าวไว้ใน “การพัฒนาชนบทเน้นการพัฒนาสังคมและแนวคิดความจำเป็นพื้นฐาน” ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมให้ประชาชนในระดับท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทในการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงชนบท และการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการให้ความสำคัญแก่การพัฒนาทรัพยากรกำลังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพกำลังคน การมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้นักวางแผนพัฒนาได้รับข้อเท็จจริงและแนวความคิดเห็นจากประชาชนในระดับท้องถิ่นโดยตรง จึงนับได้ว่าเป็นประโยชน์และจำเป็นต่อการพัฒนาชนบท^๕

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี กล่าวไว้ใน “หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท” โดยให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชน การที่สามารถทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทเพื่อแก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องรับปรัชญาที่ว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับความจริงที่ว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ต้องมีโอกาสดูแลและได้รับการชี้แนะที่ถูกต้อง^๖

ไพรัตน์ เคชะรินทร์ กล่าวไว้ใน “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา” ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่รัฐทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนและชุมชนทั้งในรูปของส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน และองค์กร

^๔ วีระ โอสถานนท์, *การพัฒนาชุมชน*, อ่างแล้ว, หน้า ๖๕.

^๕ ดิเรก ก้อนถีบ, *การพัฒนาชนบทเน้นการพัฒนาสังคมและแนวคิดความจำเป็นพื้นฐาน*, (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, ๒๕๒๕), หน้า ๒๐๕.

^๖ ยูวัฒน์ วุฒิเมธี, *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท*, (กรุงเทพมหานคร : ห.ศ.น. ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๒๖), หน้า ๒๐.

อาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้^๕

ทวิทอง หงส์วิวัฒน์ กล่าวไว้ว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา” หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้การกระจายทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิก ในการมีส่วนร่วมของประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง^๖

สุจินต์ ดาววิระกุล ให้ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อตัวประชาชนเอง โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตัวเอง และมีส่วนดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจได้ปรารถนาหรือที่ตั้งไว้^๗

นิพัทธ์เวช สืบแสง ได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาว่า หมายถึง การกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงสถานการณ์ของงานรวม เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใต้การกำหนดและดำเนินการของประชาชนเองโดยที่กระบวนการของการมีส่วนร่วมนั้น เป็นการมีส่วนร่วมในการค้นหาหรือกำหนดปัญหาของชุมชน การหาสาเหตุของปัญหาวิธีแก้ไขปัญหาลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหของชุมชนและประเมินผลการดำเนินการแก้ไขปัญหา^๘

ปรัชญา เวสารัชช์ ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาว่าเป็นการที่ประชาชนเข้าเกี่ยวข้อง โดยการใช้ความพยายาม หรือใช้ทรัพยากรบางอย่างส่วนตนในกิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาของชุมชนและการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

^๕ไพรัตน์ เดชะรินทร์, **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๗), หน้า ๖-๗.

^๖ทวิทอง หงส์วิวัฒน์, **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๗), หน้า ๒.

^๗สุจินต์ ดาววิระกุล, “ปัจจัยที่มีผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดดีเด่น ระดับจังหวัดประจำปี ๒๕๒๗”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๗), หน้า ๑๘.

^๘นิพัทธ์เวช สืบแสง, “การมีส่วนร่วมของชาวชนบทในการพัฒนา” **ในวารสารข่าวสารศูนย์วิจัยชาวเขา**, ฉบับที่ ๑๒๓ ปีที่ ๕, (กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๔๖) : ๒๔.

๑. มีประชาชนเข้าเกี่ยวข้องในกิจกรรมพัฒนา

๒. ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างสุดตัว เช่น ความรู้ ความสามารถ ความคิด แรงงาน หรือทรัพยากรบางอย่าง เช่น เงินทุน วัสดุ กิจกรรมการพัฒนา^{๑๒}

คุณฐิ อายุวัฒน์ และคณะ กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการเบื้องต้นจนถึงกระบวนการสิ้นสุด โดยที่การร่วมอาจร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือครบวงจรก็ได้ การเข้าร่วมทั้งรายบุคคล กลุ่มคน จนถึงองค์กร ซึ่งมีความสอดคล้องกันการเข้ามารับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยการกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กรเพื่อให้บรรลุการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์^{๑๓}

จากการประมวลความหมายในเบื้องต้นผู้วิจัย สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ โดยเป็นตัวนำในการกระทำกิจกรรมทุกขั้นตอน คือ ขั้นตอนการประเมินปัญหา ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงาน ขั้นตอนการจัดสรรให้ชุมชนได้รับประโยชน์ และขั้นตอนการติดตามประเมินผล และร่วมรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง โดยการกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กร คือ องค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีประสิทธิภาพ

๒.๑.๒ รูปแบบลักษณะขั้นตอน การมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการศึกษารูปแบบ ลักษณะ ขั้นตอน การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีทรรศนะของนักวิชาการได้กล่าวถึงรูปแบบ ลักษณะขั้นตอน การมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

นิรันดร์ จงวุฒิเศียร กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน มีรูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

๑. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation) โดยผ่านองค์กรจัดตั้งของประชาชน เช่น การรวมกลุ่มเยาวชน กลุ่มต่าง ๆ

๒. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยอ้อม (Indirect Participation) โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน เช่น กรรมการของกลุ่ม ชุมชน กรรมการ กลุ่มเลี้ยง ไหม คณะกรรมการหมู่บ้าน

^{๑๒} ปรัชญา เวสารัชช, **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชนบท**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๘), หน้า ๓๖ - ๓๘.

^{๑๓} คุณฐิ อายุวัฒน์, **การวิเคราะห์ด้วย Correlation และ Regression Analysis**, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓), หน้า ๓๖-๓๘.

๓. การมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ (Open Participation) โดยผ่านผู้แทนที่ไม่ใช่องค์กรของประชาชน เช่น สถาบัน หน่วยงานที่เชิญชวน เปิดโอกาสให้ประชาชนไปมีส่วนร่วม^{๑๔}

อकिन ртїพัฒน ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
๒. การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหา
๓. การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนในการแก้ปัญหา
๔. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน
๕. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดผลสำเร็จ^{๑๕}

ไพร์ตน์ เคชะรินทร์ ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาไว้ดังนี้

๑. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงตลอดถึงความต้องการของชุมชน
๒. คิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
๓. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือ โครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหาความต้องการของชุมชน
๔. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
๕. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
๖. ร่วมลงทุนกิจกรรม โครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
๗. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

^{๑๔} นิรันดร์ จงวุฒิเศร์น, กลวิธีแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภาคการพิมพ์, ๒๕๔๐), หน้า ๑๘๕.

^{๑๕} อकिन ртїพัฒน, แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗), หน้า ๑๐๐ -๑๐๑.

๘. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ โดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ตลอดไป^{๑๖}

จากแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้วิจัยสรุปเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปร่วมคิด ร่วมริเริ่ม ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และรับผิดชอบในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของชุมชน หมู่บ้าน ตำบล ซึ่งลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าวนี้ จะเข้าไปร่วมในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและรับผิดชอบร่วมกันกับคนในสังคม และเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้สูงขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ๕ ลักษณะดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา ได้แก่ ดำรวจข้อมูล ร่วมประชุมวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ร่วมตัดสินใจสาเหตุแท้จริงของปัญหา

๒. การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ได้แก่ ร่วมกำหนดปัญหาในการพัฒนาชนบทร่วม จัดลำดับความสำคัญของปัญหา

๓. การมีส่วนร่วมปฏิบัติ ได้แก่ ร่วมออกแรงงาน ร่วมออกวัสดุ ร่วมให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

๔. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ได้แก่ ร่วมเป็นกรรมการติดตามงาน ร่วมสำรวจความถูกต้อง ของแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงาน

๕. การมีส่วนร่วมอื่น ๆ ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกประชาคม การเปิดเผยข้อมูล แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การแต่งตั้งประชาคมตำบลอย่างเป็นทางการ

^{๑๖} ไพรัตน์ เดชะรินทร์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุขมหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๗), หน้า ๖-๗.

๒.๒ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์ของกรมตำรวจ

๒.๒.๑ ความหมายและหน้าที่ของตำรวจ

ประเสริฐ เมฆมณี ให้ความหมายของตำรวจ ตำรวจแปลมาจากคำว่า “ตรวจ” หมายถึง ผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย^{๑๖}

กรมตำรวจ ให้ความหมาย ตำรวจ หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน^{๑๗}

Encyclopedia Britannica ให้ความหมาย ตำรวจ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษ “POLICE” ซึ่งหมายถึง “ผู้ที่รักษากฎข้อบังคับของสังคม ตลอดจนป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จากการกระทำที่ไม่ชอบกฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งตำรวจเป็นข้าราชการพลเรือนที่ต้องรับผิดชอบในการรักษากฎข้อบังคับของสังคมและความปลอดภัยของสังคม รวมทั้งการรักษากฎหมาย ป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม”^{๑๘}

จตุพร ชื่นบาน กล่าวว่า ตำรวจ หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ดำเนินการควบคุมให้สังคมประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย และป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ได้มีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสาขาการบริหารงานยุติธรรมได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติงานความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตำรวจ โดยได้แยกคำว่า “ตรวจ” ซึ่งเป็นที่มาของตำรวจมาให้ความหมายอย่างชัดเจน และสามารถทำให้เราให้เห็นความสำคัญของกิจการตำรวจได้มากขึ้น และในขณะเดียวกันก็ได้ใช้คำว่า “POLICE” ในภาษาอังกฤษมาแยกกล่าวเป็นแต่ละตัวอักษรเพื่อให้ความเข้าใจงานของตำรวจ ดังพอสรุปเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของกิจการตำรวจ ได้ดังนี้

“ต” หมายถึง ความตราตรึงในลักษณะของความเป็นผู้มีความอดทนต่อความยากลำบากในการปฏิบัติงาน ซึ่งในงานของตำรวจยอมรับว่าจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับทุก ๆ เรื่องราว โดยเฉพาะเกี่ยวกับทางด้านการปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองป้องกันภัยพิบัติให้กับประชาชน ย่อมจะมีความยากลำบากตราตรึงและต้องอดทนในงานของตำรวจ

^{๑๖} ประเสริฐ เมฆมณี, ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๒๓), หน้า ๓๕.

^{๑๗} กรมตำรวจ, ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๐๕), หน้า ๓.

^{๑๘} Encyclopedia Britannica, Police Encyclopedia VIII, อ้างใน ประเสริฐ เมฆมณี, ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม, อ้างแล้ว, หน้า ๑๖.

“ร” ได้ให้ความหมายในลักษณะของความรอบรู้ริเริ่ม รีบเร่งและร่วมมือกันเป็นการให้ความหมายต่องานของตำรวจที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในสภาพสังคมปัจจุบันตำรวจต้องทำงานสารพัด นั่นก็คือการต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถครบจักรวาลในทุก ๆ เรื่องราว งานบางประเภทของตำรวจต้องการความรวดเร็ว และการตัดสินใจที่รอบคอบเนื่องจากเป็นงานเสี่ยงต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนทรัพย์สินและชีวิตของตำรวจ ในส่วน “ร” นี้อาจให้ความหมายเพิ่มเติมว่าอาจหมายถึงคำว่า “รักษา” ซึ่งจะมีความหมายไปครอบคลุมถึงงานของตำรวจในยุคปัจจุบัน ที่จะต้องเป็นผู้ดูแลรักษาสังคมในแง่ต่าง ๆ เช่น รักษาความสงบเรียบร้อยรักษากฎหมาย โดยที่เป็นการปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย ศีลธรรม จรรยา ตลอดจนการดำเนินการทุกวิถีทางให้ประชาชนรักษากฎหมาย และรักษาความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน การรักษาสິงนี้จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และงานตามหน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องเกี่ยวกับประชาชนเป็นอย่างมาก รักษาระเบียบวินัยก็นับเป็นความหมายที่จำเป็นสำหรับตัวตำรวจ เพื่อประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจเอง การมีระเบียบวินัยย่อมนำไปสู่ความสำคัญได้ดียิ่งกว่าการที่ขาดระเบียบวินัย

“ว” ได้ให้ความหมายเอาไว้เกี่ยวกับการเป็นผู้มีวิจารณ์ญาณ รู้จักเหตุและผลในการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่ตามตัวบทกฎหมาย หรือในความหมายของคำว่า “วิจารณ์” อันหมายถึงความเป็นผู้ที่มีใจกว้างพอที่จะยอมรับฟังคำวิจารณ์จากผู้อื่น สำหรับ “ว” นี้อาจให้ความหมายเสริมไปถึงคำว่า “วินัย” คือ งานของตำรวจนั้นต้องอยู่ในวินัยของตำรวจอย่างเคร่งครัด และเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับการบริหารงานกิจการตำรวจยุคประชาธิปไตยแบ่งบานนี้ยิ่งที่สุด การเป็นผู้มีระเบียบวินัยของตำรวจเองย่อมสามารถช่วยเสริมสร้างงานของตำรวจเองได้ ทั้งในส่วนของกิจการตำรวจและในส่วนที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยทั่วไป การมีระเบียบวินัยของตำรวจย่อมทำให้สังคมเห็นความสำคัญและยอมรับสภาพการเป็นตำรวจซึ่งอาจรวมไปถึงการให้ความร่วมมือแก่ตำรวจด้วยความเต็มใจมากขึ้น นั่นคือความเป็นผู้มีระเบียบวินัยของตำรวจย่อมสร้างให้เกิดมีศรัทธาต่องานตำรวจจากประชาชนนั่นเอง

“จ” ได้ให้ความหมายถึงการ “จดจำ” อันเป็นคุณลักษณะที่พึงมีของตำรวจเพื่อเป็นงานให้ได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของงานที่เกี่ยวข้องกับวิทยาการตำรวจทั่วไป เช่น การสืบสวนสอบสวน ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคล เวลา สถานที่ และอื่น ๆ อีกมาก เป็นต้น^{๒๐}

จตุพร ชื่นบาน กล่าวว่า สำหรับคำว่า “POLICE” ได้ให้คำอธิบายถึงความหมายไว้อย่างน่าสนใจ และแสดงให้เห็นถึงมิติต่าง ๆ ของแนวคิดที่เกี่ยวข้องการทำงานของตำรวจโดยทั่วไปดังนี้

^{๒๐}จตุพร ชื่นบาน, **กิจการตำรวจไทย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๓๓), หน้า ๖-๘.

“P” มาจากคำว่า “Politeness” (สุภาพ) หมายความว่า ตำรวจจะต้องเป็นผู้มีความประพฤติสุภาพเรียบร้อยอ่อนโยนต่อบุคคลทั่วไป ไม่เย่อหยิ่งจองหองอวดดีหรือมัวเมาอำนาจจนลืมหิว

“O” มาจากคำว่า “Obedience” (เชื่อฟัง) หรือ “Order” (ระเบียบ) หมายความว่า ตำรวจจะต้องเชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชาอันชอบด้วยเหตุผล และจะต้องอยู่ในระเบียบวินัยได้อย่างเคร่งครัดอยู่เนืองนิตย์

“L” มาจากคำว่า “Law” (กฎหมาย) หมายความว่า ตำรวจในฐานะเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย จำเป็นจะต้องมีความรอบรู้และสนใจในดับทกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิทักษ์ความเป็นธรรมและปฏิบัติหน้าที่ภายในกรอบแห่งกฎหมายอย่างสมเหตุสมผลเพื่อประสานประโยชน์ระหว่างเสรีภาพส่วนบุคคล ความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายและความเป็นธรรมในสังคมประกอบกันไป

“I” มาจากคำว่า “Investigation” (สืบสวน) หรือ “Intelligent” (ไหวพริบหรือข่าวคราว) หมายความว่า ตำรวจมีหน้าที่ในการสืบสวนเสาะหาข้อเท็จจริงแห่งคดีและจะต้องปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วยความเพียรพยายามมานะ อุตุน ไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากประกอบด้วยความเฉลียวฉลาดและความมีไหวพริบเท่าทันเหตุการณ์

“C” มาจากคำว่า “Co-operation” (ร่วมมือ) หรือ “Concord” (ปรองดองเห็นพ้อง) หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจที่มีประสิทธิภาพสูงนั้น จำเป็นจะต้องใช้หลักความสามัคคีศีลธรรมของหมู่คณะในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งการประสานร่วมมือกันระหว่างส่วนราชการหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้รับการสนับสนุนจากประชาชนทั่วไปเป็นอย่างดีอีกด้วย

“E” มาจากคำว่า “Energy” (พลัง) หมายความว่า ภารกิจของตำรวจเป็นงานที่ยากลำบากยุ่งยากเสียรอบด้าน ทั้งจักต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ฉับไวในปัจจุบันทันด่วน เท่าทันต่อความจำเป็นแห่งสถานการณ์และเงื่อนไขเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด ฉะนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่ายจึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีสุขภาพจิต สุขพลานามัยที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนด้านกำลังคน อาวุธและเครื่องมืออุปกรณ์จำเป็น ในลักษณะพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ทุกขณะ เพื่อจะได้เป็นที่พึ่งของประชาชนและสนองตอบต่อหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพสูงของตำรวจเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งขบวนการรณรงค์ป้องกันปราบปราม อาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน^{๒๐}

ประเสริฐ เมฆมณี กล่าวถึง หน้าที่ของตำรวจ การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมีความเกี่ยวข้องกับการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ประโยชน์ของสังคม

^{๒๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕-๑๐.

ส่วนรวมภายใต้หลักกฎหมายและความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชน
จำแนกได้เป็น ๓ แบบ คือ

๑) หน้าที่แบบจารีตนิยม ได้แก่ การพิทักษ์ชีวิตทรัพย์สินของประชาชนและการรักษา
ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ประกอบด้วยหน้าที่สำคัญ ๒ ส่วน คือ หน้าที่ในฐานะผู้รักษา
กฎหมายและการปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งมีนักบริหารและนักวิชาการตำรวจเสนอแนวความคิด
เกี่ยวกับหน้าที่แบบจารีตนิยมของตำรวจไว้ ประกอบด้วย

๑.๑ การรักษาความปลอดภัยของชีวิตทรัพย์สิน

๑.๒ การรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของสังคม

๑.๓ การป้องกันอาชญากรรมและควบคุมแหล่งเสื่อมโทรม

๑.๔ การควบคุมการจราจร

๑.๕ การปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับของตำรวจ

๒) หน้าที่จารีตนิยมแบบขยายขอบเขตความรับผิดชอบของตำรวจ เป็นการปรับปรุง
พัฒนารูปแบบและขยายขอบเขตหน้าที่ของตำรวจให้กว้างขวางออกไป เพื่อให้ประสานกลมกลืน
กับภาวะความจำเป็นและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ การป้องกันอาชญากรรม เป็นการกำหนดมาตรการปฏิบัติต่าง ๆ ก่อนการกระทำ
ผิด เพื่อตัดทอน โอกาสการกระทำผิดหรือขจัดพฤติกรรมอันอาจเป็นภัยต่อสังคมมิให้เกิดขึ้น
ประกอบด้วย การกำหนด โครงการแผนงาน หลักการรักษาความสงบเรียบร้อยการจัดระบบงาน
ป้องกันและปราบปราม เป็นต้น

๒.๒ การปราบปรามอาชญากรรม เป็นหน้าที่สำคัญยิ่งของตำรวจในการรณรงค์
ปราบปรามอาชญากรรมซึ่งจะส่งผลต่อการควบคุมหรือขจัดปัจจัยต่าง ๆ อันเป็นภัยต่อสังคมอย่างมี
ประสิทธิภาพและฉับพลัน ซึ่งการจัดหน่วยสายตรวจเป็นหัวใจสำคัญในการปราบปราม
อาชญากรรมของตำรวจ

๒.๓ การสืบสวนจับกุมฟ้องร้องผู้กระทำผิด เป็นการดำเนินการหลังจากการกระทำผิด
ได้เกิดขึ้นแล้ว โดยยึดถือตามหลักกฎหมายและมีประจักษ์พยานหลักฐานเป็นที่แน่ชัดเพื่อกันผู้
บริสุทธิ์ออกจากข่ายสงสัย

๒.๔ การค้นหาทรัพย์สินสูญหายเป็นการลดความเสียหายทางเศรษฐกิจและเป็นการ
ยับยั้งผู้แสวงหาประโยชน์มิชอบ อันจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น

๒.๕ การรักษาระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับอาชญากรรม ได้แก่ ควบคุมการ
จราจร ควบคุมกิจการสาธารณสุข การจัดสวัสดิการต่าง ๆ แก่ประชาชนการคุมความเป็น

ระเบียบเรียบร้อยของฝูงชน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความผาสุกของสังคม

๒.๖ การจัดการบริการแก่ประชาชน เป็นการให้บริการ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ประชาชนทั่วไป เช่น การจัดการบริการข่าวสาร การให้คำแนะนำช่วยเหลือประชาชน เป็นต้น

๒.๗ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล เป็นการคุ้มครองปัจเจกชน ไม่ให้ตกอยู่ใต้อิทธิพลของคนอื่น รวมทั้งจะต้องให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ประชาชน ในการมีสิทธิหน้าที่ของพลเมืองดีอีกด้วย

๒.๘ การปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่น ๆ นอกเหนือหน้าที่ปกติดังกล่าวมาแล้ว เช่น การปฏิบัติหน้าที่ควบคุมหรือปราบปรามผู้เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลอันชอบด้วยกฎหมาย การอารักขาคุ้มครองบุคคลสำคัญ เป็นต้น

๓) **หน้าที่ของตำรวจในระบอบประชาธิปไตย** การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมีขอบเขตความรับผิดชอบอย่างกว้างขวาง มีความสลับซับซ้อนไปตามภาวะความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองการดำเนินการในหน้าที่จึงต้องคำนึงหลักคุณภาพระหว่างสิทธิส่วนบุคคลกับหลักการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในกรอบข้อบังคับของสังคมและหลักกฎหมายบ้านเมือง ดังนั้น บทบาทของตำรวจในระบอบประชาธิปไตยจึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยการยึดถือหลักการบริหารงานที่กำหนดเป้าหมายเป็นการแน่นอนและใช้หลักการทำงานรับผิดชอบร่วมกัน และความสอดคล้องต้องกันระหว่างวัตถุประสงค์กับวิธีการปฏิบัติ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติยิ่งกว่าระบบแบบแผนหลักการอันจำเป็นของตำรวจในระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญประการหนึ่ง ก็คือการกำหนดมาตรการปฏิบัติงานจริงตำรวจจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องยากอย่างยิ่งทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากลักษณะการปฏิบัติงานของตำรวจเป็นรูปแบบของการบริหารที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างวัตถุประสงค์กับการปฏิบัติงานในตัวเอง กล่าวคือ การไม่ประมาทกลมกลืนกันระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้รักษากฎหมายกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในฐานะผู้รักษาความสุขของบ้านเมือง นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะผู้รักษากฎหมายจะต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อพิทักษ์สังคมตามหลักพิชิตคนพาลอภิบาลคนดี เพื่อให้ชุมชนปลอดภัยจากอาชญากรรมตำรวจจึงเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ที่ก่อให้เกิดความหวั่นกลัวและจงเกลียดจงชังของเหล่ามิชฉาชีพแต่เป็นมิตรที่ดีของสุจริตชน สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้รักษาความสุขของบ้านเมืองนั้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมให้ประชาชนเคารพปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย การบรรเทาสาธารณภัย การจัดระเบียบจราจร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นการสนองตอบความผาสุกและความปลอดภัยแก่ประชาชนโดยตรง ดังนั้น หน้าที่ทั้ง

สองประการจึงมีขอบเขตกว้าง ทั้งที่มีลักษณะขัดแย้งในบทบาทของตำรวจที่ต้องปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์

สรุปได้ว่า หน้าที่ของตำรวจในระบอบประชาธิปไตยจำเป็นต้องธำรงไว้ซึ่งความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม ในลักษณะการรักษาคุณภาพระหว่างการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล กับการเคารพในกฎหมายและข้อบังคับของบ้านเมืองสอดคล้องตามแนวทางคุ้มครองสิทธิเสรีภาพภายใต้กฎหมายที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ ซึ่งแตกต่างไปจากการปฏิบัติหน้าที่แบบจารีตนิยมของตำรวจที่ยึดถือหลักภายใต้กรอบข้อจำกัดแห่งกฎหมายเพียงอย่างเดียว^{๒๒}

วิลสัน (Wilson) ได้แจกแจงลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบของตำรวจไว้ดังนี้

๑. ป้องกันคุ้มกันตัด โอกาสช่องทางมิให้บุคคลซึ่งมีแนวโน้มหรือพฤติกรรมเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมก่ออาชญากรรม เป็นการป้องกันการกระทำผิดไว้ล่วงหน้า

๒. ปรามปรามอาชญากรรม

๓. จับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย และรวบรวมหลักฐานเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินคดี

๔. ค้นหาทรัพย์สินที่สูญหาย

๕. ส่งเสริมประชาชนให้ปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดีและปฏิบัติตามกฎหมาย^{๒๓}

เคนนี่ (Kenny) ได้สรุปหน้าที่พื้นฐานของตำรวจตามความรับผิดชอบ ดังนี้

๑. การควบคุมอาชญากรรม

๒. การป้องกันอาชญากรรม

๓. การควบคุมความประพฤติของชุมชน

๔. การจัดสรรบริการจำเป็นอื่น ๆ^{๒๔}

ฮูเวอร์ (Hoover) ได้จำแนกหน้าที่ความรับผิดชอบของตำรวจเฉพาะที่สำคัญ ๆ ดังนี้

๑. การคุ้มครองชีวิต

๒. การรักษาความสงบเรียบร้อย

๓. การป้องกันและปรามปรามอาชญากรรม

๔. การสืบสวนสอบสวนและจับกุมผู้ละเมิดต่อกฎหมาย

^{๒๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๕-๘๐.

^{๒๓} Wilson, **Police Administration**. อ้างใน ประเสริฐ เมฆมณี, ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม, อ้างแล้ว, หน้า ๗๕.

^{๒๔} Kenny, **Police Operations : Spring field**. อ้างใน ประเสริฐ เมฆมณี, ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม, อ้างแล้ว, หน้า ๘๐.

๕. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับโดยเคร่งครัด

๖. การคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคลหรือปัจเจกชน^{๒๔}

สำหรับหน้าที่แบบจารีตนิยมของตำรวจไทยนั้น มีลักษณะความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ความเจริญของบ้านเมืองและกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.๒๔๗๘ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๔๗๘ เป็นฉบับหนึ่ง ที่บัญญัติอำนาจหน้าที่ของตำรวจไว้คือ

๑. ในฐานะที่ตำรวจเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยย่อมมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาได้ทั่วราชอาณาจักร

๒. ในฐานะที่ตำรวจเป็นพนักงานสอบสวน ย่อมมีอำนาจทำการสอบสวนคดีอาญาได้ภายในขอบเขตอำนาจของตนตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดหน่วยงานเขตอำนาจการรับผิดชอบและพื้นที่การปกครองของหน่วยราชการในกรมตำรวจ

๓. มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดในคดีอาญา

๔. มีอำนาจควบคุมบุคคลผู้กระทำความผิดที่ถูกจับไว้ตามกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๕. มีอำนาจตรวจค้นเคหะสถานที่อยู่อาศัยและสำนักงานของบุคคลตามเงื่อนไขที่มีกฎหมายกำหนดไว้

โดยสรุปหน้าที่แบบจารีตนิยมของตำรวจนั้น เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกฎหมายซึ่งมีขอบเขตเฉพาะ โดยไม่ได้คำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคม

กรมตำรวจ สำหรับหน้าที่ของตำรวจไทยนั้น ระเบียบการตำรวจได้กำหนดไว้ว่าตำรวจมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ตามยุคตามสมัยต่าง ๆ กระจัดกระจายอยู่ในตัวบทกฎหมายบ้างในประกาศพระบรมราชโองการบ้าง ในกฎเสนาบดีบ้าง และในระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ บ้าง ซึ่งกล่าวโดยสรุปแล้วมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ตำรวจในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายในราชอาณาจักร

๒. ตำรวจในฐานะเป็นผู้รักษากฎหมาย มีหน้าที่ป้องกันมิให้ผู้ใดละเมิดกฎหมายมหาชน และถ้ามีผู้ใดละเมิดก็มีอำนาจและหน้าที่สืบสวนจับกุม ตรวจค้น และปราบปราม นำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามสมควรแก่ความคิด

^{๒๔}Hoover, **Validating quality indicators for hospital care**, อ้างใน ประเสริฐ เมฆมณี , **ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม**, อ้างแล้ว, หน้า ๘๑.

๓. ดำรงในฐานะข้าราชการ นอกจากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดและมอบหมายไว้แล้ว ยังต้องปฏิบัติหน้าที่ทั่ว ๆ ไป เช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนทุกประการ และต้องรักษาความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๔. ดำรงในฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง มีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน

๕. ดำรงในฐานะตำรวจสนาม มีหน้าที่ป้องกันและต่อสู้ข้าศึกทั้งในเขตมีการยุทธ์และมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยตามระเบียบที่ทางราชการมอบหมายและกำหนดเป็นครั้งคราว^{๒๖}

พล.ต.อ.ประเสริฐ รุจิรวงศ์ ได้กล่าวถึงลักษณะหน้าที่ของตำรวจที่ต้องปฏิบัติไว้ดังนี้

๑. การป้องกันอาชญากรรม

๒. การปราบปรามอาชญากรรม

๓. การคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชน

๔. การรักษาความปลอดภัยของชาติ

๕. การบริการโดยทั่วไป^{๒๗}

กล่าวโดยสรุป ตำรวจมีหน้าที่ที่จะต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับประชาชนในการรักษาความสงบสุขของสังคมและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันอาชญากรรม การปราบปรามอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อย และการบริการประชาชนหรือมวลชนสัมพันธ์

๒.๒.๒ ลักษณะของงานชุมชนสัมพันธ์

งานชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ของตำรวจเป็นการนำเอาหลักปรัชญาที่ว่า “ตำรวจคือประชาชน และประชาชนก็คือตำรวจ” มาใช้ปฏิบัติและเป็นการเน้นให้เห็นว่าสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างประชาชนกับตำรวจเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ฉะนั้นตำรวจจึงต้องธำรงรักษาไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพอันดีนี้ไว้อย่างสม่ำเสมอ จากวิวัฒนาการของตำรวจในระยะเริ่มแรกบุคคลที่ทำหน้าที่ตำรวจก็คือประชาชน ต่อมาภายหลังจึงได้มีการจัดตั้งตำรวจเป็นทางการเพื่อทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมนั้น โดยเฉพาะตำรวจได้รับการพัฒนาเรื่อยมา จนได้ชื่อว่าเป็นหน่วยงานหลักของสังคมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม แต่การพัฒนาดังกล่าวได้มุ่งเน้นการเสริมสร้างองค์การตำรวจในลักษณะ

^{๒๖} กรมตำรวจ, **ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี**, อ่างแล้ว, หน้า๓๖.

^{๒๗} พล.ต.อ.ประเสริฐ รุจิรวงศ์, “กรมตำรวจกับนโยบายความมั่นคงภายในประเทศ”, ใน **เอกสารประกอบการอบรมของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ชุดที่ ๖**, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๐๖), หน้า ๓.

ปิดพยายามให้สามารถทำหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ตามลำพังโดยไม่จำเป็นต้องร้องขอความร่วมมือจากประชาชน เน้นการใช้ยุทธวิธีตำรวจแบบจารีตประเพณี ซึ่งได้แก่ การตรวจท้องที่ดูยาม การตั้งจุดตรวจ และการระดมกำลังออกปราบปรามอาชญากรรม สำหรับการติดต่อสื่อสารกับประชาชนจะต้องเฉพาะในเรื่อง “การประชาสัมพันธ์” อันมีเป้าหมายในการเสริมสร้างความเข้าใจ ความมั่นใจ และการสนับสนุนของประชาชนที่มีต่องานตำรวจ ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารกับประชาชนในลักษณะทางเดียวเท่านั้น จากการใช้ยุทธวิธีตำรวจแบบจารีตประเพณีดังกล่าว ปรากฏว่าการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมไม่ได้ผลเท่าที่ควร ประชาชนมีความหวาดหวั่นที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และได้พยายามช่วยเหลือตัวเองในเบื้องต้น ดังจะพบเห็นทั่วไปว่าบ้านต้องมีการสร้างกำแพงสูง ๆ มีเหล็กค้ำใส่หน้าต่าง อยากรีก็ตาม ในปัจจุบันนี้ผู้บริหารงานตำรวจได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของประชาชน ที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับตำรวจในการแก้ปัญหาอาชญากรรมอันเป็นปัญหาส่วนรวมของสังคมงานชุมชนสัมพันธ์จึงเป็นแนวคิดที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจปัญหาตำรวจมีสัมพันธภาพอันดีกับตำรวจและเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในชุมชน ดังนั้น หลักการที่สำคัญของงานชุมชนสัมพันธ์ คือการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างประชาชนกับตำรวจในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและปัญหาต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของสังคม อยากรีก็ตาม ยังมีการสนับสนุนด้านแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์อยู่บ้างในหมู่ตำรวจ โดยบางคนคิดว่างานชุมชนสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับชุมชนกลุ่มน้อย บางคนมองว่างานชุมชนสัมพันธ์เป็นสิ่งเดียวกับการประชาสัมพันธ์ หรือบางทีก็มองว่างานชุมชนสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของการบริการประชาชนเท่านั้น แต่แท้ที่จริงงานชุมชนสัมพันธ์เป็นการดำเนินการอย่างเป็นทางการ เพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามหลักการนี้จุดเริ่มต้นของงานชุมชนสัมพันธ์จึงประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ประการ ที่เกื้อกูลและสนับสนุนซึ่งกันและกัน คือ

๑. การประชาสัมพันธ์ (Public Relation)

๒. การให้บริการแก่ชุมชน (Public Service)

๓. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน (Participation)

การประชาสัมพันธ์เป็นจุดเริ่มต้นของงานชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ของตำรวจเพื่อมุ่งเสริมสร้างความเข้าใจให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินงานของตำรวจ สร้างความมั่นใจให้ประชาชนในสมรรถภาพตัวบุคคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ และความตั้งใจจริงของตำรวจและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของตำรวจในด้านต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์

จะต้องดำเนินการต่อกลุ่มประชาชนเป้าหมายต่าง ๆ เช่น ข้าราชการ นักศึกษา นักเรียน สหพันธ์แรงงาน เพื่อให้บุคคลแต่ละกลุ่มเหล่านั้นเข้าใจวัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีการ ปัญหา และข้อจำกัดของตำรวจส่วนรวม ทั้งให้เกิดความมั่นใจว่าตำรวจจะรักษากฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความเที่ยงธรรมอย่างแท้จริง

การให้บริการแก่ชุมชนเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชน ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความร่วมมือที่ตำรวจจะได้รับจากประชาชนมากยิ่งขึ้น การดำเนินการในการให้บริการแก่ประชาชนนั้นกระทำได้หลายรูปแบบ ทั้งในรูปแบบการนำบริการต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน และในรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของตำรวจ ซึ่งการพิจารณาว่าจะได้ใช้รูปแบบใดแก่ประชาชนกลุ่มใดนั้น จะต้องพิจารณาความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น^{๒๔}

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ความคุ้นเคยในการทำงานร่วมกับประชาชน การมีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชนอาจดำเนินการโดยการเข้าไปร่วมงานกับสมาคมหรือองค์การที่จัดตั้งขึ้นแล้ว รวมทั้งประชาชนที่รวมกันเป็นหมู่เหล่า ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนอกจากจะเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงาน ร่วมกับประชาชนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ แล้วยังเป็นวิธีการที่ชี้ให้ประชาชนหันมาให้ความสนใจในปัญหาอาชญากรรม ซึ่งชุมชนนั้นประสบอยู่ และเข้ามีส่วนช่วยสนับสนุนตำรวจในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไปด้วย

๒.๓ ระเบียบปฏิบัติประจำตำรวจชุมชนประจำตำบล

การให้บริการแก่ชุมชนเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชน ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความร่วมมือที่ตำรวจจะได้รับจากประชาชนมากยิ่งขึ้น การดำเนินการในการให้บริการแก่ประชาชนนั้นกระทำได้หลายรูปแบบ ทั้งในรูปแบบการนำบริการต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน และ โครงการอาสาสมัครราษฎรในโครงการตำรวจชุมชน เป็นต้น

๒.๓.๑ หลักการทั่วไปของตำรวจชุมชนประจำตำบล

ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สืบเนื่องจากปัญหาสำคัญ ๓ ประการ คือ ปัญหาโจรผู้ร้าย ปัญหายาเสพติดให้โทษ และปัญหาอุบัติเหตุจากการจราจร ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และสังคมที่ละเลยศีลธรรม เพื่อที่จะแก้ปัญหา

^{๒๔}กรมตำรวจ, **คู่มือเจ้าพนักงานปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕-๑๖.

ดังกล่าว จำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและหมู่บ้าน ให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัย และสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้แก่สังคมร่วมกับทางราชการ

๑. เจตนารมณ์ของการจัดตั้งตำรวจชุมชนประจำตำบล เพื่อปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานของราชการตำรวจให้สามารถบริการประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

๒. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งตำรวจชุมชนประจำตำบล

(๑) เพื่อให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยความร่วมมือและประสานการปฏิบัติระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประชาชนและองค์กรท้องถิ่น

(๒) เพื่อให้ประชาชนรักใคร่ ศรัทธาต่อตำรวจ และเป็นแหล่งข่าวให้กับทางราชการ

(๓) เพื่อบริการประชาชนและร่วมแก้ไขปัญหามาของชุมชนให้เสร็จสิ้น ณ จุดที่เกิดตามขีดความสามารถ

(๔) เพื่อให้สังคมมีความสุข และสร้างความเข้มแข็ง

๓. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของตำรวจชุมชนประจำตำบล

(๑) มีเขตรับผิดชอบเฉพาะพื้นที่ภายในตำบลที่ปฏิบัติงาน

(๒) มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและรักษาความสงบเรียบร้อย

(๓) จัดให้มีการประนีประนอมข้อพิพาทที่เกิดขึ้นและเป็นกรณีที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ของตำรวจ

(๔) มีหน้าที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

(๕) มีหน้าที่ประสานงานให้การสนับสนุนสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบลร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่ปฏิบัติงานตามแผนนโยบายในการรักษาความสงบเรียบร้อยของตำบล

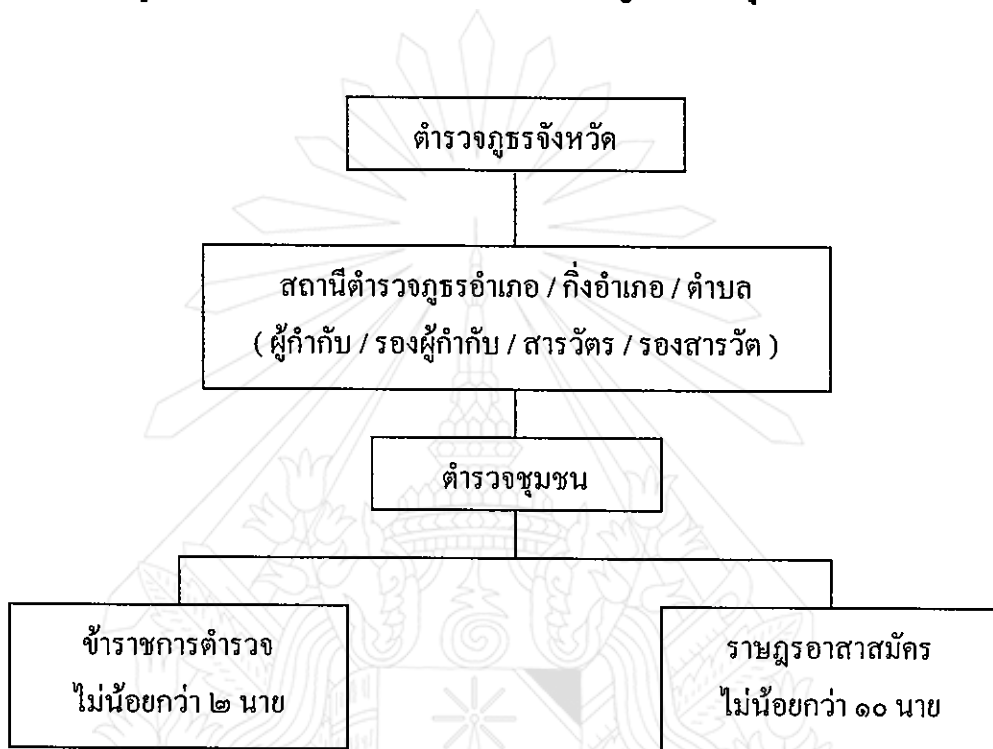
(๖) ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา การสาธารณสุข ฯลฯ เพื่ออำนวยความสะดวก กระตุ้น ส่งเสริม และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ

(๗) งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย^{๒๕}

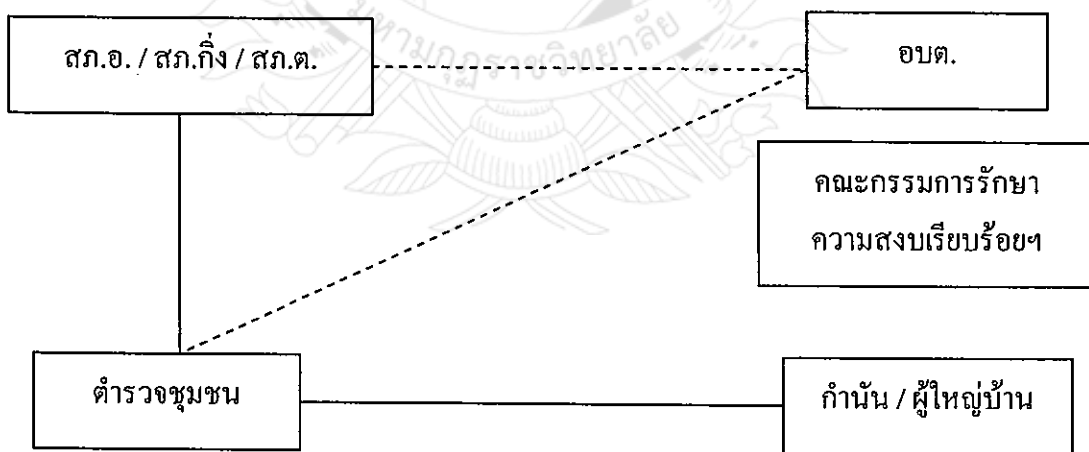
^{๒๕}สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, คู่มือการปฏิบัติงานของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๔๒), หน้า ๒๗-๒๘.

สามารถสรุปโครงสร้างและการปกครองบังคับบัญชาตำรวจชุมชนประจำตำบล และ โครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจชุมชนประจำตำบลกับองค์กรท้องถิ่น ดังแผนภูมิที่ ๑ และแผนภูมิที่ ๒ ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ ๑ โครงสร้างและการปกครองบังคับบัญชาตำรวจชุมชนประจำตำบล

แผนภูมิที่ ๒ โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจชุมชนประจำตำบลกับองค์กรท้องถิ่น

————— สายการบังคับบัญชา
 - - - - - สายการประสานงาน

๒.๓.๒ ว่าด้วยระบบวิธีการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนประจำตำบล

ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจชุมชนประจำตำบลกับองค์กรท้องถิ่น ว่าด้วยระบบวิธีการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนประจำตำบล

๑) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ กิ่งอำเภอหรือสถานีตำรวจภูธรตำบลเป็นผู้กำกับดูแลและให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชน และรับผิดชอบในความสำเร็จหรือล้มเหลวโดยตรง

๒) ระบบวิธีปฏิบัติงานของตำรวจชุมชน ดังนี้

๒.๑ ให้สถานีตำรวจภูธรอำเภอ กิ่งอำเภอ หรือสถานีตำรวจภูธรที่รับผิดชอบตำรวจชุมชน มอบหมายนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรอาวุโสอย่างน้อยหนึ่งนาย คอยควบคุมตรวจสอบกำกับดูแลและให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชน

๒.๒ จัดราษฎรอาสาสมัครร่วมปฏิบัติหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน

๒.๓ จัดให้มีสมุดบันทึกประจำวันธุรการประจำที่ทำการตำรวจชุมชน สำหรับบันทึกเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ไว้เป็นหลักฐาน

๒.๔ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

๒.๔.๑ จัดทำแผนที่สังเขปและข้อมูลท้องถิ่นที่จำเป็นของพื้นที่รับผิดชอบไว้ประจำที่ทำการ

(๑) ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงอยู่เสมอ

(๒) บรรจุข้อมูลรายละเอียดที่จำเป็น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนป้องกันระงับ ปราบปราม เช่น สถานที่สำคัญ สถิติการเกิดอาชญากรรม ช่วงเวลาเกิดเหตุ สาเหตุที่เกิด ความถี่ ตลอดจนการจัดสายตรวจ เป็นต้น

๒.๔.๒ เก็บรวบรวมสถิติข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกัน ระงับ ปราบปราม และนำวิทยาการต่าง ๆ มาใช้ในการป้องกัน ระงับ ปราบปราม หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑) รวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกัน ระงับ ปราบปราม ทั้งที่เป็นผลโดยตรงและที่เป็นผลกระทบต่อการป้องกันปราบปราม เช่น จัดทำข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับประวัติบุคคล สภาพพื้นที่ แหล่งที่น่าจะเกิดอาชญากรรม จำนวนพลเมือง ปัญหาแรงงาน ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหาที่เคยปฏิบัติมาทั้งที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จ เป็นต้น

(๒) รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความผิดอาชญากรรมและรายงานตามที่กรมตำรวจกำหนด

(๓) ให้ข้าราชการตำรวจ ซึ่งเป็นหัวหน้าตำรวจชุมชนรวบรวมและตรวจความถูกต้องของข้อมูลท้องถิ่น และเหตุเบื้องต้นของความผิดอาญา ส่งให้นายตำรวจสัญญาบัตรผู้มีหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบ ตรวจสอบและสรุปหัวหน้างานป้องกันปราบปรามเพื่อทราบและดำเนินงานต่อไป

๒.๔.๓ การป้องกัน

(๑) จัดกำลังออกตรวจตราพื้นที่รับผิดชอบทุกวัน อย่างน้อยหมู่บ้านละ ๑ ครั้งต่อสัปดาห์ ตามสภาพความจำเป็นและลดความหวาดกลัวอาชญากรรม

(๒) จัดระเบียบรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและสถานที่สำคัญ

(๓) กระตุ้นให้ประชาชนรวมตัวกันสมัครใจเป็นอาสาสมัครเพื่อออกตรวจตราดูแลความสงบเรียบร้อยและลดความหวาดกลัวอาชญากรรม

(๔) ส่งเสริมให้ประชาชนมีการวิเคราะห์สถานการณ์ในชุมชนหรือหมู่บ้าน ร่วมกำหนดมาตรการในการป้องกันและขจัดปัญหา และเข้าร่วมในการลดเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดอาชญากรรม

(๕) ให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อลดช่องโอกาสในการก่ออาชญากรรม

(๖) แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่หรือสายตรวจที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๔ การระงับ ปราบปราม

(๑) เมื่อมีเหตุที่ต้องระงับ ปราบปรามให้รายงานและระดมอาสาสมัครหรือขอความร่วมมือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเข้าระงับเหตุเป็นอันดับแรก

(๒) ในกรณีที่ต้องจำเป็นต้องรักษาสถานที่เกิดเหตุเรื่องเก็บดำเนินการต่อไป รวมตลอดทั้งให้การช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในที่เกิดเหตุ

๒.๕ การบริการ

๒.๕.๑ ร่วมกับกำนัน ๑ ผู้ใหญ่บ้าน ดำเนินการระดมข้อพิพาทคดีอาญา คดีแพ่งตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อแก้ไขความขัดแย้งและสร้างความสามัคคีขึ้นในชุมชน

๒.๕.๒ ให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชน

๒.๕.๓ จัดกำลังให้ความคุ้มครอง เยี่ยมเยียนผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม

๒.๕.๔ ให้บริการประชาชนหรือสาธารณชนตามที่เห็นสมควร และช่วยเหลือประชาชนเมื่อประสบภัยต่าง ๆ

๒.๕.๕ จัดกำลังออกอำนวยความสะดวกด้านการจราจรในเขตพื้นที่จำเป็นช่วง
ระยะเวลาและสภาพการจราจร

๒.๕.๖ จัดอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเยาวชนนอกโรงเรียน
และประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายจราจรและการใช้รถใช้ถนน

๒.๕.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ
เรียบร้อย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมของชุมชน

๒.๖ ประสานการปฏิบัติกับสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรับทราบ
สภาพปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวนโยบายในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในตำบล

๒.๖.๑ เข้าร่วมประชุมหารือกับสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อ
รับทราบสภาพปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวนโยบายในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในตำบล

๒.๖.๒ ประสานงานกับสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างใกล้ชิด เพื่อ
รับทราบปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวนโยบายในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในตำบล

๒.๖.๓ ประสานงานและปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ในเขตพื้นที่การ
ประกอบกำลัง เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ตามแผนหรือแนวนโยบายในการรักษาความสงบเรียบร้อยของ
ตำบล

๓) การรายงาน

ให้หัวหน้าตำรวจชุมชนประจำตำบล รายงานยอดกำลังพล และภารกิจที่จะปฏิบัติ
ประจำวันให้ สภ.อ./สภ.กิ่ง อ./สภ.ต. ที่รับผิดชอบทราบ ภายใน ๐๗.๐๐ น ของทุกวันแล้วรายงาน
สรุปสถานการณ์และปิดภารกิจประจำวันในเวลา ๑๘.๐๐ น.

๔) ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จ

๔.๑ ต้องยอมรับว่าการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นเป็นหลักการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

๔.๒ ลดการสั่งการแบบราชการให้น้อยลง เปลี่ยนเป็นผู้ให้การสนับสนุนหรือกระตุ้น
ให้ชุมชนมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น

๔.๓ ต้องมีความเชื่อว่าท้องถิ่นที่มีความเป็นชุมชนจะมีศักยภาพในการพึ่งตนเองหาก
ได้รับโอกาส

๔.๔ ส่งเสริมให้มีการปรึกษาหารือเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง โดย
ต้องเข้าใจว่าความหลากหลายจะนำมาซึ่งความร่วมมือด้วยความเต็มใจในที่สุด

๔.๕ ต้องให้ความเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นคน โดยเท่าเทียมกัน

๔.๖ ร่วมปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอภาค

๔.๗ การยกย่องชมเชยผู้ปฏิบัติงานดีเด่นต้องกระทำอย่างยุติธรรม^{๑๑}

๒.๓.๓ ว่าด้วยราษฎรอาสาสมัคร

๑) ตำรวจชุมชนประจำตำบลหนึ่งให้มีราษฎรอาสาสมัครร่วมปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ นาย โดยคัดเลือกราษฎรที่สมัครใจจากทุกหมู่บ้านอย่างน้อยหมู่บ้านละ ๑ นาย หากตำบลใดมีหมู่บ้านน้อยกว่า ๑๐ หมู่บ้าน ให้คัดเลือกจนครบ ๑๐ นาย

๒) การคัดเลือกราษฎรอาสาสมัคร ให้ดำเนินการคัดเลือกตามลำดับ ดังนี้

๒.๑ ผู้ที่เป็นทหารกองหนุน มีคุณสมบัติดังนี้

๒.๑.๑ เป็นผู้มิถูกมีโทษหรือลี้ภัยที่อยู่ประจำในเขตพื้นที่ ไม่น้อยกว่า ๑ ปี

๒.๑.๒ อายุไม่ต่ำกว่า ๒๑ ปี ไม่เกิน ๓๕ ปี

๒.๑.๓ เป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย มีอาชีพมั่นคง

๒.๑.๔ เป็นผู้มีความศรัทธาและมุ่งหวังจะก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยใน

ชุมชน

๒.๑.๕ ไม่เป็นข้าราชการประจำ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง หรือ พนักงานส่วนท้องถิ่น

๒.๑.๖ ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม

๒.๒ ผู้ที่เป็นประชาชนที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๑

๓) คณะกรรมการคัดเลือกราษฎรอาสาสมัคร ประกอบด้วย

๓.๑ ผู้บังคับบัญชาตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้แทน เป็นประธาน

๓.๒ รองผู้บังคับบัญชาตำรวจภูธรจังหวัด เป็นรองประธาน

๓.๓ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ เป็นกรรมการ

หรือสถานีตำรวจภูธรตำบล

๓.๔ กำนัน เป็นกรรมการ

๓.๕ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นกรรมการ

๓.๖ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นกรรมการ

๓.๗ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการ

เลือกตั้ง ๑ นาย เป็นกรรมการ

๓.๘ ผู้กำกับการอำนวยการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นกรรมการ/เลขานุการ

๓.๙ สารวัตรภูธรการกำลังพล เป็นกรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

^{๑๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕-๓๓.

๔) คณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกราษฎรอาสาสมัคร ประเมินผลการปฏิบัติงานทุก ๓ เดือน และพิจารณาให้พ้นสภาพหรือลาออก

๕) ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจในการแต่งตั้ง การให้พ้นสภาพ หรือลาออกของราษฎรอาสาสมัครตามมติของคณะกรรมการ

๖) การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับข้อมูลประวัติของราษฎรอาสาสมัคร ให้จัดทำข้อมูล ประวัติราษฎรอาสาสมัคร จำนวน ๒ ชุด เก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการตำรวจชุมชน และสถานีตำรวจ อำเภอ/ กิ่งอำเภอ/ตำบล ที่รับผิดชอบ ที่ละ ๑ ชุด ให้ผู้บังคับบัญชาตำรวจภูธรจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจ ออกบัตรประจำตัวให้กับราษฎรอาสาสมัคร ไว้เป็นหลักฐานในการปฏิบัติงาน เมื่อพ้นสภาพหรือ ลาออกให้เรียกบัตรประจำตัวคืน ขนาดและรูปแบบของบัตรประจำตัว ให้ใช้ขนาด แบบและ ข้อความเช่นเดียวกับราชการตำรวจโดยอนุโลม และมีอายุการใช้งาน ๒ ปี

๗) การปฏิบัติของราษฎรอาสาสมัคร ประกอบด้วย

๗.๑ เมื่อได้รับการคัดเลือกให้เป็นราษฎรอาสาสมัครของตำรวจชุมชน ประจำตำบลแล้วให้ไปรายงานตัวเพื่อเข้ารับการศึกษาอบรม และออกปฏิบัติงานกับข้าราชการตำรวจ ประจำตำรวจชุมชน

๗.๒ การแต่งกายของราษฎรอาสาสมัครให้แต่งกายสุภาพ โดยมีสัญลักษณ์ ปลอกแขนสีเลือดหมู ระดับ โล่แขน มีตัวอักษร ภ.จว... ติดไว้ที่แขนซ้ายหรือข้อศอกเท่ากับปลอก แขนเจ้าหน้าที่จราจร โดยอนุโลม

๘) สิทธิประโยชน์ของราษฎรอาสาสมัคร ประกอบด้วย สิทธิประโยชน์และการ ส่งเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

๘.๑ ราษฎรอาสาสมัครที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่เข้ารับราชการตำรวจได้ จะได้รับสิทธิพิเศษในการสอบเข้าเป็นข้าราชการตำรวจ ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กรมตำรวจกำหนด

๘.๒ เมื่อราษฎรอาสาสมัครประสบภัยอันเกิดจากการช่วยเหลือราชการ จะมี สิทธิได้รับเงินสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากช่วยเหลือราชการ การ ปฏิบัติงานของชาติหรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ.๒๕๕๖

๘.๓ ราษฎรอาสาสมัครผู้ใดปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิ ผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ ถือว่าเป็นผู้ที่มีความชอบ จะได้รับบำเหน็จความชอบซึ่ง อาจเป็นคำชมเชย เครื่องเชิดชูเกียรติ หรือรางวัลตามสมควรแก่กรณี

๙) การพ้นจากสภาพของราษฎรอาสาสมัคร

๙.๑ ขาดคุณสมบัติ

๙.๒ ครบวาระ ๒ ปี

๕.๓ ตาย

๕.๔ ลาออก

๕.๕ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความประพฤติไม่เหมาะสม^{๓๑}

๒.๓.๔ ว่าด้วยการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจและราษฎรอาสาสมัคร

๑. การฝึกอบรมผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าตำรวจชุมชนและผู้ช่วยหัวหน้าตำรวจชุมชน

๑.๑ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติหน้าที่

๒) เพื่อให้ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าตำรวจชุมชนและผู้ช่วยหัวหน้าตำรวจชุมชน มีความมั่นใจในการทำงาน ในท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และได้รับการยอมรับจากประชาชน

๑.๒ ระยะเวลา ๑ เดือน

๑.๓ หัวข้อวิชา (พิจารณาเลือกตามความเหมาะสม)

๑) การฝึกพูดในที่ชุมชน
๒) วิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง : ผลกระทบต่อการทำงาน
ในท้องถิ่น

๓) ศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น : เกื้อกูลต่อความสัมพันธ์ผล

๔) การพัฒนาแบบยั่งยืนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๕) การใกล้เคียงข้อพิพาทระดับพื้นที่ : เทคนิคการสร้างความปลอดภัย

๖) องค์กรทำงานในท้องถิ่น : พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้อง

๗) วิสัยทัศน์การทำงานแบบมีส่วนร่วม ภายในรัฐธรรมนูญปัจจุบัน

๘) การพัฒนาอุดมการณ์และคุณภาพชีวิต

๙) การข่าวและการสืบสวน

๑๐) การประชาสัมพันธ์

๑๑) นโยบายและแนวทางในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชน

๑๒) การป้องกันอาชญากรรมโดยประชาชนมีส่วนร่วม

๑๓) การรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน/ชุมชน

๑๔) การป้องกันปราบปรามยาเสพติดให้โทษ

^{๓๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๓-๓๖.

- ๑๕) การจรรยา
- ๑๖) วิทยาการตำรวจ
- ๑๗) วิชาอื่น ๆ ที่จำเป็นตามสถานการณ์

๒. การฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัคร

๒.๑ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้มีความรู้ในการทำหน้าที่ราษฎรอาสาสมัครได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) เพื่อให้รู้จักบทบาท หน้าที่ และการเป็นพลเมืองดี

๒.๒ ระยะเวลา ๓-๕ วัน

๒.๓ หัวข้อวิชา

- ๑) การรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน/ชุมชน : มาตรการป้องกัน
- ๒) การป้องกันยาเสพติดให้โทษ
- ๓) การจรรยา
- ๔) อำนาจหน้าที่ของราษฎรในการจับกุม ตรวจค้น
- ๕) สิทธิหน้าที่ ความเป็นพลเมืองกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- ๖) บทบาท สิทธิ อำนาจหน้าที่และการวางตัวของราษฎรอาสาสมัคร
- ๗) การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในหน้าที่ของประชาชน
- ๘) การปฐมพยาบาล
- ๙) การข่าวและการสืบสวน
- ๑๐) การบรรเทาสาธารณภัย
- ๑๑) การรักษาสถานการณ์ที่เกิดเหตุ และร่องรอยพยานหลักฐาน
- ๑๒) วิชาอื่น ๆ ที่จำเป็นตามสถานการณ์^{๓๒}

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม (Crime prevention)

๒.๔.๑ ความหมายของอาชญากรรม

สุพัตรา สุภาพ กล่าวว่า อาชญากรรม คือ การกระทำผิดทางอาญา และผู้ที่กระทำจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย การกระทำผิดกฎหมายอาญา อาจผิดเพราะกระทำ หรือคิดเว้นไม่กระทำก็ได้ เช่น ฆ่าคนตาย ลักทรัพย์ ไม่เสียภาษี ไม่ยอมเข้ารับการเกณฑ์ทหาร ปล้นทรัพย์ หมิ่นประมาท ยักยอก ปลอมหนังสือ ฆ่าคนตาย ทำร้ายร่างกาย เป็นต้น การกระทำผิดทางอาญา เป็นการกระทำผิด

^{๓๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า๓๖-๓๘.

ต่อสังคม เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดถือว่าเป็นผู้แทนของสังคมเพราะถือว่าคนที่เสียหายไม่เฉพาะ ผู้ที่ถูกทำร้ายเท่านั้น สังคมส่วนรวมได้รับความเสียหายด้วย โดยได้แบ่งประเภทของผู้ประกอบอาชญากรรม หรือที่เรียกว่าอาชญากรรมไว้ ๖ ประเภท คือ

๑. อาชญากรรมเป็นครั้งคราว พวกนี้จะก่อคดีอาชญากรรม เมื่อโอกาสอำนวยโดยปกติเป็นพวกที่สามารถควบคุมความประพฤติได้ แต่กระทำอาชญากรรมเพราะแรงผลักดันในตัวเองจึงควบคุมได้น้อย เช่น เมาสุรา เมากัญชา เพราะอยากลอง เป็นต้น หรือบางพวกได้รับความกดดันทางจิตใจอย่างรุนแรง จนไม่สามารถควบคุมสติอยู่ได้ เช่น ถูกข่มเหง ถูกสบประมาท เป็นต้น

๒. อาชญากรรมเป็นนิสัย ส่วนมากเป็นผู้ใหญ่และมีนิสัยชอบทำอาชญากรรม โดยเรียนรู้จากเพื่อนที่มีนิสัยอย่างเดียวกัน หรือบุคคลที่ประพฤติตามนิสัย หรือสันดานเดิมส่วนมากจะอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี และกระทำไปตามแรงกระตุ้นของความต้องการต่าง ๆ และเมื่อกระทำจนกลายเป็นนิสัยก็จะกลายเป็นธรรมดา อยากรวย อยากเลื่อนฐานะ อยากมีหน้ามีตา เป็นต้น

๓. อาชญากรรมคอเชิ้ตขาว หรืออาชญากรรมผู้ดี (Which Collar Criminal) เป็นพวกที่มีอาชีพแต่ชอบกระทำผิดกฎหมายในเรื่องการเงิน เช่น ข้าราชการคอร์รัปชัน พ่อค้าหนีภาษี นายธนาคาร เงินธนาคาร เป็นต้น

๔. อาชญากรรมอาชีพ เป็นพวกที่ถือว่าอาชญากรรม คือ อาชีพของเขาพอใจที่มีรายได้จากการประกอบอาชญากรรม เพราะเห็นว่าได้เงินดี และไม่ต้องเหนื่อยยากมาก เป็นพวกที่รู้เทคนิคและเชี่ยวชาญในการกระทำผิด แต่ไม่ค่อยนิยมการใช้กำลังประทุษร้ายใคร เช่น นักย่องเบา นักแกะ เซฟ นักต้มตุ๋นมนุษย์ เป็นต้น

๕. อาชญากรรมจิตปกติ เป็นพวกที่มีปัญหาทางด้านจิตปกติ แต่ก็ไม่ได้ หมายความว่า เขาจะต้องทำผิดเสมอไป เพียงแต่อาจมีบางกรณีที่มีความผิดปกติทางจิตเป็นเหตุให้ก่ออาชญากรรมซึ่งอาจเป็นเพราะมีสิ่งมากระตุ้น หรืออาจเพราะขาดความรับผิดชอบ เช่น คนปกติธรรมดาที่เป็นได้ ฉะนั้น เวลาใครใช้ จ้างวาน ก็ไม่สามารถไต่ตรองว่าที่ทำนั้นถูกหรือผิด นั้น ถ้าสืบได้ว่าบุคคลนั้นกระทำผิดเป็น โรคจิตผิดปกติ ศาลอาจจะลงโทษน้อยกว่าธรรมดาก็ได้

๖. องค์กรอาชญากรรม เป็นกลุ่มของพวกอาชญากรเหมือนองค์กรหรือบริษัท มีการดำเนินการอย่างเป็นระเบียบแบบแผน มีการแบ่งงานเป็นสัดส่วนมีหัวหน้าคุมงานตามลำดับ มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพองค์กรอาชญากร จะหาเงิน โดยใช้วิธีการที่ทุจริต เข้มโมโหด เช่น ค้ายาเสพติด ลักพาตัวเรียกค่าไถ่ เรียกว่าคัมครองจากบริษัทห้างร้าน ส่วนเรื่องโสเภณี องค์กรจะจัดหาสถานที่และบริการด้านการค้าประเวณี ส่วนมากหญิงโสเภณีมักจะถูกล่อลวงมาขายให้กับองค์กร หรือจากผู้ที่ถูกหลอกให้ติดยาเสพติด เป็นต้น

องค์กรอาชญากรรมจึงเป็นอาชญากรที่มีอำนาจและมีความร้ายแรงมากที่สุด เพราะมีการจัดระเบียบการบริหาร มีอาวุธ มีเงิน และมี อิทธิพลอย่างกว้างขวาง^{๓๓}

ผลของอาชญากรรม

๑. เสื่อมเสียชื่อเสียงหรือเสียอิสรภาพ

๒. เสียทรัพย์

๓. สุขภาพจิตเสื่อม

๔. ความไม่เป็นระเบียบในสังคม

๕. เสี่ยงประมาณในการปราบปราม

การป้องกันแก้ไขอาชญากรรม แบ่งออกเป็น ๒ ชั้นคือ การป้องกันและการแก้ไข

๑) การป้องกัน

๑.๑ การแก้ไขชุมชนที่เสื่อมโทรมให้ดีขึ้น ตั้งแต่เรื่อง โรงเรียน สโมสร เด็กตำรวจการวางแผนที่อยู่อาศัย กำจัดแหล่งเสื่อมโทรม

๑.๒ การแก้ไขสภาพครอบครัว ครอบครัวมีส่วนสำคัญในการป้องกันอาชญากรรม ฉะนั้นการช่วยเหลือใด ๆ แก่ครอบครัวที่มีปัญหาที่เท่ากับการป้องกันการกระทำผิดของเด็กเป็นอย่างดี

๑.๓ การแก้ไขความผิดปกติในทางจิตและทางอารมณ์ การมีคลินิกสำหรับการตรวจสอบและทดสอบผู้ที่ผิดปกติทางจิตใจ และอารมณ์ตั้งแต่เยาว์วัยจะเป็นการป้องกันอีกทางหนึ่ง

๑.๔ ความรับผิดชอบของประชาชน ประชาชนมีส่วนช่วยในการป้องกันอาชญากรรมได้ ด้วยการให้ความร่วมมือกับตำรวจด้วยการเป็นหูเป็นตาและแจ้งข้อสงสัย หรือพฤติกรรมของบุคคลหรือคณะบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม นอกจากนี้ประชาชนยังสามารถป้องกันอาชญากรรมได้ด้วยการเก็บทรัพย์สิน ไม่เปิดช่องให้คนร้ายทำการประทุษร้าย ได้ง่าย

๒) การแก้ไข

ส่วนมากมักจะทำเป็นทางการ ซึ่ง ได้แก่ การลงโทษตามตัวบทกฎหมาย โดยการลงทัณฑ์แก่อาชญากรทั้งหลายนั้นมานานแล้ว ด้วยเหตุผล ๒ ประการ คือ เพื่อเป็นการตอบแทนความผิดที่ได้กระทำลงไปและเพื่อให้เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าทำผิดต่อไปอีก

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ได้ให้ความหมายอาชญากรรม หมายถึง พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่สังคมถือเป็นความผิดที่ต้องถูกลงโทษสถานใดสถานหนึ่ง เมื่อได้มีการพิสูจน์ว่าได้กระทำผิดจริง อาชญากรรมมีสาเหตุที่สำคัญ ๕ ประการ คือ

^{๓๓}สุพัตรา สุภาพ, ปัญหาสังคม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๖, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒), หน้า ๕๐.

๑. ความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ

๒. การเสียระเบียบทางสังคม

๓. การขัดกันในค่านิยม

๔. พฤติกรรมเบี่ยงเบน

๕. การใช้ชื่อการกระทำเป็นอาชญากรรม^{๑๔}

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล กล่าวว่า อาชญากรรมมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. มีการกระทำผิดโดยเจตนา

๒. ความผิดนั้นมีลักษณะร้ายแรง มีอันตรายต่อสังคมโดยทั่วไปเป็นที่ยอมรับของสังคม และกฎหมายต้องเข้ามาดำเนินการกับการกระทำอันนั้นด้วย

๓. การกระทำที่เป็นอาชญากรรมย่อมได้รับโทษจากสมาชิกของสังคมและกฎหมายบ้านเมืองอย่างเป็นทางการ มีวิธีการขั้นตอนการปฏิบัติดำเนินคดี^{๑๕}

การป้องกันอาชญากรรม หมายถึง การกระทำใดที่เป็นการลด หรือยับยั้งอาชญากรรมมิให้เกิด หรือมิให้เกิดซ้ำอีก ซึ่งรวมการลดหรือยับยั้งอาชญากรรมมิให้เกิด หรือมิให้เกิดซ้ำอีก ซึ่งรวมถึง การป้องกันการกระทำความคิดชั่ว หรือการแก้ไขผู้กระทำผิดให้กลับตัวไม่ให้ กระทำผิดซ้ำอีก การป้องกันอาชญากรรมเป็นการแสวงหามาตรการต่าง ๆ โดยทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งจะมาจากบุคคลสามฝ่าย คือ

๑. ตัวผู้กระทำความผิดเอง

๒. ชุมชนที่อาศัยอยู่

๓. เจ้าหน้าที่ของรัฐ

โรเบิร์ต (Roberg) ให้ความหมายว่า อาชญากรรม หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือพฤติกรรมที่ผิดแปลกไปจากประเพณีและวัฒนธรรมที่สังคมวางใจ^{๑๖}

เบราวน์ (Brown) ให้ความหมายของอาชญากรรมว่า การที่ถือว่าอะไรเป็นอาชญากรรมนั้น สังคมเป็นผู้กำหนด ซึ่งเป็นเหตุเดียวกับสังคมกำหนดว่าอะไรผิด ด้วยนัยเดียวกันสิ่งที่ถูกพิจารณาว่า

^{๑๔} สัจญา สัจญาวิวัฒน์, **สังคมวิทยา ปัญหาสังคม**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๑๑๗.

^{๑๕} นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, **อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม)**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๓๒.

^{๑๖} Roberg, **Police Management and Organizational Behavior : A contingency Approach**, อ้างใน นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, **อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม)**, อ้างแล้ว, หน้า ๓๓.

เป็นอาชญากรรมในอีกสังคมหนึ่งก็เป็นได้ ดังนั้นจึงสรุปว่าอาชญากรรมคือพฤติกรรมที่สังคมตัดสินว่าเป็นอันตรายต่อองค์กรส่วนรวมและวัฒนธรรมของชุมชน^{๓๖}

เฟดเคอริค (Federick) ได้ให้ความหมายการกระทำที่เป็นอาชญากรรมจะต้องมีผลเสียหายแก่คนใดคนหนึ่ง มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมและการกระทำนั้นจะต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนและกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้นไว้ด้วย^{๓๗}

๒.๔.๒ การป้องกันอาชญากรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม การเกิดอาชญากรรมนำมาซึ่งความไม่สงบ ทำให้เกิดความเสียหายหลาย ๆ ด้าน ทั้งเศรษฐกิจการเมือง ฯลฯ แล้วรวมกันเป็นความเสียหายของสังคมในวงกว้าง แต่กระนั้น การจะไม่ให้เกิดอาชญากรรมขึ้นเลยก็เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เหตุเพราะว่าสังคมนี้มีสมาชิกที่ไม่รับผิดชอบกระจายอาศัยอยู่ด้วยส่วนหนึ่ง คนเหล่านี้มักจะฝ่าฝืนกฎของสังคมนับตั้งแต่การละเมิดกฎหมายเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปถึงเรื่องร้ายแรง เช่น เมาสุราอาละวาด ฝ่าฝืนกฎจราจร ก่อความวุ่นวาย วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้อื่นให้วุ่นวายยุ่งเหยิง จนถึงพวกลักทรัพย์ ปล้น ก่อวินาศกรรม ฆ่า ข่มขืน ฉกฉวยโอกาสทางการเมืองโดยมิชอบ ต้องการล้มล้างรัฐบาล หรือคุกคามโครงสร้างของสังคมตำรวจได้พยายามใช้วิธีการควบคุมพื้นที่ เพื่อตัดโอกาสการประทุษร้าย และป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม แต่ถึงแม้ได้พยายามกระทำอย่างนั้นแล้วก็ยังไม่เกิดผลเป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากไม่สามารถวางกำลังตำรวจไว้ได้ทุกหนทุกแห่ง ทุกตรอกซอกซอย หรือทุกหัวมุมถนนทุกเวลา ในที่สุดตำรวจจึงยอมรับว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ประชาชนมีส่วนในการป้องกันอาชญากรรมด้วยทั้งนี้เพราะแม้จะมีกำลังตำรวจและงบประมาณจำนวนมหาศาล งานตำรวจก็ไม่อาจสำเร็จได้ถ้าปราศจากความร่วมมือและช่วยเหลือจากประชาชนแนวความคิดที่ว่า “การป้องกันอาชญากรรมเป็นหน้าที่ของพลเมืองทุก ๆ คน” มิใช่ของใหม่เพราะถ้าดูประวัติความเป็นมาของการรักษากฎหมายแล้วก็จะพบว่าเมื่อประมาณ ๒,๐๐๐ ปี ที่ผ่านมานี้ แนวความคิดหลักด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมก็คือ แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบทั้งการกระทำของตนเองและการกระทำของเพื่อนบ้าน พลเมืองที่เห็นเหตุการณ์อาชญากรรมมีหน้าที่ที่จะตะโกน หรือส่งสัญญาณบอกให้เพื่อนบ้านของเขาารู้และช่วยกันติดตามอาชญากร ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความสงบสุขของสังคม

^{๓๖}Brown, **Police and Citizen Perceptions of police power**. อ้างใน นवलจันทร์ ทัศนชัยกุล, **อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม)**, อ้างแล้ว, หน้า ๓๓.

^{๓๗}Federick, **The Motivation to Work**, อ้างใน นवलจันทร์ ทัศนชัยกุล, **อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม)**, อ้างแล้ว, หน้า ๓๔.

มิได้เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จากองค์กรของรัฐแต่ฝ่ายเดียว หากแต่เกิดขึ้น โดยความร่วมมือของคนส่วนใหญ่จากชุมชนแต่ละชุมชนด้วย^{๑๕}

ในเวลาต่อมา ประชาชนต้องวางมือจากการป้องกันอาชญากรรม เพราะเหตุที่มีการดำเนินงานรักษาความสงบมาจากราชการอื่น ๆ แล้วจ้างบุคลากรให้ทำงานในหน้าที่นั้นเป็นการเฉพาะ จุดนี้เองเป็นยุคเริ่มต้นของการทำงานตามความชำนาญเฉพาะทางแนวความคิดด้านการป้องกันอาชญากรรมมิได้หวังผลเพียงความสำเร็จของการปฏิบัติตามโครงการต่อต้านคนร้ายเท่านั้น นอกเหนือจากนี้ ยังมีความต้องการจากวัตถุประสงค์ร่วมอื่น ๆ เช่น ความสำเร็จของการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม รวมทั้งการที่ต้องพยายามทำให้ประชาชนปฏิบัติตนอยู่ในกรอบกฎหมายของประเทศด้วยในส่วนของ การป้องกันอาชญากรรม มีรายละเอียดที่สมควรแยกศึกษาอีก ๒ ส่วนย่อย ได้แก่ สาเหตุการเกิดอาชญากรรมและการดำเนินการป้องกันอาชญากรรม

สาเหตุการเกิดอาชญากรรม ผู้ชำนาญด้านอาชญาวิทยาในศตวรรษที่ ๒๐ ต่างลงความเห็นทำนองเดียวกันว่า ไม่ใช่สาเหตุใดเป็นการเฉพาะที่ทำให้เกิดอาชญากรรม ความเห็นร่วมดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า อาชญากรรมเกิดขึ้นจากสาเหตุมากมายที่เกี่ยวข้องพันระหว่างกัน อาทิเช่น การสืบลักษณะนิสัยจากบิดามารดา ผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมความป่วยไข้ทางจิตใจ ความพิการทางร่างกายความโมโห ความยากจน สภาพชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างตรงกันข้ามทั้งที่บ้านหรือที่ทำงาน การเล่นหรือการสมมติต่าง ๆ ฯลฯ เหล่านี้คือแต่ละส่วนของสาเหตุ ที่อาจมีบทบาทสำคัญโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อความประพฤติที่เป็นปรปักษ์ต่อเพื่อนมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อมหรือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสังคม ทำให้รับลักษณะที่นำไปสู่การแสดงออกที่ผิด ๆ เป็นผลให้ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากันได้อย่างเป็นปกติสุขกับชุมชนที่อาศัยอยู่ และไม่สามารถสร้างสิ่งแวดล้อมให้เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวของตัวเองทั้งหมดนี้คือสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม

พ.ต.ท.พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธ์ ได้กล่าวถึงการดำเนินการป้องกันอาชญากรรม หลักความคิดในการดำเนินการป้องกันอาชญากรรม หรือ อาจกล่าวได้ว่า ประเด็นสำคัญของการดำเนินการป้องกันอาชญากรรม คือ การดำเนินการเพื่อไม่ให้มีอาชญากรรมเกิดขึ้น ผู้บังคับบัญชาตำรวจจะต้องทำให้กระบวนการป้องกันอาชญากรรมดำเนินไปได้ด้วยดี ตามแนวทางการจัดการหลัก ๆ โดยสังเขปดังนี้

^{๑๕}พ.ต.ท.พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธ์, มุมมองใหม่การจัดการตำรวจในศตวรรษที่ ๒๑, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทศิลปีสยามการ จำกัดพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๕๖.

๑. ปรับทัศนคติบุคลากรตำรวจ ให้ไปในทางที่ดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดอาชญากรรมมากกว่าปล่อยให้อาชญากรรมเกิดแล้วจึงแก้ปัญหาหรือติดตามจับกุมผู้ก่ออาชญากรรมภายหลัง (ต้องสนับสนุนบุคลากรที่มีแนวความคิดและมีผลงานด้านการป้องกัน)

๒. ให้ความรู้แก่บุคลากรตำรวจ เกี่ยวกับวิธีดำเนินการป้องกันอาชญากรรมที่ถูกต้องและได้ผล บางครั้งผู้ปฏิบัติก็ไม่รู้วิธีการป้องกันอาชญากรรมที่แท้จริงทำกันอย่างไร ทำอย่างไรจึงได้ผล หรือทำอย่างไรจึงไม่เกิดประโยชน์ไม่ได้ผลในทางป้องกัน ความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมด้านการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจสมัยใหม่ ส่วนใหญ่จะเป็นความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า ทดลองวิจัย มิใช่ความรู้ที่เกิดจากความรู้สึกหรือเนื่องจากปฏิบัติสืบทอดกันมา เช่น แต่เดิมเราเชื่อกันว่าการเพิ่มโทษให้รุนแรงขึ้นจะทำให้คนร้ายกลัวไม่กล้ากระทำความผิดจริง ๆ แล้วเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เพราะคนร้ายส่วนใหญ่ที่กระทำความผิด ก่อนลงมือเขาได้คิดวางแผนไว้ล่วงหน้าก่อนแล้ว เขาไม่คิดว่าจะถูกจับได้ ถ้าเขาคิดว่าจะถูกจับได้หรือทำแล้วไม่มีทางรอดก็จะไม่ลงมือกระทำความผิดนั้น ๆ อย่างแน่นอน ดังนั้นการทำให้คนร้ายหวาดระแวงรู้สึกว่าการทำผิดแล้วไม่มีทางรอดจึงเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมกว่า ที่สำคัญบุคลากรตำรวจต้องรู้และเข้าใจความคิดหรือมุมมองของคนร้าย ที่แตกต่างไปจากตำรวจและแตกต่างไปจากประชาชนพลเมืองดี

๓. สร้างความสัมพันธ์ ให้ความรู้กับประชาชนและใกล้ชิดกับประชาชนเพื่อให้ประชาชนทั่วไปมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อตำรวจ เข้าใจตำรวจเพิ่มขึ้น ไม่หวาดระแวงตำรวจหรือกลัวคนร้าย ทั้งนี้เพื่อคงไว้ซึ่งความร่วมมือช่วยเหลือของประชาชน

๔. เป็นศูนย์ข้อมูลด้านการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ตำรวจต้องเป็นบุคลากรมืออาชีพ มีความรู้เพียงพอที่จะช่วยเหลือและให้ข้อมูลวิธีการด้านการป้องกันอาชญากรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมกับประชาชนซึ่งอาจเป็นการบริการข้อมูลทางโทรศัพท์ที่ประชาชนสอบถามมาได้โดยไม่เสียค่าโทรศัพท์ หรือออกรายการให้ข้อมูลแก่ประชาชนในเรื่องของการจัดบ้าน การจัดชุมชน จัดสถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรม จัดสถานศึกษา เพื่อป้องกันอาชญากรรม และหรือจะดำเนินกิจกรรมในชีวิตอย่างไรจึงเป็นการป้องกันอาชญากรรมได้ เช่น จัดแบ่งสัดส่วนของพื้นที่จัดสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม การแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาควรแบ่งสัดส่วนพื้นที่อย่างไร ตำแหน่งห้องรับแขก ห้องพักครูอาจารย์ห้องสมุด ห้องน้ำ (ภายในห้องน้ำจะจัดอย่างไร) ป้ายประกาศอะไรที่จำเป็น กรณีอาชญากรรมที่เกิดกับธนาคาร ร้านทองบริษัท โรงงานอุตสาหกรรม ควรจะจัดสถานที่ยังไง ให้คนร้ายที่มาดูลาดเลา แล้วรู้สึกกลัวไม่กล้า (หวาดระแวง) ให้ความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมกับเจ้าหน้าที่ธนาคาร พนักงานร้านทอง ให้รู้จักใช้เทคนิคในการปฏิบัติที่จะทำให้คนร้ายหวาดระแวง เป็นต้น

ความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม การป้องกันอาชญากรรมโดยสังคม ควบคุม ภูมิศาสตร์งานตำรวจทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผลการวิจัย เช่น คนร้ายคิดอย่างไร (Inside criminal mind) กลวิธีการเปลี่ยนความคิดของผู้กระทำผิด (360 degree turn technique) หรือ วิชาว่าด้วยกรอบความคิดของอาชญากรฯ จะมีความสำคัญมากในส่วนนี้

๕. เป็นผู้ช่วยด้านเทคนิคในพื้นที่รับผิดชอบ ด้วยการช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชน ใช้เทคนิคช่วยให้ประชาชนเกิดความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของชุมชน สร้างพื้นที่ส่วนบุคคลทางสายตา ขยายวิธีการที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนจากฐานล่าง และช่วยสร้างหรือยกระดับกิจกรรม ที่ก่อให้เกิดผลด้านการป้องกันอาชญากรรมอย่างเป็นรูปธรรมในความเป็นจริง ถ้าป้องกันอาชญากรรมได้ดีจะมีผลทำให้เกิดอาชญากรรมน้อยลง และแม้ว่าจะเกิดอาชญากรรมบ้างก็จริง แต่จะจับกุมผู้กระทำผิดได้ง่ายขึ้น เนื่องจากกระบวนการป้องกันที่ดีจะมีผลดีต่อกระบวนการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิด^{๔๐}

๒.๔.๓ การลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชน (fear reduction)

พ.ต.ท.พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์ กล่าวถึง ความวิตกกังวลเรื่องความหวาดระแวงของประชาชน ไม่ใช่เรื่องใหม่อย่างน้อยเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ได้เคยกล่าวไว้ในรายงานอย่างเป็นทางการถึงประธานาธิบดี จอห์นสัน (President Johnson) แต่ไม่มีใครสนใจ จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๘๐ (พ.ศ. ๒๕๒๓) องค์กรต่าง ๆ จึงเริ่มให้ความสนใจ

การลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชน ในที่นี้หมายถึง การลดความรู้สึกเกรงกลัวว่าจะมีภัยของประชาชน เช่น เกรงกลัวว่าตนเอง คนในครอบครัว หรือญาติมิตรจะถูกทำร้าย เกรงกลัวว่าทรัพย์สินจะเสียหาย สูญหาย หรือเกรงกลัวว่าจะเกิดเพลิงไหม้ในชุมชนที่พักอาศัย เป็นต้น ความรู้สึกหวาดระแวง ตรงข้ามกับ ความรู้สึกไม่เกรงกลัวภัยอันตรายหรือความรู้สึกว่าตนเองปลอดภัย

ความรู้สึกปลอดภัยเป็นความรู้สึกด้านบวกที่ถูกจัดไว้เป็นความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน ดังเช่นการตระหนักได้ถึงความสำคัญประการนี้ โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสตูลที่ กำหนดความจำเป็นพื้นฐานในหมวดครอบครัวปลอดภัยไว้ว่าคนในครัวเรือนปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละร้อย กับคนในครัวเรือนมีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ เป็นต้น การลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชนลักษณะนี้ จะทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนสูงขึ้นเมื่อความรู้สึกหวาดระแวงมีเพิ่มมากขึ้น นอกจากจะทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนลดต่ำลงแล้ว ยังส่งผลเสียหายทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมอีกด้วย แม้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของตำรวจก็

^{๔๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๖.

จะเกิดผลเสียไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ตัวอย่างที่พบได้ในปัจจุบัน คือ ถ้าประชาชนเกิดความรู้สึกว่าในชุมชนไม่ปลอดภัยก็จะหาซื้ออาวุธชนิดแข็งแรงและมีราคาแพงมาติดถือครอบบ้าน หรืออาจติดเหล็กคัตหน้าต่างหรือช่องทางอื่น ๆ เพื่อป้องกันขโมย การกระทำอย่างนี้มีผลดีน้อยแต่มีผลเสียมากกว่าส่วนดีคือ ถ่วงเวลาคนร้ายที่ตั้งใจจะประกอบอาชญากรรมให้ทำงานช้าลงหรืออาจท้อใจแล้วเปลี่ยนในเวลาต่อมา (แต่ส่วนใหญ่จะไม่เปลี่ยนใจเข้าทางนี้ไม่ได้ก็จะไปหาทางเข้าทางอื่นจนได้) ส่วนเสียก็คือ สิ้นเปลืองในการจัดซื้อจัดทำและไม่ปลอดภัยในกรณีมีเพลิงไหม้แล้วหนีออกมาไม่ได้ เพราะหวาดระแวงเนื่องมาจากความไม่ปลอดภัยจะทำให้ประชาชนไม่ยอมออกจากบ้าน การดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันจะเปลี่ยนไป ถึงกับส่งผลให้ความสัมพันธ์ในชุมชนลดลง ทำให้เกิดภาวะต่างคนต่างอยู่ไม่ออกมาพูดคุยปรึกษาหารือกัน แม้ร้านค้าในชุมชนก็จะขายได้น้อยลง บางร้านอาจถึงกับต้องหยุดกิจการ เพราะจำนวนคนที่ออกมาเดินจับจ่ายซื้อหาสินค้ามีน้อย สภาพของชุมชนจึงเปลี่ยนมากกว่าเดิม เปิดโอกาสให้คนร้ายทำผิดได้ง่ายขึ้นขณะเดียวกับที่ตำรวจก็หาพยานได้ยากเมื่อเกิดเหตุอาชญากรรม เพราะไม่มีคนรู้เห็นขณะคนร้ายกระทำความผิด^{๑๐}

๑) สาเหตุที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวง

แต่เดิมตำรวจส่วนใหญ่เข้าใจว่า สถิติการเกิดอาชญากรรมสูงหรือการเกิดคดีอุกฉกรรจ์ สะท้อนขวัญคือต้นเหตุที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวง (ความเป็นจริงนี้ปรากฏอยู่ที่เป้าหมายเดิมของตำรวจ เมื่อพูดถึงการลดความหวาดระแวงจากอาชญากรรม) ต่อมาเมื่อมีการค้นคว้าวิจัยและศึกษาความรู้สึกนึกคิดของประชาชนมากขึ้น จึงพบว่าแม้เมื่อยังไม่มียาอาชญากรรมเกิดขึ้นประชาชนก็อาจเกิดความรู้สึกหวาดระแวงได้ด้วยเหตุผลดังกล่าว องค์การตำรวจที่ก้าวหน้าในปัจจุบัน จึงแบ่งสาเหตุที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวงเป็น ๒ กรณี คือ ประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวงทั้งที่อาชญากรรมยังไม่เกิดขึ้น และประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวงเมื่อมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นแล้วประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวงทั้งที่อาชญากรรมยังไม่เกิดขึ้น หมายถึง ประชาชนหวั่นไหวไปก่อนว่าจะมีภัย ส่วนใหญ่เกิดจากการสัมผัสกับสิ่งผิดปกติกับความไร้ระเบียบ เช่น เห็นคนขับขีรถจักรยานยนต์หน้าปากซอยจับกลุ่มกันเสียดังหรือจอร์รถจักรยานยนต์กีดขวางไม่เป็นระเบียบ เห็นกำแพงในเขตชุมชนถูกระบายสีหรือเขียนข้อความหยาบคาย ทิ้งขยะกันเลอะเทอะ ส่งกลิ่นเน่าเหม็น มีนกกเลงอันธพาลตีมีสุราส่งเสียดังเอะอะโววายววย คนร่ำรอน เสพสารระเหย จับกลุ่มใต้สะพาน นั่งราวสะพาน ทารุนสัตว์ ก่อเหตุ ทะเลา

^{๑๐}พ.ต.ท.พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์, มุมมองใหม่การจัดการตำรวจในศตวรรษที่ ๒๑, อ้างแล้ว, หน้า ๑๒๓.

วิวาท ฯลฯ ความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชนที่เกิดจากปรากฏการณ์เหล่านี้จะทำให้ประชาชนไม่อยากจะออกนอกบ้าน เกรงจะมีเรื่องหรือถูกทำร้าย เป็นห่วงกังวลลูกหลานที่ต้องกลับบ้านในเวลาค่ำคืน ฯลฯ ประชาชนเกิดความรู้สึกหวาดระแวงเมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้นแล้ว หมายถึง ประชาชนสัมผัสอาชญากรรมด้วยตนเอง รู้จากเพื่อนบ้าน อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์ ฟังจากวิทยุ ฯลฯ การรับรู้ข่าวสารเกิดเหตุอาชญากรรมจากสื่อมวลชนแล้วทำให้เกิดความรู้สึกหวาดระแวง ส่วนใหญ่จะเป็นคดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญ หรือคดีที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง แต่จับกุมคนร้ายไม่ได้^{๔๒}

๒) แนวทางการลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชน

ตำรวจในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชนเป็นอย่างมาก หลักการสำคัญที่ตำรวจนำมาใช้อย่างได้ผลกับสถานการณ์ลักษณะนี้ได้แก่ หลักการของทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken window theory) หลักการงานตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing : CP) และหลักการงานตำรวจพัฒนาและแก้ปัญหาที่พลิกผันไปตามแนวทางของชุมชน (Community Oriented Policing and Problem Solving : C.O.P.P.S.)

การใช้หลักการของทฤษฎีหน้าต่างแตก เป็นการที่ตำรวจพยายามเปิดโอกาสให้ประชาชนคนดีเข้าครอบครองพื้นที่ ไม่ยอมปล่อยให้คนร้ายเข้าครอบครองพื้นที่ เริ่มต้นด้วยการให้ความรู้สร้างความเข้าใจกับประชาชน ประสานงานกับบุคลากร ในกระบวนการยุติธรรมบางกรณี จากนั้นตำรวจจะให้ความสนใจกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่จะกระทบความรู้สึกของประชาชน หรือเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่อาจลุกลามเป็นเรื่องใหญ่ในอนาคต เช่น คนเมาสุราเดินเกะกะตามท้องถนน วัยรุ่นจับกลุ่มมั่วสุมส่งเสียงดัง รถจักรยานยนต์หน้าปากซอยจอดรอกีดขวางไม่เป็นระเบียบและพุดคุยกันด้วยวาจาไม่สุภาพ คัดแปลงท่อไอเสียรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้ส่งเสียงดัง แข่งขันรถบนถนนหลวง ฯลฯ

แม้ความผิดเรื่องเล็ก ๆ น้อย เหล่านี้จะเป็นความผิดลหุโทษตำรวจก็ไม่ควรละเลยหรือละเว้นไปเสียเฉย ๆ ถ้าเป็นไปได้ ควรใช้วิธีสอบถามหาข้อมูลจากประชาชน แนะนำหรือตักเตือน กับกรณีที่มีปัญหา ก็ต้องเชิญตัวไปเปรียบเทียบที่สถานีตำรวจ การใช้หลักการตามทฤษฎีนี้ ผู้ปฏิบัติต้องรู้จักใช้วิจารณญาณ เช่น พิจารณาจากสถานที่ เวลา การกระทำที่กระทบต่อประชาชนจำนวนครั้งที่กระทำ จากนั้นจึงใช้เทคนิคที่เหมาะสมและมีไหวพริบ ที่สำคัญคือรู้จักเทคนิคการควบคุมอารมณ์ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาตึงเครียดกับชุมชน

การใช้หลักการทำงานตำรวจผู้รับใช้ชุมชนจะเน้นความคุ้นเคยกับประชาชนเป็นหลักตำรวจจะปรากฏตัวให้ประชาชนเห็นในสถานที่เดิมและเวลาเดิมเป็นประจำ เพื่อให้ประชาชนได้สัมผัสจน

^{๔๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๔.

ประทับใจเข้าไปในความรู้สึก การปฏิบัติจะใช้วิธีเดินตรวจ หยุด พบปะพูดคุยกับประชาชน (Stop walk talk)

การใช้หลักการงานตำรวจพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่พลิกผันไปตามแนวทางของชุมชน หมายถึง การที่ตำรวจและประชาชนจะร่วมกันพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านสภาพแวดล้อม และแก้ปัญหาสังคม เช่น ช่วยกันทำความสะอาดและจัดระเบียบชุมชน แก้ไขสถานที่ที่ก่อให้เกิดการมั่วสุมหรือช่อกม ช่วยแก้ไขปัญหาในชุมชนว่างงาน หรือปัญหาเด็กยากจนไม่ได้ไปโรงเรียน เป็นต้น

การดำเนินการงานตำรวจ ตามหลักการของทฤษฎีหน้าต่างแตก หลักการงานตำรวจผู้รับใช้ชุมชน และหลักการงานตำรวจพัฒนาและแก้ไขปัญหที่พลิกผันไปตามแนวทางของชุมชน จะทำให้สภาพแวดล้อมของชุมชนดีขึ้นและเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้ประชาชนเห็นความจริงใจ เลื่อมใสศรัทธา และเชื่อว่าตำรวจเป็นที่พึ่งพาได้ ในที่สุดก็จะเกิดความคุ้นเคยให้การยอมรับแก่กันและกัน ความรู้สึกหวาดระแวงที่ประชาชนเคยมีก็จะค่อย ๆ ลดลง กระทั่งเหลือน้อยหรือหมดสิ้นไป

ข้อควรระวัง คือ การลดความรู้สึกหวาดระแวงของประชาชน การสร้างความรู้สึกให้ประชาชนเชื่อมั่นว่าปลอดภัยและเชื่อว่าตำรวจเป็นที่พึ่งได้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงมีหลักการและมีเหตุผลต้องไม่ทำให้ประชาชนเกิดความประมาทกระทั่งเกิดความไม่ระมัดระวังและอย่าให้ประชาชนเกิดความรู้สึกผิด ๆ ว่าจะสามารถพึ่งพาในทางที่มีขอบ เช่น ใช้ความคุ้นเคยกับตำรวจไปข่มเหง รังแกประชาชนคนอื่น ๆ หรือเอาเปรียบผู้อื่น เป็นต้น^{๔๓}

๒.๔.๔ การบังคับใช้กฎหมาย (law enforcement approach)

การบังคับใช้กฎหมาย ในที่นี้หมายถึง การดำเนินการโดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือเพื่อให้สังคมสงบสุข ตำรวจจะใช้กฎหมายในลักษณะของการจัดสรร โอกาสและสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อชีวิตและสังคมมีระบบและสามารถดำเนินชีวิตและดำเนินกิจกรรมได้โดยสะดวก ตำรวจยุคก้าวหน้า ไม่ควรใช้กฎหมายเป็นเครื่องควบคุมหรือบังคับ กระทั่งถึงกับทำให้ชีวิตและสังคมไร้ระบบและระเบียบทำให้สูญเสียโอกาสในการดำเนินกิจการให้เป็นไปได้ด้วยดีเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าหลักการของกฎหมายเป็นสิ่งที่ดี แต่การปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามตัวบทกฎหมายประกอบด้วยกฎเกณฑ์ที่ละเอียดอ่อน เหตุนี้จึงยังคงมีปัญหาที่เกิดจากการใช้กฎหมายบางประการ กล่าวคือกฎหมายมีหลายลักษณะมีหลายมาตรา ทั้งการใช้และการตีความก็ค่อนข้างสลับซับซ้อน คนทั่วไปจึงยากที่จะรู้และเข้าใจได้ทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่มักพูดให้ได้ยินกันอยู่บ่อย ๆ ว่า กฎหมาย

^{๔๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๔-๑๒๕.

ถ้าสมัย มีช่องว่าง ไม่ชัดเจน หรือขัดกัน การใช้กฎหมายจึงไม่ใช่เรื่องง่ายแต่กลับเป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก แม้แต่กับบุคลากรขององค์การตำรวจเองก็ต้องมีการดำเนินการที่ดี เพื่อป้องกันผลข้างเคียงด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดจากการใช้กฎหมาย และเพื่อความเข้าใจวิธีการใช้กฎหมายที่ถูกต้องและเกิดประโยชน์ จึงควรแยกศึกษาการใช้กฎหมายออกเป็น ๒ ส่วนคือ การดำเนินการเพื่อการใช้กฎหมายอย่างได้ผล และการดำเนินการหลังการใช้กฎหมาย

การดำเนินการเพื่อการใช้กฎหมายอย่างได้ผล เป็นปฏิบัติการเชิงรุกที่พยายามไม่ให้มีการละเมิดกฎหมาย เพื่อไม่ให้ต้องเกิดเหตุอาชญากรรม และเพื่อไม่ต้องใช้กฎหมายอย่างพร่ำเพรื่อโดยไม่จำเป็น มีหลักปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ ๕ ประการ ได้แก่

๑. สร้างความเข้าใจ ให้รู้ถึงคุณประโยชน์ของกฎหมาย กระทั่งทำให้เกิดพฤติกรรม เคยชินในการเคารพและไม่ละเมิดกฎหมาย ทั้งนี้เพราะเมื่อคนเรามีความรู้ความเข้าใจ เห็นถึงประโยชน์ และสิ่งไม่เป็นประโยชน์ ก็จะเป็นเหตุผลให้เต็มใจประพฤติปฏิบัติตามความเห็นชอบของตน เมื่อปฏิบัติซ้ำบ่อย ๆ ก็จะเกิดความเคยชิน ทำให้ไม่อยากจะละเมิดกฎหมาย ปราบปรามการลักลอบนี้ถือเป็นการรักษากฎหมายที่ได้ผลจริง ตำรวจต้องพยายามสร้างโอกาสให้คนในสังคมเกิดพฤติกรรมเคยชินแบบนี้ ด้วยการสนับสนุนสถาบันครอบครัว สถานศึกษา และกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เช่น สอนให้เด็กรู้จักกฎจราจรและอันตรายในการใช้รถใช้ถนน ควบคู่กันไป เนื่องจากเด็ก ๆ ไม่ค่อยเข้าใจผลสัมพันธของอันตรายและความเร็วของรถ ไม่ว่าจะการใช้รถจักรยานยนต์ จะมีอันตรายมากกว่าการใช้รถยนต์เกินกว่า ๑๐ เท่า ทั้งผู้ใหญ่บางคนก็ไม่ว่าผลของการใช้ยาเสพติด จะทำให้ประสิทธิภาพในการขับรถลดลงและบางคนไม่รู้ขีดจำกัดของร่างกายในการขับรถว่า มนุษย์สามารถขับรถติดต่อกันได้นานที่สุดไม่ควรเกิน ๕ ชั่วโมง เท่านั้น เป็นต้น

กฎหมายกำหนดให้คนต้องรู้กฎหมาย แต่ในความเป็นจริงกฎหมายมีมาก บางทีคนในสังคมไม่รู้ไม่เข้าใจ ไม่เห็นประโยชน์ของกฎหมาย และไม่เคยชินต่อการเคารพกฎหมาย ในที่สุดเมื่อต้องกระทำผิด ก็จะหาเหตุผลมาปกป้องตนเองด้วยการแก้ตัวต่าง ๆ นานา ถึงตอนนี้ก็จะกลายเป็นปัญหายุ่งยาก โดยเฉพาะกับตำรวจผู้ปฏิบัติขั้นต้น

๒. ใช้วัฒนธรรมเข้าช่วยพฤติกรรมเคารพกฎหมายและไม่ละเมิดกฎหมาย ปัจจัยหนึ่งมาจากวัฒนธรรม อิทธิพลของวัฒนธรรมจะช่วยให้บุคคลรู้ค่าเห็นประโยชน์ และเกิดความเคยชิน เช่น การเข้าแถวรอคิวจะช่วยให้คนในสังคมส่วนหนึ่งขับรถตามกันไป โดยไม่แซงซ้ายปาดขวาไปหยุดขวางคนอื่นตามแยกไฟแดง น่าสังเกตว่า ผู้ใหญ่มีวัฒนธรรมคนรุ่นใหม่ตามมาก็มีแนวโน้มจะมีวัฒนธรรมเคยชิน อย่างนั้น

๓. วัตถุประสงค์ประกอบต่าง ๆ ของชุมชนและสังคมให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพราะความคิด จิตใจ และพฤติกรรมของบุคคล สามารถถ่ายทอดและรับจากกันได้คนในสังคมแต่ละคนต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง พฤติกรรมของคน ๆ หนึ่ง จึงมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนอื่น ๆ ด้วย ไม่มากก็น้อย ดังนั้นถ้าองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ของ ชุมชนและสังคม สอดคล้องประสานกันได้อย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานของความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องก็จะช่วยให้ส่วนรวมเกิดความราบรื่น ด้วยความร่วมมือและด้วยความเต็มใจ (หากบุคคลต้องกระทำด้วยความจำใจ เป็นไปได้ที่จะละเมิดกฎหมายหรือถ้าบุคคลต้องกระทำไปด้วยความไม่รู้ ก็จะเกิดสงสัยลังเล ซึ่งก็เป็นไปได้ที่จะละเมิดกฎหมายหรือเชื่อว่าสามารถซื้อความยุติธรรมได้)

๔. ใช้องค์จริยธรรม เป็นการสร้างพฤติกรรมที่ไม่ละเมิดกฎหมาย ด้วยแรงหนุนของสภาพจิตใจ หรือเป็นการสร้างความคิดเชิงอุดมคติให้เกิดขึ้น ทำให้การปฏิบัติที่ไม่ละเมิดกฎหมายมีเป้าหมายขึ้นมา เช่น กำหนดให้ชุมชนของเราเป็นชุมชนเคารพกฎหมาย เพื่อผลแห่งความสงบสุขของชุมชนและเป็นตัวอย่างแก่ชุมชนอื่น ๆ การตั้งเป้าหมายลักษณะนี้ จะทำให้ผู้ไม่ละเมิดกฎหมายมีกำลังใจและมีความภาคภูมิใจ (ต้องระวังไม่ให้เกิดความขัดแย้งจากความเข้าใจผิดที่ว่าดำเนินการอย่างนี้เพราะต้องการจะทัณฑ์คนอื่น ความเข้าใจผิดเช่นนี้จะเป็นเหตุกระตุ้นให้กลุ่มหรือบุคคลอื่นไม่พอใจ แล้วเป็นปัจจัยโน้มน้าวให้มีการละเมิดกฎหมาย)

๕. ใช้องค์การบังคับ เป็นความจริงที่ว่าในสังคมหรือในกลุ่มชนหนึ่ง ๆ จะมีผู้ผิดปกติกฎที่ฝ่จะละเมิดกฎหมายอยู่เสมอ แม้คนส่วนนี้จะมีเป็นส่วนน้อย แต่ก็ยังคงมีอยู่ ดังนั้นการบังคับและการลงโทษ จึงยังเป็นเรื่องจำเป็นและอาจพอช่วยได้ (แม้โดยพื้นฐาน การบังคับนำไปใช้กับคนไม่ดี ผลลัพธ์ก็คงคล้าย ๆ กับเอาศีลธรรมไปขัดเขียดให้กับคนทุศีล หรือการเอาจริยธรรมตำรวจไปกรอกหูให้กับผู้ซึ่งแต่งเครื่องแบบตำรวจแต่ไม่มีใจเป็นตำรวจ) ด้วยเหตุที่สถานการณ์บังคับที่อาจพอเป็นไปได้และการละเมิดกฎหมายจะเกิดขึ้นได้ยากก็คือ สถานที่ที่มีตำรวจผู้มีอำนาจบังคับประจำอยู่ และก็คงเป็นอย่างที่ทราบกันดีว่าหากเป็นสถานการณ์ตรงกันข้าม คือ เป็นสถานที่ที่ไม่มีตำรวจอยู่ ก็ย่อมจะไม่มีผู้ใช้อำนาจบังคับ กรณีเช่นนี้การละเมิดกฎหมายก็จะยังคงเกิดขึ้นได้อีกด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ การบังคับที่เป็นการดำเนินการเพียงชั่วคราวจึงไม่บังเกิดผลแท้จริง ฉะนั้นหากหวังผลประโยชน์ให้เกิดจากการบังคับ ก็ต้องใช้การบังคับพอสมควร มีความต่อเนื่องและมีระยะเวลาการใช้ที่ยาวนานพอ นานพอที่ “การฝืนใจทำดี” ของคนที่มักชอบทำผิดส่วนน้อยนั้นจะเกิดความเคยชินต่อการทำดีได้บ้างการดำเนินการเพื่อมิให้การละเมิดกฎหมายโดยตำรวจ จึงเป็นการใช้แนวทางตามหลักการสำคัญของการตำรวจมาผสมผสานกัน ไม่เน้นการบังคับใช้กฎหมาย แต่เน้นการใช้หลักการควบคุมอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม หลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์หลักการงานตำรวจผู้รับใช้ชุมชน และหลักการงานตำรวจพัฒนาแก้ปัญหาที่พลิกผันไปตามแนวทางของชุมชน การปฏิบัติ

ในส่วนย่อยที่มักทำควบคู่กันไป ได้แก่ การประกาศเชิญชวน จัด โครงการฝึกอบรม ให้ความรู้ทำความเข้าใจหรือปรับกระบวนการคิด เป็นต้น^{๔๔}

๒.๔.๕ การดำเนินการหลังการใช้กฎหมาย

เนื่องจากการละเมิดกฎหมายมีที่มาจากสาเหตุ และแต่ละสาเหตุก็มีปัจจัยประกอบที่สลับซับซ้อน นอกจากนี้แม้การละเมิดกฎหมายแต่ละครั้งอาจเกิดจากสภาพกดดันหรือแรงจูงใจอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่การขาดสมดุลทางจิตของผู้ละเมิดกฎหมาย ก็มักมีสาเหตุพื้นฐานหลายอย่างที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมเชิงลบอย่างนี้อยู่แล้ว ด้วยเหตุผลดังกล่าว การป้องกันรักษากฎหมายโดยไม่ให้มีการละเมิดอย่างสมบูรณ์แบบ จึงเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ทำให้บรรลุจุดสมบูรณ์ไม่ได้ แต่ก็สามารถทำให้ดีที่สุดเท่าที่เป็นได้ ด้วยเหตุนี้ เมื่อมีการละเมิดกฎหมายแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยทันที เพราะว่าการปฏิบัติโดยฉับพลันเช่นนี้ นอกจากเป็นการรับผิดชอบต่อหน้าที่แล้ว ยังเป็นการคงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายอีกด้วย แนวคิดการดำเนินการหลังการใช้กฎหมาย เป็นการดำเนินการเพื่อให้สังคมกลับสู่ความสงบสุขโดยเร็ว พร้อมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดกฎหมายซ้ำหรือเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาและเป็นความพยายามใช้วิกฤติให้เป็น โอกาสพัฒนาระบบป้องกันการละเมิดกฎหมาย

แนวคิดและวิธีปฏิบัติ “การดำเนินการหลังการใช้กฎหมาย” ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการตำรวจ มีสาระควรศึกษาดังนี้

๑. แสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ด้วยเหตุที่ว่า ตำรวจจะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จถ้าปราศจากความร่วมมือช่วยเหลือจากประชาชน ดังนั้นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนจึงมีความจำเป็นในกระบวนการทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ทั้งก่อนและหลังการใช้กฎหมาย

๒. ดำเนินการบรรเทาความเดือดร้อนที่เป็นเหตุสะเทือนขวัญ โดยทันที การเคลื่อนไหวที่แสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะช่วยบรรเทาความรู้สึกเดือดร้อนของสังคมได้ระดับหนึ่ง การอนุเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุร้ายหรือครอบครัวผู้เคราะห์ร้าย เป็นการปฏิบัติตามแนวทางจริยธรรมของตำรวจ (สถานการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้น ด้านหนึ่งเป็น โอกาสให้ตำรวจได้พัฒนาความสัมพันธ์กับสังคมให้ดีขึ้น)

๓. ลำดับความเร่งด่วนในการแก้ปัญหา เพราะการละเมิดกฎหมายมีมากมาย ดังนั้นการแก้ปัญหาที่ถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการจัดลำดับความเร่งด่วนก่อนหลังให้ชัดเจนกรณีนี้ แต่เดิมตำรวจจะเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจกำหนดลำดับความเร่งด่วนการจัดการกับการละเมิด

^{๔๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๖-๑๒๗.

กฎหมาย ครั้นถึงวันนี้ตำรวจค้นพบความจริงที่ว่าประชาชนคือผู้มีส่วนสำคัญที่สามารถช่วยแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับความไม่สงบสุขของสังคมได้ ทั้งนี้เพราะประชาชนจะรู้ดีที่สุดถึงอะไรเป็นปัญหา ความเดือดร้อนของเขาและอะไรเป็นปัญหาที่ต้องลงมือแก้ไข โดยด่วน ในปัจจุบันตำรวจจึงต้องใช้ เทคนิควิธีการ ให้สังคมร่วมมือกับตำรวจเพื่อลำดับความเร่งด่วนในการแก้ปัญหา

๔. เก็บรวบรวมข้อมูลและกระจายข้อมูลการกระทำผิด รวบรวมข้อมูลและรายละเอียดหรือ พฤติการณ์การกระทำผิดที่สำคัญอย่างเป็นระบบด้วยวิธีง่าย ๆ ในการจัดเก็บและสะดวก ต่อ การนำมาใช้ประโยชน์โอกาสต่อไป ทั้งต้องกระจายข้อมูลเหล่านี้ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เช่นเจ้าหน้าที่ ตำรวจที่ปฏิบัติงานหรือเข้าเวรผลัดต่อไป แผนกสืบสวนพิเศษ และประชาชนที่อาจตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรม

๕. สืบสวนและตรวจสอบ จะต้องมีการสืบสวนเพื่อจับกุมผู้กระทำผิดด้วยการขยายผล พฤติกรรมและการกระทำผิดโดยละเอียด และเพื่อให้มีการพัฒนาวิธีการ ใช้กฎหมายให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น จึงไม่ควรละเลยให้การตรวจเกี่ยวกับการกระทำผิดที่ผ่านมา

๖. หาหนทางที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหากลุ่มกฎหมาย ต้องมีการวิเคราะห์องค์ประกอบ ของสาเหตุที่ทำให้มีการละเมิดกฎหมาย เช่น อาจเป็นเพราะกฎหมายเก่าและล้าสมัยซ้ำซ้อน ไม่เป็น ที่สนใจ และมีประโยชน์น้อย กฎหมายบางส่วนควรหาทางยกเลิกเพราะแม้มีไว้ก็ไม่ค่อยมีใครปฏิบัติ จึงไม่เกิดประโยชน์ซ้ำร้ายอาจทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาได้ เช่น อาจเป็นปัจจัยก่อให้เกิดการ ละเมิดกฎหมายอื่น ๆ หรือเป็นปัจจัยก่อให้เกิดความเป็นเบียดเบียน กระทั่งทำให้เกิดระบบส่วย เป็นต้น

๗. ปรับระบบลงโทษให้เหมาะสม ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการประสานงานหรือให้ข้อมูล และรายละเอียดแก่บุคลากรในหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้มีการดำเนินคดีและ พิจารณาคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการเพื่อการใช้กฎหมายอย่างได้ผล และการ ดำเนินการหลังการใช้กฎหมายคงได้กล่าวมาแล้วนี้ เป็นส่วนหนึ่งของแนวความคิดประกอบการ ดำเนินการใช้กฎหมายเพื่อรักษาความสงบ เพื่อให้การใช้กฎหมายเกิดผลเต็มที่ พร้อมกับสามารถทำ ให้ชุมชนและสังคมสงบสุขได้อย่างแท้จริง^{๔๕}

๒.๔.๖ นโยบายการบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่ถวายความปลอดภัยรักษาความสงบเรียบร้อยสร้างความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงด้วยความรวดเร็วโปร่งใส เป็นธรรม และเสมอภาค โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามกฎหมาย ตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามนโยบาย

^{๔๕}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๕-๑๓๐.

ของรัฐบาลและสำนักงานตำรวจแห่งชาติอย่างจริงจัง บังเกิดผลเป็นรูปธรรมเป็นที่ยอมรับและเป็นกลไกของรัฐในการรักษากติกาสังคม เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจสังคม และความมั่นคงของประเทศชาติสืบไปกองบัญชาการตำรวจนครบาล จึงได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการ ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสภาวการณ์ปัจจุบัน สรุปได้ดังนี้

๑) สถาบันพระมหากษัตริย์

๑.๑ เทิดทูนและจงรักภักดีถึงที่สุด

๑.๒ ถวายอารักขาและรักษาความปลอดภัยอย่างเต็มความสามารถ

๑.๓ น้อมรับกระแสพระราชดำรัส พระบรมราชโองการ โครงการพระราชดำริ มาถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๒) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

เน้นการปฏิบัติภารกิจที่มีผลต่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมโดยตรง เพื่อให้ประชาชนเกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานราชการอื่น ๆ ตำรวจบ้านมาช่วยทำงานเพราะเพิ่มกำลังไม่ได้

การป้องกันอาชญากรรม

๑. สายตรวจต้องไปที่เกิดเหตุโดยเร็ว

๒. รวบรวมสถิติคดีอาชญากรรมทุกประเภทและวิเคราะห์ตามพื้นฐานของความเป็นจริง

๓. การรายงานเหตุด่วน เหตุพิเศษ คดีอุกฉกรรจ์ คดีน่าสนใจที่สื่อมวลชนให้ความสนใจเกี่ยวกับสถาบัน ความมั่นคง ชาวต่างประเทศ

๔. ระดับกองบังคับการจะต้องไปควบคุมอำนาจการทุกคดี

๕. ระดับกองบัญชาการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบไว้แล้ว

๖. สำหรับผู้บัญชาการตำรวจนครบาล จะพิจารณาตามความเหมาะสมถ้าว่างจะไปทุกคดี

๗. การประชุมประจำเดือนผู้บังคับการพื้นที่ต้องบรรยายสรุปการควบคุมอาชญากรรมในพื้นที่ตามหัวข้อที่กำหนด

การปราบปรามอาชญากรรม

๑. เกณฑ์การชี้วัดผลในการปราบปราม คดีกลุ่ม ๑ = ๔๕% คดีกลุ่ม ๒ = ๖๐% คดีกลุ่ม ๓ = ๕๘%

๒. การแถลงข่าว จะดำเนินการตามความเหมาะสม

๓. การสืบสวนเน้นการใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ให้มากกว่าวิธีการเก่า

๔. การระดมให้กองบังคับการต้องพิจารณาตามสภาพอาชญากรรมและจะต้องเรียกกำลังฝ่ายมาร่วมปฏิบัติให้เหมาะสมกับคำว่าระดม

การอำนวยความสะดวก

๑. ยืดถือแนวโรงพักเพื่อประชาชน
๒. ประชาชนได้รับความยุติธรรมเสมอภาคกัน ไม่จำเป็นต้องมีคนฝากมา
๓. ปัญหาสำนวนค้าง ต้องแก้ไขโดยด่วน
๔. หมายจับคดีค้างเก่าต้องดำเนินการ

การจราจร

๑. เน้นการให้บริการประชาชนในหน้าที่จราจรให้การจราจรเลื่อนไหล
๒. รถเสีย รถติด รถเกิดอุบัติเหตุ ต้องรีบไปที่เกิดเหตุช่วยเหลือให้ประชาชนเห็นตำรวจจราจรในที่เกิดเหตุ
 ๓. ไม่มุ่งผลในการจับกุมหรือแอบซุ่มจับกุม
 ๔. ตำรวจต้องไม่กระทำความผิดเสียเองทุกกรณี

กิจการพิเศษ

กรณีเหตุชุมนุมประท้วงสถานีตำรวจต้องดำเนินการเบื้องต้น และปฏิบัติโดยนุ่มนวลตามหลักสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน แต่ต้องไม่มีการทำผิดกฎหมาย เช่น ต้องไม่มีการปิดกั้นถนนกีดขวางการจราจร กองบังคับการต้องลงไปแก้ไขปัญหาช่วยเหลือ ถ้าเกินกำลังสถานการณ์ไม่น่าไว้วางใจให้รายงานเพื่อขอสนับสนุนกำลังเพิ่มเติม สถานีตำรวจต้องเตรียมพร้อมถ่ายภาพ วิดีโอและบันทึกเสียง

การให้บริการประชาชน

๑. ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง
๒. ดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
๓. ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม
๔. โครงการ โรงพักเพื่อประชาชน
๕. ขอให้คณะกรรมการและติดตามการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ ทำหน้าที่ตามที่กำหนดอย่างแท้จริง

การบริหารงานและการพัฒนา

๑. การแต่งตั้ง/เลื่อนเงินเดือน ทำดีได้ดี ทำไม่ดีต้องมิผล
๒. สิทธิอันพึงมีพึงได้ของตำรวจ ต้องครบถ้วน รวดเร็ว
๓. ค่าใช้จ่ายในการทำงานให้พยายามใช้งบประมาณปกติใช้จ่ายอย่างประหยัดเกิดประโยชน์สูงสุด
๔. หัวหน้าสถานีจะต้องมีความรู้เรื่องระบบงบประมาณ

๕. สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้ตามเกณฑ์กำหนด
๖. การตรวจสอบพัสดุประจำปี ต้องทำให้เรียบร้อย
๗. คุณภาพชีวิตของตำรวจจะต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือ
๘. สิ่งใดช่วยเหลือได้จะจัดการให้
๙. ต้องมีการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวตำรวจด้วยวิธีที่ถูกต้อง เช่น การฝึกวิชาชีพและหาตลาดให้

๑๐. การตรวจเยี่ยมชุมชน ต้องมีแผนและผลชัดเจน
๑๑. การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน โดยผู้เชี่ยวชาญทุกระยะ ๓ เดือน
๑๒. จะเรียกประชุมเฉพาะที่มีความจำเป็น^{๔๖}

๒.๔.๗ ขอบเขตความรับผิดชอบของงานต่าง ๆ ในสถานีตำรวจ

จากการที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดลักษณะงานของสถานีตำรวจทั้งในนครบาล และภูธรออกเป็น ๕ สายงาน ตามที่ได้กล่าวแล้ว อาจสรุปถึงขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละงาน ได้ดังต่อไปนี้

๑. งานอำนวยการ ทำหน้าที่เป็นกลไกของหัวหน้าสถานีในการอำนวยการบริหารปัจจัยการบริหารทั้งหลายและจัดการภารกิจของสถานีตำรวจให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ งานรวบรวมสถิติข้อมูลข่าวสารจากทุกสายงานในสถานี แล้วนำมาทำการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เพื่อเสนอให้หัวหน้าสถานีพิจารณาสั่งการให้ฝ่ายต่าง ๆ นำไปทำการวางแผนและหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ตรงกับปัญหาที่แท้จริง ตลอดจนกำกับดูแล และประสานการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

๒. งานสอบสวน เป้าหมายที่สำคัญของงานสอบสวน คือการอำนวยความสะดวกในคดีอาญาให้กับประชาชนที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย หรือฝ่ายผู้ต้องหาที่ตามโดยพนักงานสอบสวนซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของรัฐ และยังเป็นเจ้าพนักงานของรัฐในเบื้องต้นที่มีโอกาสสัมผัสกับปัญหาที่แท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อระบบการอำนวยความสะดวกในคดีอาญาของประเทศไทยเป็นระบบผสมกันระหว่างระบบกล่าวหา (accusatorial system) ซึ่งต้นแบบคือประเทศอังกฤษกับระบบไต่สวน (inquisitorial system) ซึ่งมีหลักการว่ารัฐเท่านั้นที่จะมีสิทธิดำเนินคดีอาญาได้ (public prosecution) โดยใช้กันอยู่แพร่หลายในประเทศทวีปยุโรป ดังนั้นการ

^{๔๖} สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, คู่มือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์, กองแผนงาน ๒ สำนักงานแผนและงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๔๖), หน้า ๑.

พิจารณาคดีอาญา ศาลไทยจึง โน้มเอียงไปทางอังกฤษคือ เป็นการนำเอาพยานหลักฐานมาต่อสู้กัน ระหว่างโจทก์กับจำเลย โดยศาลวางตนเป็นกลางและคอยควบคุมการนำเสนอพยานหลักฐานของทั้ง ๒ ฝ่าย ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยดังนั้น พนักงานสอบสวนควรจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับศาล ด้วยการวางตนเป็นกลางและอำนวยความสะดวกให้กับคู่กรณีทุกฝ่าย จึงจะเป็นที่พึงของประชาชน ที่ได้รับความทุกข์ยากเดือดร้อน นอกจากนี้ ต้องอำนวยความสะดวกแก่คู่กรณีรวมทั้งพยานด้วย เช่น การเยี่ยมผู้ต้องหา ให้ประกันตัว การรับคำร้องทุกข์ การสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานก็ควรจะ ดำเนินการ โคจรรวดเร็ว เพื่อให้คดีเสร็จเด็ดขาด โดยเร็วเช่นกัน และหากมีโอกาสควรให้ความรู้ ทางด้านกฎหมายแก่ประชาชนด้วยการอธิบายให้ผู้ที่มาแจ้งความได้เข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน กรณีที่พิจารณาแล้วว่าเป็นคดีแพ่ง

๓. งานป้องกันปราบปราม งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จัดได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญ ของภารกิจตำรวจ ดังเช่นที่ ปรากฏในคำจำกัดความว่า ตำรวจ หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้ มีอำนาจและหน้าที่ตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

นอกจากนี้ ยังเป็นที่ยอมรับกันในเชิงวิชาการว่า คงไม่มีสังคมใดในโลกที่ปลอดจาก อาชญากรรมอย่างแท้จริง แต่ถ้าหากสังคมใดมีอาชญากรรมเกิดขึ้นน้อยมาก มักจะได้รับการชื่นชม ยกย่องว่าเป็นสังคมที่เจริญแล้วควรแก่การยึดถือเป็นแบบอย่าง ซึ่งสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะเป็น เช่นนั้น ได้ก็คือ สังคมนั้นจะต้องมีการระวังป้องกันที่ดี และไม่เปิดช่องโอกาสให้มีการก่อ อาชญากรรม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง “การป้องกันต้องมาก่อนการปราบปราม” ตามหลักการที่ว่า “กันไว้ดีกว่าแก้” เช่น การจัดแหล่งอบายมุขทุกรูปแบบ การจัดสายตรวจที่มีประสิทธิภาพออกตรวจตราให้ครอบคลุม ทุกพื้นที่รับผิดชอบ เป็นต้น ขณะเดียวกันหากจะมีอาชญากรรมใดสามารถเล็ดลอดเกิดขึ้น ก็จะต้อง มีการปราบปรามอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงอาจมองได้ในอีกแง่มุมหนึ่งว่า งาน ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เป็นงานโชว์หน้าตาและชื่อเสียงของสถานีตำรวจนั้น ๆ เพราะจะ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินขณะเดียวกันประชาชนก็จะให้ ความร่วมมือร่วมใจกับการปฏิบัติงานของตำรวจเป็นการสนองตอบด้วย

๔. งานสืบสวน งานสืบสวนเป็นงานที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับงานป้องกันปราบปรามโดย นอกจากจะกระทำในเชิงรับ คือ เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้น ก็ออกไปทำการสืบสวนรวบรวมข้อมูล จนกระทั่งติดตามจับกุมผู้กระทำผิดมาลงโทษจนได้แล้ว การสืบสวนยังต้องกระทำในเชิงรุกควบคู่ได้ ด้วย โดยการรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและพื้นที่ รวมทั้งสืบสวนหาข่าว ทั้งจากแหล่งข่าวทั่วไป และ แหล่งข่าวที่จัดตั้งขึ้น เพื่อหาทางระงับยับยั้งป้องกันเหตุมิให้เกิดขึ้นเปรียบเสมือนเป็นการตัดไฟเสียแต่ ต้นลม นั่นเอง

นอกจากนี้ งานสืบสวนยังต้องมีการประสานสัมพันธ์อันดี และให้การสนับสนุนงานสอบสวน งานป้องกันปราบปรามในการร่วมกันอำนวยความสะดวกยุติธรรม ระวังป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. งานจราจร จากการศึกษาพาหนะรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ได้กลายเป็นปัจจัยที่ห้าของการดำรงชีวิตของคนไทย จึงเป็นเหตุให้ปัญหาการจราจร กลายเป็นเรื่องสำคัญในลำดับขั้นๆ ที่แม้แต่รัฐบาลต้องเข้ามาดูแลเอาใจใส่ เพราะปัญหาการจราจรติดขัดในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ได้เป็นตัวนำความเสียหายมาสู่ภาพพจน์ของประเทศไทยอย่างมากซึ่งในสภาพความเป็นจริงปัจจุบัน ปรากฏว่าในเมืองใหญ่ ๆ เช่น เชียงใหม่ นครสวรรค์ หาดใหญ่ ภูเก็ต ฯลฯ ก็ประสบปัญหาการจราจรติดขัดเช่นกัน และต่อไปอาจจะส่งผลกระทบไปถึงเมืองที่มีรองลงมาเพราะปริมาณรถในประเทศไทยได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปีอย่างไรก็ตาม ถึงแม้รัฐบาลจะให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหารถจราจร และมีหลายหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วม รับผิดชอบ แต่กำลังหลักของเจ้าหน้าที่ในการออกปฏิบัติงานจราจรจริง ๆ มีเพียงตำรวจจราจรเท่านั้น ที่มีภารกิจหลักดังนี้

- ควบคุม กำกับดูแลการจัดระบบจราจรให้เกิดความคล่องตัว
- รณรงค์สร้างวินัยจราจรแก่ผู้ใช้รถใช้ถนน เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างถูกต้อง
- ลดอุบัติเหตุจากการจราจร ด้วยการป้องกัน
- ลดปัญหาที่ก่อให้เกิดมลพิษต่าง ๆ จากการใช้รถ เพื่อรักษาสภาพแวดล้อม
- สนับสนุนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม รวมทั้งการกระทำผิดเกี่ยวกับรถ

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากขอบเขตความรับผิดชอบของงานต่างๆ ในสถานีตำรวจแล้วจะเห็นว่า เนื้อหาแต่ละงานจะมีมาก และมีความสำคัญพอ ๆ กัน และเมื่อรวมเป็นงานทั้งหมดที่สถานีตำรวจแต่ละแห่งต้องรับผิดชอบปฏิบัติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้แล้ว ทำให้สถานีตำรวจทุกแห่งมีงานในความรับผิดชอบมาก จึงจำเป็นที่หัวหน้าสถานีต้องมีความสามารถในการบริหาร จัดการทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัดให้เพียงพอแก่การใช้งานและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตำรวจ^{๔๖}

^{๔๖}พ.ต.อ.วัฒนา สักกวัตร, **การบริหารงานสถานีตำรวจ บร. (PA) ๔๐๐๒**, (นครปฐม : โรงพิมพ์โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, ๒๕๔๒), หน้า ๓.

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการประสานงาน

๒.๕.๑ ความหมายของการประสานงาน

การประสานงาน (Coordination) มีความหมายโดยขอยกเอาความเห็นหรือทัศนะของนักวิชาการมากล่าวถึงดังนี้

แบงก์ (Bank) เสนอความเห็นไว้ว่าการประสานงานเป็นการจัดระเบียบในการทำงาน เพื่อให้เกิดเอกภาพในการปฏิบัติงาน และให้ตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กร^{๔๔}

แมคฟาร์แลนด์ (McFarland) กล่าวว่า การประสานงานเป็นกระบวนการและแบบแผนการดำเนินงานของกลุ่มและเอกภาพของการกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์^{๔๕}

คาร์ท (Kart) เห็นว่า การประสานงานเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความเต็มใจ รวมถึงการระดมความสามารถของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มมาเพื่อให้เกิดการค้นพบและการประสานกิจกรรม รวมทั้งความร่วมมือในองค์กร^{๔๖}

ภิญโญ ธาร กล่าวไว้ว่า การประสานงาน เป็นกระบวนการเชื่อมสัมพันธ์ บุคคล วัสดุทรัพยากร อย่างอื่น เพื่อให้การปฏิบัติงานบุคคลสำเร็จตามเป้าหมายอื่นๆ และด้วยความรู้ความสามารถ ความรู้สึกนึกคิด จะได้ร่วมกันเป็นผืนที่กำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้^{๔๗}

อุทัย หิรัญโต เสนอไว้ว่า การประสานงาน หมายถึงการจัดกลไกต่าง ๆ ขององค์กรและทรัพยากรทางการบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานที่สอดคล้องต้องกัน ดำเนินไปได้ในแนวทาง

^{๔๔}Bank, **The essence of Total Quality Management**, อังใน เดือนเพ็ญ พับอำไพ, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการประสานงานพัฒนาของเจ้าหน้าที่”, **วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๖, หน้า ๒๑.

^{๔๕}McFarland, **Management : Foundation and Practices**, อังใน เดือนเพ็ญ พับอำไพ, อังแล้ว, ๒๒ หน้า.

^{๔๖}Kart, **Organization and Environment**, อังใน กิติมา ปรีดีดิติก, **ทฤษฎีบริหารองค์กร**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๔๒), หน้า ๖๒.

^{๔๗}ภิญโญ ธาร, อังใน กิติมา ปรีดีดิติก, **ทฤษฎีบริหารองค์กร**, อังแล้ว, หน้า ๖๓.

เดียวกันหรือไม่ซ้ำซ้อนกัน ไม่ขัดแย้ง รวมทั้งเป็นการจัดทัศนคติของบุคคล เครื่องมือเครื่องใช้ เงิน ระยะเวลา ใหม้เหมาะเจาะกัน และนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การตามที่ปรารถนา^{๔๒}

สมพงษ์ เกษมสิน กล่าวว่า การประสานงาน เป็นความร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติจัดระเบียบงานให้เรียบร้อย และสอดคล้องกลมกลืนกัน เพื่อให้งานสมดุลและสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้^{๔๓}

จุมพล หนิมพานิช ได้ให้ความหมายของการประสานงานไว้ว่า เป็นการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล หรือหน่วยงาน ทำงานร่วมกันโดยมีความสามัคคี เพื่อให้งานสำเร็จได้ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์และตามเวลาที่กำหนดไว้ โดยการประสานงานเป็นเรื่องที่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการบริหารองค์การ โดยใช้ความสามารถและความพยายามร่วมกันเพื่อให้เกิดพลังขององค์การ และอาศัยหลักการทำงานร่วมกันเป็นทีม^{๔๔}

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ กล่าวว่า การประสานงาน หมายถึงการบริหารของหน่วยงานของรัฐ (หรือเอกชน-ผู้วิจัย) ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ภายในและภายนอกหน่วยงาน ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยเป็นการจัดระเบียบหรือการจัดวิธีการทำงานเพื่อลดความขัดแย้ง ลดความซ้ำซ้อน และสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้ได้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน^{๔๕}

กล่าวโดยสรุปแล้ว การประสานงานหมายความว่า กระบวนการในการบริหารงานเพื่อจัดระเบียบวิธีการทำงานให้สอดคล้องกันไปไปในแนวทางหรือทิศทางเดียวกัน อันจะทำให้การปฏิบัติงาน นั้นสามารถดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยการประสานงานกันนั้น อาจดำเนินการอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ และอาจจะเป็นการประสานงานภายในองค์การหรือระหว่างองค์การก็ได้ เป็นการประสานงานในระนาบเดียวกัน หรือจากสูงลงมาต่ำตามโครงสร้าง

^{๔๒} อุทัย หิรัญโต, อ่างใน เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง, **การจัดการและการพัฒนาองค์การ**, (ขอนแก่น : ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๔), หน้า ๓๕.

^{๔๓} สมพงษ์ เกษมสิน, **การบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖), หน้า ๓๐๑.

^{๔๔} จุมพล หนิมพานิช, **การบริหารงานและการควบคุมงาน, เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร**, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๑), หน้า ๗๖.

^{๔๕} วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, อ่างใน เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง, **การจัดการและการพัฒนาองค์การ**, อ่างแล้ว, หน้า ๔๒.

ลำดับชั้นของการบริหารก็ได้โดยมีประเด็นสำคัญของการประสานงานอยู่ที่การมุ่งประสานพลังความสามารถของบุคคลในการทำงาน ทรัพยากร และจิตใจ เพื่อทำงานให้เกิดผล โดยลดปัญหาความขัดแย้ง ความซ้ำซ้อนของการทำงาน

๒.๕.๒ ความสำคัญของการประสานงาน

สมพงษ์ เกษมสิน การประสานงานมีความสำคัญมากสำหรับองค์การขนาดใหญ่ที่มีการจัดองค์การตามลักษณะเฉพาะงาน โดยการประสานงานเป็นสิ่งที่ทำให้การดำเนินงานในองค์การสามารถเป็นไปได้ด้วยดี บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยเป็นความพยายามที่ทำให้เกิดหลังการรวมตัวกันในการทำงานของกลุ่มและให้เกิดความสอดคล้องต้องกัน สามารถทำงานให้เสร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสภาพองค์การสมัยใหม่ที่มีโครงสร้างการบริหารงานและการจัดองค์การที่สลับซับซ้อนและมีความแตกต่างของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน มักก่อให้เกิดสภาพความยุ่งยากและความขัดแย้งกันในการบริหารงานได้ อันจำเป็นต้องในกระบวนการหนึ่งซึ่งก็คือ การประสานงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานระหว่างกันของบุคคลเกิดความเข้าใจที่ตรงกันของแนวทางในการทำงานตามนโยบาย วัตถุประสงค์ แผนงานและการวินิจฉัยสั่งการ รวมทั้งกระบวนการอื่น ๆ ในการบริหาร^{๕๖}

กิติมา ปรีดีดิถก กล่าวถึง ความสำคัญของการประสานงานไว้ว่า การประสานงานจะก่อให้เกิดการจัดขั้นตอนของการดำเนินงาน ซึ่งมีส่วนช่วยให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างราบรื่นและรวดเร็ว การประสานงานที่ดีจะช่วยให้เกิดขวัญและกำลังใจที่ดีของการทำงาน โดยลดปัญหาความซ้ำซ้อนกันในการทำงาน เราจึงพบการประสานงานแฝงตัวอยู่ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน และเป็นเรื่องหนึ่งที่ควรมีในการบริหารงาน^{๕๗}

สมาน รังติโยกฤษณ์ และสุธี ฉิทธิสมบุรณ์ เห็นว่า การประสานงานนั้น มีความสำคัญต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก และหากเราต้องการให้การบริหารประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี สิ่งที่สำคัญซึ่งไม่ควรจะลืมหรือมองข้ามก็คือการประสานงาน ในความสัมพันธ์ของการบริหารการประสานงานเป็นกระบวนการของการบริหาร และเป็นระเบียบธรรมเนียมในการบริหารงาน ในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นองค์การของภาครัฐหรือภาคเอกชนก็ตาม โดยการประสานงานนั้นมักจะเน้นในเรื่องระเบียบปฏิบัติของการประสานงานเป็นสำคัญ โดยถือเป็นธรรมเนียมที่สืบเนื่องในลงของการบริหาร นอกจากนี้ การประสานงานยังเป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของนักบริหารหรือหัวหน้า

^{๕๖} สมพงษ์ เกษมสิน, **การบริหาร**, อ่างแก้ว, หน้า ๓๑๐.

^{๕๗} กิติมา ปรีดีดิถก, **ทฤษฎีบริหารองค์การ**, อ่างแก้ว, หน้า ๘๗.

งานโดยการประสานงานนั้นนับว่าเป็นการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร นำปัจจัยในการบริหารที่มีอยู่มาใช้ในการทำงานให้มีลักษณะของความสมานฉันท์ สอดคล้องต้องกันและมีประสิทธิภาพ^{๔๔}

๒.๕.๓ จุดมุ่งหมายของการประสานงาน

ในการประสานงานนั้น โดยทั่วไปแล้วสามารถกล่าวได้ว่าเป็นการประสานงานเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์การ ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การระหว่างการใช้งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ ระหว่างกระบวนการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกองค์การ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างประสานสอดคล้องกัน

สมพงษ์ เกษมสิน ได้อธิบายเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการประสานงานในการบริหารไว้ว่ามีอยู่ ๓ ประการกล่าวคือ

๑) การประสานงาน ช่วยให้ผลงานและคุณภาพของงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การหากการประสานงานของผู้ร่วมงานทุกฝ่ายไม่เป็นไปด้วยดี ไม่สอดคล้อง ต้องกัน ผลงานที่เกิดขึ้นย่อมขาดคุณลักษณะที่เหมาะสม

๒) การประสานงานช่วยให้เกิดการประหยัดในการใช้ทรัพยากร และเวลาในการทำงานลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนกันลง

๓) การประสานงานเป็นไปเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การเดียวกันหรือระหว่างองค์การที่มาปฏิบัติงานร่วมกัน^{๔๕}

หลักการและเทคนิควิธีการประสานงาน

ก่อนที่จะได้ทำความเข้าใจว่าการประสานงานที่ดีนั้นควรจะมีเทคนิคและวิธีการอย่างไร ผู้วิจัยขอกล่าวถึงทัศนะของ

สมพงษ์ เกษมสิน ซึ่งให้หลักการที่เป็นพื้นฐานของการใช้เทคนิควิธีการในการประสานงานไว้อย่างน่าสนใจโดยการประสานงานที่ดีนั้น มีหลักการสำคัญกล่าวคือ

๑) การประสานงานมีอยู่ทุกระดับชั้นการบังคับบัญชาขององค์การ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

๒) การประสานงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคน งาน จิตใจ การประสานงานจึงต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

^{๔๔} สมาน รังสิโยกฤษณ์ และสุธี สิทธิสมบูรณ์, อ่างใน สมพงษ์ เกษมสิน, **การบริหาร**, อ่างแล้ว, หน้า ๓๑๒.

^{๔๕} เรื่องเดียวกัน.

๓) การประสานงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมปฏิบัติงาน

๔) การประสานงานเป็นการประสานการปฏิบัติตามนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์การเข้าด้วยกัน การประสานงานที่ดีจึงต้องมีคุณภาพ โดยเกิดจากการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ดีและชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้

๕) การประสานงานเกี่ยวข้องกับเวลา โดยการกำหนดเวลาของการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมหรือโครงการควรเป็นไปอย่างเหมาะสม ประสานสอดคล้องกันและเป็นไปโดยความราบรื่น

๖) การประสานงานเป็นการประสานความคิดของคนในกลุ่มให้สอดคล้องกัน ผู้บริหารจึงต้องใช้ภาวะผู้นำ (Leadership) ที่จะประสานความคิดเห็นของกลุ่มให้ได้และมีความเหมาะสม

๗) การประสานงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการควบคุม เนื่องจากต้องให้การปฏิบัติงานของบุคคลและองค์การหรือหน่วยงานแต่ละฝ่ายประสานงานกัน ได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่อง

๘) การประสานงานที่ดี จะต้องมาจากการวางแผนที่ดีของผู้บริหาร

๙) การประสานงาน^{๖๐}

จุมพล หนิมพานิช ยังได้เสนอหลักการของการประสานงานตามลักษณะและวิธีการประสานงานคือ การประสานงานภายในองค์การและการประสานงานภายนอกองค์การไว้ดังนี้

๑) การประสานงานภายในองค์การ สรุปได้คือ

๑.๑) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน

๑.๒) ใช้ระบบคณะกรรมการประสานงาน

๑.๓) จัดระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

๑.๔) การจัดให้มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่

๑.๕) จัดให้มีการฝึกอบรมและการประชุมปรึกษาหารือกัน

๑.๖) การใช้เจ้าหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะ

๑.๗) จัดให้มีการติดตามผลและควบคุมการปฏิบัติงานตามแผน

๒) การประสานงานภายนอกองค์การหรือระหว่างองค์การ สรุปได้คือ

๒.๑) กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การให้ชัดเจนและมีขอบเขตที่แน่นอน รวมถึงการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อลดความขัดแย้ง

๒.๒) การใช้คณะกรรมการผสมหรือคณะกรรมการกลาง เพื่อกำหนดนโยบาย กำหนดแนวทางปฏิบัติ โดยการประชุมเพื่อประสานงานและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

^{๖๐} สมพงษ์ เกษมสิน, **การบริหาร**, อ่างแล้ว, หน้า ๓๑๕.

ประกอบด้วยคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งมาจากทุกฝ่าย เข้ามาช่วยกันพิจารณาเพื่อให้ความชัดเจน
น้อยลง

๒.๓) การใช้วิธีการทางงบประมาณ เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามผล และควบคุม
การดำเนินงานตามแผน โครงการ ให้สัมพันธ์สอดคล้องกัน โดยเฉพาะระบบงบประมาณ โครงการ
ช่วยให้ทราบถึงความก้าวหน้าของโครงการ หรือผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน

๒.๔) การประชาสัมพันธ์เพื่อการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ
ที่มาปฏิบัติงานร่วมกัน

๒.๕) ใช้วิธีการติดต่อสื่อสารและประสานงานแบบไม่เป็นทางการเข้าช่วย เพื่อลด
ขั้นตอนที่ไม่จำเป็น อันอาจทำให้การทำงานเกิดความล่าช้าในบริบทของการประสานงานภายนอก
องค์กรหรือระหว่างองค์กรนี้^{๑๐}

เนตร์พัฒนา ยาวีราช ได้สรุปเป็นหลักการไว้ดังต่อไปนี้

๑) การกำหนดวัตถุประสงค์และหน้าที่ขององค์กรให้มีความชัดเจนและมีขอบเขตที่
แน่นอนรวมทั้งมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติ และข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อลดการก้าวถ่างงานกัน

๒) การใช้คณะกรรมการกลาง ซึ่งหมายถึง การที่แต่ละหน่วยงานจัดส่งผู้แทนมาร่วมเป็น
กรรมการกลางเพื่อเป็นตัวแทนในการดำเนินงานของหน่วยงานของตนให้ภาพรวมของการทำงาน
เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากการปฏิบัติงานจะต้องใช้การประชุมเป็นหลักเพื่อกำหนด
นโยบายแนวทางปฏิบัติและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ นอกจากนี้ การใช้คณะกรรมการ ซึ่งอาจ
เรียกเป็นคณะกรรมการกลางหรือคณะกรรมการผสม (Joint Committee or Interdepartmental
Committee) ยังช่วยการกลั่นกรองหรือการจัดลำดับข้อมูล และลดการขัดแย้งลงได้มาก โดยเฉพาะใน
กิจการบริหารที่มีความมุ่งหมายกว้างขวาง

๓) การใช้วิธีการงบประมาณ ซึ่งอาจใช้ในลักษณะเดียวกับการประสานงานภายในองค์กร
โดยการพิจารณางบประมาณเพื่อขออนุมัติจัดตั้งยอดเงินสำหรับการดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน
หรือโครงการ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแยกแยะและป้องกันปัญหาการซ้ำซ้อนกันได้

๔) ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์และติดต่อสื่อสาร เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง
หน่วยงานที่มาปฏิบัติงานร่วมกัน^{๑๑}

^{๑๐}จุมพล หนีพพานิช, การบริหารงานและการควบคุมงาน, อ่างแล้ว, หน้า ๘๖.

^{๑๑}เนตร์พัฒนา ยาวีราช, การจัดการสำนักงาน, (กรุงเทพมหานคร : มณฑลการพิมพ์, ๒๕๔๔),
หน้า ๒๕๑.

ศมาน ดวงสูงเด่น เสนอทัศนะไว้ว่า ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐหรือเอกชนนั้น เพื่อให้สามารถเป็นไปด้วยความราบรื่น ย่อมจำเป็นจะต้องมีการติดต่อประสานงานที่ดี เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน โดยสิ่งที่ควรคำนึงถึงคือ การที่ผู้ประสานงานจะต้องมีเทคนิคและวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งมีหลักพิจารณาหลายประการดังต่อไปนี้

- ๑) ต้องสร้างความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นและทำงานเป็นทีม
- ๒) ต้องอาศัยเทคนิคการบริหารงาน
- ๓) ต้องมีการติดต่อสื่อสารที่ดี
- ๔) ต้องคำนึงถึงจังหวะ เวลา และ โอกาส
- ๕) ต้องคำนึงถึงจิตใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ๖) ต้องมีระบบข้อมูล สารสนเทศที่ดีและเพียงพอ
- ๗) มีการจูงใจให้เกิดการประสานงานที่ดี^{๖๓}

กิติมา ปรีดีดิถก กล่าวไว้ว่า หลักการประสานงานที่ดีนั้นควรมีดังนี้

- ๑) การประสานงานนั้น จะต้องเกิดขึ้นตั้งแต่ระยะเริ่มแรกขององค์การ
- ๒) การประสานงานควรคำนึงถึงองค์ประกอบอย่างรอบด้าน
- ๓) การประสานงานจะต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง
- ๔) การประสานงานต้องทำให้โครงสร้างองค์การไม่ซับซ้อน
- ๕) การประสานงานต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์และความสอดคล้องกับนโยบายและแผนงาน
- ๖) ควรมีระบบของกรติดต่อสื่อสารและการประสานข้อมูลที่ดีและมีคุณภาพ
- ๗) ผู้บริหารจะต้องไม่ทำให้โครงสร้างองค์การมีความสลับซับซ้อนซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการประสานงาน
- ๘) การประสานงานนั้น ควรคำนึงถึงความสมัครใจของผู้ประสานงาน

^{๖๓}ศมาน ดวงสูงเด่น, อังโน เรื่องฉาย คิวงษ์, “การศึกษายบทบาทในการประสานงานด้านการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอในจังหวัดขอนแก่น”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๓๘, หน้า ๔๘.

๕) การประสานงานที่ดีนั้น จะต้องทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์การ^{๖๔}

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ ซึ่งได้กล่าวสรุปไว้ว่า การประสานงานที่มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) การกำหนดนโยบายและแผนงานขององค์การไว้อย่างชัดเจน
- ๒) จัดโครงสร้างของการบริหารงานไว้อย่างชัดเจน มีระเบียบ แบบแผน และรัดกุมเป็นที่รับทราบกันอย่างทั่วถึง และสามารถยึดถือเป็นแนวปฏิบัติได้
- ๓) จัดให้มีการประสานงาน ๓๖๑๕ รูปคณะกรรมการ โดยเฉพาะเพื่อพิจารณาแผนงานและโครงการร่วมกัน
- ๔) ให้การสนับสนุนและใช้ทรัพยากรทางการบริหารร่วมกัน
- ๕) มีการติดต่อสื่อสารที่ดีและทันสมัย เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนา
- ๖) มีเจ้าหน้าที่เพื่อทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงาน โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- ๗) มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานประสานกันนั้น ได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
- ๘) มีการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ เป็นต้น^{๖๕}

ตมพงศ์ เกษมธิน กล่าวไว้ว่า การประสานงานที่มีประสิทธิภาพนั้น มีลักษณะดังนี้

- ๑) มีการจัดโครงสร้างองค์การและการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ที่ชัดเจน
- ๒) มีการจัดระบบงานที่มีประสิทธิภาพ
- ๓) มีการจัดระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
- ๔) ในการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการประสานงานภายในองค์การ
- ๕) มีการใช้วิธีการทางงบประมาณเพื่อการควบคุมการปฏิบัติงาน

^{๖๔}กิติมา ปรึดีดิลก, อังใน ธวัชชัย เมืองนาง, “การเสนอรูปแบบการประสานงานการนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๔๑, หน้า ๘๗.

^{๖๕}นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, **หลักการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : องค์กรศิลปการพิมพ์, ๒๕๒๗), หน้า ๒๐๒.

๖) มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนระหว่างกัน

๗) ในการจัดฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร

๘) มีการจัดให้หน่วยงานมีการแนะนำทางวิชาการ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหให้ได้ผลคืออยู่เสมอ^{๖๖}

กล่าวโดยสรุปแล้ว การประสานงานที่ดีและเกิดประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีการใช้เทคนิควิธีการในการบริหารที่มีประสิทธิผลสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์การได้ โดยผ่านกระบวนการใช้ทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายขององค์การซึ่งได้แก่ การที่บุคลากรตั้งแต่ระดับบริหารจนถึงระดับล่าง มีความร่วมมือกันในการดำเนินกิจกรรมหรือการปฏิบัติงานอย่างสมานฉันท์ แต่ละฝ่ายรับรู้บทบาทและสามารถประสานร่วมมือกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์การให้การสนับสนุนงบประมาณและการกระจายงบประมาณอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง รวมทั้งการมีวัสดุอุปกรณ์เพื่อการปฏิบัติงาน และระบบการติดต่อสื่อสารข้อมูลระหว่างกันที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังจะต้องมีวิธีการที่จะใช้ในการประสานงานให้มีประสิทธิภาพ และทันตามเวลาที่กำหนดไว้ในส่วนของเทคนิควิธีการในการประสานงานนั้น โดยทั่วไปมักประกอบด้วยขั้นตอนและวิธีการที่หลากหลาย ทั้งในลักษณะของการประสานงานตามสาเหตุและแหล่งที่เกิด

๒.๕.๔ ประเภทของการประสานงาน

เมื่อทำการสำรวจแนวความคิดเกี่ยวกับการประสานงานแล้ว พบว่า สามารถจำแนกประเภทของการประสานงานออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ โดยพิจารณาตามสาเหตุหรือแหล่งที่เกิดการประสานงานได้กล่าวคือ

๑) การประสานงานภายในองค์กร (Internal Coordination) และ

๒) การประสานงานภายนอกองค์กร (External Coordination) และเมื่อพิจารณาจากวิธีการประสานงานแล้ว สามารถจำแนกประเภทของการประสานงานออกได้เป็น ๒ แบบคือ ๑) การประสานงานอย่างเป็นทางการ (Formal Coordination) และการประสานงานอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Coordination) ประเภทของการประสานงานนั้น อาจจำแนกได้โดยดู ออกเป็นการประสานงานแบบสมัครใจ (Voluntary Coordination) ซึ่งเป็นการประสานงานที่เกิดจากการรู้สึกยอมรับว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานหรือองค์กร และความรู้สึกว่าตนเองเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือ เพราะอิทธิพลบังคับให้บุคคลในกลุ่มมีความตั้งใจที่จะร่วมมือกันปฏิบัติงาน การประสานงานลักษณะนี้จึงมักเรียกกันว่า การประสานงานเพราะอิทธิพลของกลุ่มนอกจากนี้ ลักษณะการประสานงานอีกแบบหนึ่งได้แก่ การประสานงานที่เกิดจากสายการบังคับบัญชา (Directive Coordination) หรือเป็นการประสานงานที่อาศัยสายการบังคับบัญชา (Directed Method) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะคือ

^{๖๖} สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหาร, อ่างแล้ว, หน้า ๓๒๐.

การประสานงานตามลำดับขั้นการบังคับบัญชา และการประสานงานตามระบบบริหาร (Administrative System)

๒.๕.๕ ปัญหาและอุปสรรคในการประสานงาน

ปัญหาและอุปสรรคในการประสานงานนั้น ส่วนใหญ่แล้วมักเป็นเรื่องของขนาดขององค์การ กล่าวคือ หากเป็นองค์การขนาดใหญ่ ปัญหาในการประสานงานย่อมมีมากกว่าองค์การขนาดเล็ก เนื่องจากการมีพื้นที่ของกรปฏิบัติงานและมีภารกิจ รวมทั้งความซับซ้อนขององค์การและขอบเขตงานมากตามไปด้วย

หลุยส์ จ่าปาเทศ อธิบายไว้ว่า การประสานงานอาจเกิดปัญหาและอุปสรรคในหลายประการ ดังนี้

๑) ปัญหาและอุปสรรคจากผู้ประสานงาน ได้แก่ การขาดการวางแผนที่ดี ขาดการติดตามประเมินผล ขาดความรู้ความเข้าใจในงาน ไม่กล้าตัดสินใจ ขาดเทคนิคในการประสานงาน เป็นต้น

๒) ปัญหาและอุปสรรคอันเกิดจากผู้ร่วมงานหรือทีมงานซึ่งขาดความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมไม่เห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกัน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานหรือผู้ประสานงาน ขาดความรู้ความสามารถในงานนั้น ขาดการติดต่อสื่อสารและข้อมูลที่ดีในกลุ่ม ขาดการกำหนดตัวผู้รับผิดชอบหรือการกำหนดตัวบุคคลที่รับผิดชอบไม่เหมาะสม บรรยากาศในการทำงานไม่เอื้ออำนวย หรือเกิดความขัดแย้งในหมู่คณะผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น

๓) ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากตัวผู้บริหารหรือกระบวนการบริหาร ขาดการวางแผนร่วมกันขาดความร่วมมือตั้งแต่ต้น ขาดระบบการติดตามผล รวมทั้งการขาดการเสริมแรงหรือการให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ระบบการบริหารงานที่ซ้ำซ้อน มีขั้นตอนมากเกินไป นโยบายหรือวัตถุประสงค์ไม่แน่นอน เป็นต้น

๔) ปัญหาและอุปสรรคอันเกิดจากระบวนการทำงาน ซึ่งขาดการตั้งเป้าหมายที่ดีที่สามารถปฏิบัติได้ ขาดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ขาดการคิดเพื่อแก้ไขปัญหาหรือการปรับปรุงงาน เป็นต้น^{๖๑}

จุมพล หนิมพานิช กล่าวไว้ว่า ปัญหาและอุปสรรคของการประสานงานสามารถสรุปได้ ๔ ประการดังต่อไปนี้

๑) การกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบไม่ชัดเจน

๒) ขาดการวางแผนและการติดตามประเมินผล

^{๖๑} หลุยส์ จ่าปาเทศ, เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพการบริหารการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๒๖), หน้า ๑๓๗ - ๑๕๒.

๓) ขาดการวางแผนที่ดี

๔) การดำเนินงานไม่สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์กร^{๖๔}

กล่าวโดยสรุปแล้ว ปัญหาและอุปสรรคของการประสานงาน สามารถเกิดขึ้นได้จากเงื่อนไขปัจจัยหลายประการ ซึ่งโดยมากแล้ว มักเป็นปัจจัยในเรื่ององค์การ อันได้แก่ การจัดโครงสร้างองค์การการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงาน หรือการประเมินผล และปัญหาในด้านผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งผู้ประสานงาน การประสานงานที่ดีและมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกองค์การ จึงต้องเริ่มต้นด้วยการกำหนดนโยบาย การกำหนดแผนงาน โครงการ การติดต่อสื่อสาร การประชุมปรึกษาหารือ เพื่อการแก้ไขปัญหาโดยการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลและการเรียนรู้ระหว่างกัน รวมทั้งการควบคุมและการติดตามผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะเป็นส่วนที่ทำให้การประสานงานเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

๒.๕.๖ ประโยชน์ของการประสานงาน

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว โดยอาศัยทัศนะของนักวิชาการทั้งชาวไทยและต่างประเทศว่า การประสานงาน เป็นการจัดระเบียบให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การ และเป็น การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน ซึ่งการที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ บนพื้นฐานของการที่องค์การไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนมีการจัดโครงสร้างแยกย่อยหลากหลาย แล้วการประสานงานจึงต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมถูกต้องกับผลที่ต้องการให้เกิด และอาศัยการประสานปัจจัยของการบริหารต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จากการประมวลทัศนะของนักวิชาการหลายท่าน

สรุปว่า การประสานงานมีประโยชน์ต่อการบริหารงานในประการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑) ช่วยให้งานหรือกิจกรรมดำเนินไปโดยบรรลุเป้าหมายที่กำหนด อย่างราบรื่น รวดเร็วและเกิดประสิทธิภาพ

๒) ช่วยขจัดปัญหาความสูญเปล่าหรือความสิ้นเปลืองจากการทำงาน เนื่องจากการประสานงานมักก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็น การช่วงเพิ่มผลผลิต (Productivity) ให้กับองค์การด้วย

๓) ช่วยลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในองค์การจากการทำงานบนพื้นฐานความเข้าใจและแบบแผนความคิดและการปฏิบัติงานที่หลากหลายของบุคคล โดยเฉพาะในกรณีทำงานนั้น จำเป็นต้องระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารงานจากหลากหลายฝ่ายงาน นอกจากนี้ การประสานงาน

^{๖๔} จุมพล หนิมพานิช, การบริหารงานและการควบคุมงาน, อ่างแล้ว, หน้า ๑๕๔.

ยังช่วยลดปัญหาความซ้ำซ้อนและการเหลื่อมล้ำกันของการทำงาน ช่วยเกิดสมานฉันท์ในการทำงาน

๔) ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจนโยบายของหน่วยงาน และวัตถุประสงค์ของงานที่จะต้องปฏิบัติสอดคล้องตรงกัน

๕) ช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันของผู้ปฏิบัติงาน

๖) ช่วยให้เกิดการระดมความคิด เพื่อการสร้างสรรค์และเกิดผลงานใหม่ ๆ รวมทั้งก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้ร่วมกันจากการทำงานที่ประสานกัน

๗) การประสานงานก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของการทำงาน

๘) ช่วยให้เกิดขวัญและกำลังใจที่ดีของการปฏิบัติงานของบุคลากรผู้รับผิดชอบ

๙) ช่วยให้เกิดความสำนึกและการรับผิดชอบร่วมกันของผู้ปฏิบัติงาน

๒.๖ ทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม (Social Support Theory)

๒.๖.๑ ความหมาย

แรงสนับสนุนทางด้านสังคม หมายถึง สิ่งที่ได้รับได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในด้านความช่วยเหลือทางด้านข้อมูล ข่าวสาร วัตถุประสงค์ของ หรือการสนับสนุนทางด้านจิตใจจากผู้ให้การสนับสนุน ซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือกลุ่มคน และเป็นผลให้ผู้รับได้ปฏิบัติหรือแสดงออกทางพฤติกรรมไปในทางที่ผู้รับต้องการ แรงสนับสนุนทางสังคมอาจมาจากบุคคลในครอบครัว เช่น พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนนักเรียน ครู^{๖๔}

แคทแพน (Caplan) ได้ให้คำจำกัดความแรงสนับสนุนทางสังคม หมายถึง สิ่งที่บุคคลได้รับโดยตรงจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อาจเป็นทางข่าวสาร เงิน กำลังงาน หรือทางอารมณ์ ซึ่งอาจเป็นแรงผลักดันให้ผู้รับไปสู่เป้าหมายที่ผู้ให้ต้องการ^{๖๕}

^{๖๔}House, **Managerial Process and Organization Behavior**, อ้างใน ปรัชญา เวสารัชช, รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๘), หน้า ๑๐๔.

^{๖๕}Caplan, **Management Essentials : Concepts and Application**, อ้างใน ปรัชญา เวสารัชช, รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), อ้างแล้ว, หน้า ๑๐๕.

พิธิซุก (Pilisuk) กล่าวว่า แรงสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างคน ไม่เฉพาะแต่ความช่วยเหลือทางด้านวัตถุ ความมั่นคง ทางอารมณ์เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการที่บุคคลรู้สึกว่าคุณเองได้รับการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของผู้อื่นด้วย^{๑๐}

๒.๖.๒ แหล่งของแรงสนับสนุนทางสังคม

โดยปกติกลุ่มสังคม จัดแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ ๒ ประเภท คือ

๑) กลุ่มปฐมภูมิ เป็นกลุ่มที่มีความสนิทสนมและมีสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกเป็นการส่วนตัว สูง กลุ่มนี้ได้แก่ ครอบครัว ญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน

๒) กลุ่มทุติยภูมิ เป็นกลุ่มสังคมที่มีความสัมพันธ์ตามแผนและกฎเกณฑ์ที่วางไว้ มีอิทธิพลเป็นตัวกำหนดบรรทัดฐานของบุคคลในสังคมกลุ่มนี้ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน กลุ่มวิชาชีพ และกลุ่มสังคมอื่นๆ ซึ่งในระบบแรงสนับสนุนทางสังคมถือว่า มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า แหล่งของแรงสนับสนุนทางสังคมนั้นมีทั้งแหล่งปฐมภูมิ และแหล่งทุติยภูมิ ความสำคัญต่อการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมต่อการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานองค์การของรัฐ หรือบุคลากรของทางราชการเป็นอย่างยิ่ง

๒.๖.๓ องค์ประกอบของการสนับสนุนทางสังคม

หลักการที่สำคัญของแรงสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย

๑. ต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ให้และผู้รับแรงสนับสนุน

๒. ลักษณะของการติดต่อสัมพันธ์นั้น จะต้องประกอบด้วย

๒.๑ ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้ผู้รับเชื่อว่าจะมีความเอาใจใส่และมีความรัก ความหวังดีในสังคมอย่างจริงใจ

๒.๒ ข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะทำให้ผู้รับรู้สึกว่าคุณมีค่า และเป็นที่ยอมรับในสังคม

๒.๓ ข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะ ทำให้ผู้รับเชื่อว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีประโยชน์แก่สังคม

๓. ปัจจัยนำเข้าของการสนับสนุนทางสังคมอาจอยู่ในรูปของข้อมูล ข่าวสาร วัสดุสิ่งของ หรือด้านจิตใจ จะต้องช่วยให้ผู้รับได้บรรลุถึงจุดหมายที่เขาต้องการ

^{๑๐}Pilisuk, **Papers in Comparative Public Administration**. Ann Arbor, Michigan : **Institute of Public Administration**, อ้างใน ประชญา เวสารัชช์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท, **รายงานการวิจัย**, อ้างแล้ว, หน้า ๑๐๖.

๒.๖.๔ ประเภทของแรงสนับสนุนทางสังคม

เฮ้าส์ (House) ได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมในการให้การสนับสนุนทางสังคม เป็น ๔ ประเภท คือ

๑. Emotional Support คือ การสนับสนุนทางอารมณ์ เช่น การให้ความพอใจ การยอมรับ นับถือ การแสดงถึงความห่วงใย

๒. Appraisal Support คือ การสนับสนุนด้านการให้การประเมินผล เช่น การให้ข้อมูล ป้อนกลับ (Feed Back) การเห็นพ้องหรือให้รับรอง (Affirmation) ผลการปฏิบัติ หรือการบอกให้ทราบผลถึงผลดี ที่ผู้รับ ได้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้น

๓. Information Support คือ การให้การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้คำแนะนำ (Suggestion) การตักเตือน การให้คำปรึกษา (Advice) และการให้ข่าวสารรูปแบบต่างๆ

๔. Instrumental Support คือ การให้การสนับสนุนทางด้านเครื่องมือ เช่น แรงงาน เงิน เวลา เป็นต้น^{๑๒}

๒.๖.๕ ระดับของแรงสนับสนุนทางสังคม

นักพฤติกรรมศาสตร์ ชื่อ **กอทต์ลิบ (Gottlieb)** ได้แบ่งระดับ แรงสนับสนุนทางสังคมออกเป็น ๓ ระดับ คือ^{๑๓}

๑. **ระดับกว้าง (Macro level)** เป็นการพิจารณาถึงการเข้าร่วม หรือการมีส่วนร่วมในสังคม อาจวัดได้จากความสัมพันธ์กับสถาบันในสังคม การเข้าร่วมกับกลุ่มต่างๆ ด้วยความสมัครใจและการดำเนินวิถีชีวิตอย่างไม่เป็นทางการในสังคม เช่น การเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในสังคม ชุมชนที่เขาอาศัยอยู่ อาทิ กลุ่มราษฎรอาสาสมัคร กลุ่มเลี้ยงสัตว์ปีก กลุ่มจักสาน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เป็นต้น

๒. **ระดับกลุ่มเครือข่าย (Mezzo level)** เป็นการมองที่โครงสร้าง และหน้าที่ของเครือข่ายสังคม ด้วยการพิจารณาจากกลุ่มบุคคลที่มีสัมพันธ์ภาพอย่างสม่ำเสมอ เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มบุคคลใกล้ชิดในสังคมเสมือนญาติ ชนิดของการสนับสนุนในระดับนี้ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การช่วยเหลือด้านวัสดุสิ่งของ ความเป็นมิตร การสนับสนุนทางอารมณ์ และการยกย่อง

^{๑๒}House, **Managerial Process and Organization Behavior**, อังใน ปรัชญา เวสารัชช, รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท, อังแล้ว, หน้า ๑๑๐.

^{๑๓}Gottlieb, **Operation Management : Conception Manufacturing & Service**, อังใน อเนก เหล่าธรรมทัศน์, **การเมืองของพลเมืองสู่สหบรรณใหม่**, (กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, ๒๕๔๓), หน้า ๒๒.

๓. ระดับแคบ หรือระดับเล็ก (Micro level) เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากที่สุด ทั้งนี้มีความเชื่อว่าคุณภาพของความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์มากในเชิงปริมาณ คือ ขนาด จำนวน และความถี่ของความสัมพันธ์ หรือ โครงสร้างของเครือข่ายในการสนับสนุนในระดับนี้ได้แก่ สามิ ภรรยา และสมาชิกในครอบครัวซึ่งมีความใกล้ชิดทางอารมณ์ การสนับสนุนทางจิตใจ และแสดงความรักและห่วงใย (Affective Support)

๒.๗ ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาตอง

๑) สภาพทั่วไป

๑.๑ ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลตาตอง เป็นองค์การปกครองท้องถิ่นที่อยู่ในเขตปกครองของอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอเมืองยโสธร และห่างจากจังหวัดยโสธร ๖ กิโลเมตร

๑.๒ พื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลตาตองมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๔๑ ตารางกิโลเมตร

๑.๓ อาณาเขต

ทิศตะวันออก	จดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยอ อำเภอคำเขื่อนแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคูและองค์การบริหาร ส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร
ทิศเหนือ	จดเขตองค์การบริหารส่วนสิงห์ องค์การบริหารส่วนตำบล น้ำคำใหญ่ อำเภอเมืองยโสธร
ทิศตะวันตก	จดเขตเทศบาลเมืองยโสธร
ทิศใต้	จดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงคำ อำเภอเมืองยโสธร

๑.๔ ลักษณะภูมิประเทศ

องค์การบริหารส่วนตำบลตาตองมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มมีลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายสำหรับทำกสิกรรม อีกส่วนหนึ่งเป็นที่ดอนสำหรับที่อยู่อาศัย ไม่มีลำน้ำใหญ่มีเพียงลำทวนที่เป็นเขตแบ่งกับเทศบาลเมืองและครอบคลุมพื้นที่ส่วนน้อย แหล่งน้ำอื่น ๆ มีเพียงลำห้วยเล็ก ๆ ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ตลอดปี การกสิกรรมจึงอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว

๑.๕ ภูมิอากาศ

ลักษณะทางภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี ๓ ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ มีนาคม – เมษายน

ฤดูฝน	เริ่มตั้งแต่	พฤษภาคม – กันยายน
ฤดูหนาว	เริ่มตั้งแต่	ตุลาคม – กุมภาพันธ์

๑.๖ การปกครอง

มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด จำนวน ๑๓ หมู่บ้านและอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
เต็มพื้นที่ ดังนี้

๑. บ้านตาดทอง	หมู่ที่ ๑
๒. บ้านคอนสาย	หมู่ที่ ๒
๓. บ้านคอนมะยาง	หมู่ที่ ๓
๔. บ้านหนองแฝก	หมู่ที่ ๔
๕. บ้านสะเคา	หมู่ที่ ๕
๖. บ้านสะเคา	หมู่ที่ ๖
๗. บ้านคอนแฮด	หมู่ที่ ๗
๘. บ้านศาลาแดง	หมู่ที่ ๘
๙. บ้านตาดทอง	หมู่ที่ ๙
๑๐. บ้าน ก.ม. ๓	หมู่ที่ ๑๐
๑๑. บ้านตาดทอง	หมู่ที่ ๑๑
๑๒. บ้านประชาสรรค์	หมู่ที่ ๑๒
๑๓. บ้านสะแก	หมู่ที่ ๑๓

๑.๗ ประชากร

มีประชากร ทั้งสิ้น จำนวน ๙,๔๑๖ คน
แยกเป็น ชาย จำนวน ๔,๐๓๕ คน หญิง จำนวน ๕,๓๘๑ คน
ครัวเรือน จำนวน ๒,๒๒๑ หลังคา ดังแสดงในตารางที่ ๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑ ข้อมูลจำนวนครัวเรือนและประชากรองค์การบริหารส่วนตำบลตากทอง

ลำดับที่	หมู่ที่	บ้าน	จำนวน ครัวเรือน (หลังคา)	ประชากร(คน)		รวม (คน)
				ชาย	หญิง	
๑	๑	บ้านตากทอง	๒๔๒	๔๗๑	๕๖๕	๑,๐๔๐
๒	๒	บ้านคอนสาย	๒๕๗	๓๗๗	๓๕๖	๗๓๓
๓	๓	บ้านคอนมะยาง	๒๐๖	๔๒๑	๔๖๔	๘๘๕
๔	๔	บ้านหนองแฝก	๑๕๒	๓๗๘	๔๐๒	๗๘๐
๕	๕	บ้านสะเคา	๑๓๒	๒๕๑	๒๕๓	๕๐๔
๖	๖	บ้านสะเคา	๘๐	๑๗๘	๑๕๓	๓๓๑
๗	๗	บ้านคอนแฮด	๒๐๕	๖๖๗	๖๕๔	๑,๓๒๑
๘	๘	บ้านศาลาแดง	๑๔๗	๒๔๑	๒๔๕	๔๘๖
๙	๙	บ้านตากทอง	๑๔๐	๓๑๓	๓๔๕	๖๕๘
๑๐	๑๐	บ้าน ก.ม.๓	๑๑๕	๒๒๑	๒๑๓	๔๓๔
๑๑	๑๑	บ้านตากทอง	๒๔๕	๔๕๕	๕๑๒	๑,๐๐๗
๑๒	๑๒	บ้านประชาสรรค์	๑๑๕	๑๕๓	๑๖๖	๓๑๙
๑๓	๑๓	บ้านสะเคา	๑๗๗	๒๕๐	๒๘๕	๕๓๕
		รวม	๒,๒๒๑	๔,๐๓๕	๕,๓๘๑	๙,๔๑๖

๒) สภาพทางเศรษฐกิจ

๒.๑ อาชีพ

ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่โดยมีอาชีพหลัก คือ ทำนา อาชีพรอง คือ ค้าขายและรับราชการ

๒.๒ หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

- ธนาคาร	จำนวน	-	แห่ง
- โรงแรม	จำนวน	๓	แห่ง
- ปั้มน้ำมัน และก๊าซ	จำนวน	๔	แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม	จำนวน	๒	แห่ง
- โรงสี	จำนวน	๒๔	แห่ง

- ร้านค้าปลีก	จำนวน	๘๔	แห่ง
- ร้านซ่อมรถ/อู่	จำนวน	๓๓	แห่ง
- โซว์รูมขายรถยนต์	จำนวน	๑	แห่ง
- ร้านขายเฟอร์นิเจอร์	จำนวน	๔	แห่ง
- ร้านขายวัสดุก่อสร้าง	จำนวน	๖	แห่ง
- บริษัทเอกชน	จำนวน	๕	แห่ง
- อื่น ๆ (เสาสูง โทรศัพท์เคลื่อนที่)	จำนวน	๔	แห่ง

๒.๓ การปศุสัตว์

ตารางที่ ๒ ข้อมูลจำนวนสัตว์เลี้ยง

สัตว์เลี้ยง	จำนวน (ตัว)
โค	๖๕๐
กระบือ	๗๘๒
สุกร	๖๒๒
ไก่	๓๓,๘๕๖
ห่าน	๗๔
เป็ด	๒,๑๔๕
สุนัข	๑,๓๔๓
แมว	๔๕๕

๒.๔ การอุตสาหกรรม

มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตดำเนินการ และประกอบการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาตอง จำนวน ๒ แห่ง

๒.๕ การท่องเที่ยว

มีสถานท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่

๑. ชาติถ่องข้าวน้อย บ้านตาตอง
๒. ชาติถ่องข้าวน้อย บ้านสะเคา

๓) สภาพทางสังคม

๓.๑ การศึกษา

ข้อมูลทางการศึกษา

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน	๓	แห่ง
- โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน	๔	แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	๑	แห่ง
- โรงเรียนอาชีวศึกษา (เอกชน)	จำนวน	๑	แห่ง
- โรงเรียน / สถาบันชั้นสูง	จำนวน	-	แห่ง

๓.๒ ศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประมาณ ๘๘% ศาสนาอื่น ๆ ๑% และมีกิจกรรมและประเพณีตาม ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ โดยมีสถาบันหรือองค์กรทางศาสนา ดังนี้

- วัด	จำนวน ๑๒	แห่ง
-------	----------	------

๓.๓ สาธารณสุข

- โรงพยาบาลของรัฐขนาด ๓๗๐ เตียง	จำนวน ๑	แห่ง
- สถานีอนามัยประจำตำบล / หมู่บ้าน	จำนวน ๑	แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	จำนวน ๑	แห่ง
- อัตราไม่มีการใช้ส้วมราดน้ำ	จำนวน ๑	แห่ง

๓.๔ ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

- ไม่มีสถานีตำรวจในเขตองค์กรฯ

๔) การบริการพื้นฐาน

๔.๑ การคมนาคม

การคมนาคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาตอง มีความสะดวกมากเนื่องจากมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓ (ถนนแจ้งสนิท ขอนแก่น-อุบลราชธานี) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๒ (ถนนอรุณประเสริฐ ยโสธร-อำนาจเจริญ) อยู่ในพื้นที่ และเป็นถนนสายหลักใจการคมนาคมขนส่ง รวมทั้งด้านอื่น ๆ

๔.๒ การโทรคมนาคมการติดต่อสื่อสาร

- ที่ทำการไปรษณีย์	จำนวน	-	แห่ง
- ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	จำนวน	๑๖	แห่ง
- คริวเรือที่ใช้โทรศัพท์	จำนวน	๖๖๘	แห่ง

๔.๓ การไฟฟ้า

- จำนวนหมู่บ้านที่ใช้ไฟฟ้า	จำนวน	๑๓	หมู่บ้าน
- จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้า	จำนวน	๑,๕๔๗	ครัวเรือน

๔.๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ	จำนวน	-	สาย
- บึง หนองน้ำและลำห้วย	จำนวน	๑๘	แห่ง

๔.๕ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝายน้ำล้น คสล.	จำนวน	๑	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	จำนวน	๔๕	แห่ง
- บ่อโยก	จำนวน	๕๓	แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน	จำนวน	๘	แห่ง

๕) ข้อมูลอื่น ๆ**๕.๑ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่**

- ทรัพยากรดิน สภาพดินทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย
- ทรัพยากรน้ำ สภาพลำห้วยเล็ก ๆ ซึ่งไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ตลอดทั้งปี
- ทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ไม่มีป่าสงวน ส่วนใหญ่เป็นป่าชุมชนตามหมู่บ้าน (ดอนปู่ตา)

๕.๒ มวลชนจัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน ๓ รุ่น จำนวน (ประมาณ) ๔๐๐ คน

๕.๓ โบราณสถาน

- ชาติถ่องข้าวน้อย บ้านคาดทอง และชาติถ่องข้าวน้อย บ้านสะเดา, วัดบ้าน กม. ๓

(องค์ตั้ง)

๖) ตักยภาพในตำบล**ก. ตักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลคาดทอง**

(๑) จำนวนบุคลากร	จำนวน ๓๒	คน
ตำแหน่งในสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน ๘	คน แยกเป็น
๑) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน ๑	คน
๒) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์	จำนวน ๑	คน
๓) นิติกร	จำนวน ๑	คน

๔) เจ้าหน้าที่ธุรการ	จำนวน ๑	คน
๕) ผช.จนท.ธุรการ	จำนวน ๑	คน
๖) นักการภารโรง	จำนวน ๑	คน
๗) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว	จำนวน ๑	คน
ตำแหน่งในส่วนการคลัง	จำนวน ๖	คน
๑) หัวหน้าส่วนการคลัง	จำนวน ๑	คน
๒) เจ้าหน้าที่พัสดุ	จำนวน ๑	คน
๓) เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้	จำนวน ๑	คน
๔) ผช.จนท.การเงินฯ	จำนวน ๑	คน
๕) ผช.จนท.จัดเก็บรายได้	จำนวน ๑	คน
๖) จพง.การเงินและบัญชี	จำนวน ๑	คน
ตำแหน่งในส่วนโยธา	จำนวน ๓	คน
๑) หัวหน้าส่วนโยธา	จำนวน ๑	คน
๒) นายช่างโยธา	จำนวน ๑	คน
๓) ผช.ช่างโยธา	จำนวน ๑	คน
ตำแหน่งในส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	จำนวน ๘	คน
๑) พนักงานขับรถยนต์	จำนวน ๓	คน
๒) พนักงานประจำรถขยะ	จำนวน ๕	คน
ตำแหน่งในส่วนการศึกษาฯและวัฒนธรรม	จำนวน ๗	คน
๑) ผช.นักวิชาการศึกษา	จำนวน ๑	คน
๒) ครูพี่เลี้ยง	จำนวน ๒	คน
๓) ผู้ดูแลเด็ก	จำนวน ๔	คน
(๒) ระดับการศึกษาของบุคลากร		
- ประถมศึกษา	จำนวน ๖	คน
- มัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษา	จำนวน ๑๘	คน
- ปริญญาตรี	จำนวน ๗	คน
- สูงกว่าปริญญาตรี	จำนวน ๑	คน
(๓) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล		
รายได้ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗	จำนวน ๑๗,๕๒๕,๒๖๖.๑๒	บาท

ข. ศักยภาพของชุมชน และพื้นที่

๑) **แรงงาน** ในเขตตำบลคาดทอง มีประชากรในวัยแรงงานเพียงพอ สำหรับงานพัฒนาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม และแรงงานจำนวนมากในตำบลคาดทองเหล่านี้ก็เป็นแรงงานที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ ซึ่งประชากรในวัยแรงงานและมีคุณภาพเหล่านี้จะเป็นฐานในการพัฒนาตำบลต่อไป

๒) **ลักษณะที่ตั้ง** องค์การบริหารส่วนตำบลคาดทอง เป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีความเจริญมากในบางพื้นที่ และเป็นเส้นทางหนึ่งที่เปิดไปสู่อิน โดจีน ซึ่งส่วนนี้ถือว่าองค์การบริหารส่วนตำบลคาดทองมีศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาที่สูงมาก อีกทั้งยังติดกับเขตเทศบาลเมืองยโสธร จึงถือว่าเป็น โอกาสและช่องทางที่จะแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ได้โดยสะดวก

๓) **ที่ดิน** องค์การบริหารส่วนตำบลคาดทองมีเนื้อที่ทั้งหมด ๒๕,๖๘๗ ไร่ แยกเป็นพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ หรือประมาณ ๑๕,๓๒๓ ไร่ ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่อยู่อาศัยพื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และพื้นที่สาธารณะประโยชน์

๔) **แหล่งท่องเที่ยว** มีราคาถูกข้าน้อยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหลัก มีศักยภาพสูงมากสามารถที่จะพัฒนาสภาพพื้นที่ให้มีศักยภาพมากขึ้นรวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้กว้างออกไปได้

๕) **แหล่งน้ำ** แหล่งน้ำที่สำคัญและใช้ประโยชน์ได้อยู่เป็นจำนวนมาก คือ ลำทวน ซึ่งอาณาเขตครอบคลุมติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำคำใหญ่ และองค์การบริหารส่วนตำบลคาดทอง มีความสำคัญในด้านการประกอบอาชีพของประชาชน เช่น การประมง เกษตรกรรม

๖) **ร้านค้าชุมชนและตลาดสด** มีตลาดองค์การบริหารส่วนตำบลคาดทอง ที่เป็นศูนย์รวมการซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า ทั้งการเกษตรและทั่วไป รวมทั้งมีชื่อเสียงระดับจังหวัดอีกด้วย

๗) **จุดเด่นของพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลคาดทอง** ตั้งอยู่ในเขตกึ่งเมืองกึ่งชนบทการคมนาคมและการติดต่อของประชาชนในเขตและนอกเขต สะดวกมากใกล้ตัวจังหวัด มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ รวมทั้งเป็นชุมชนเก่าแก่ มีประวัติศาสตร์อันยาวนานสามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนี้เป็นจุดหมายเพื่อให้ชุมชนได้มีอาชีพเสริมในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และสามารถผลิตและพัฒนาสินค้าในชุมชนเพื่อจำหน่ายได้ ตลอดจนมีตลาดสดที่ได้มาตรฐานเพื่อรองรับสินค้าและผลผลิตทางการเกษตรและอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดีเพื่อเพิ่มรายได้และทำให้ชีวิตความเป็นอยู่และสถานภาพทางสังคมอื่น ๆ ดีตามไปด้วย

๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปกรณ์ มณีปกรณ์ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคนไทยเชื้อสายจีน ต่อ โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนชาวจีนในเขตเลือกตั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า “ทัศนคติของคนไทยเชื้อสายจีนต่อโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับทัศนคติทางบวกและสูงมาก ในการพบปะเยี่ยมเยียนและร่วมกิจกรรมในชุมชนแนะนำความรู้ให้แก่ประชาชนและตำรวจ ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ทั้งในด้านจุดมุ่งหมายวิธีการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการดำเนินงานและการประเมินผลการปฏิบัติงาน แต่ละกลุ่มตัวอย่างยังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องในเรื่องโครงการฯ มุ่งส่งเสริมและปลูกฝังผลงานของตำรวจเท่านั้น และโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ดำเนินงานเน้นการปราบปรามมากกว่าการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน”^{๑๔}

ร.ท.อ.ชนินทร์ จันทหา ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับต่ำ

๒. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมตามตัวแปรอิสระ ปรากฏว่า ประชาชนที่มีการศึกษา อาชีพอื่นๆ เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกกลุ่ม และอยู่ในเขตอำเภอหาดใหญ่มีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาลงมา อาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจไม่เคยเป็นสมาชิกกลุ่มและอยู่ในเขตอำเภอเมืองสงขลาตามลำดับ อย่างน้อยสำคัญทางสถิติส่วนตัวแปรด้านอายุ สถานภาพสมรสและภูมิลำเนาไม่แตกต่างกัน

^{๑๔}ปกรณ์ มณีปกรณ์, “การมีส่วนร่วมของคนไทยเชื้อสายจีนต่อโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนชาวจีนในเขตเลือกตั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๕, ๑๓๔ หน้า.

๓. ปัญหา และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สำคัญ เช่น ดำรงจัดชุดมวลชนสัมพันธ์น้อย ประชาชนไม่มีโอกาส ประชาชนขาดความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมของตำรวจควรจัดงบประมาณเพิ่มขึ้น ควรเผยแพร่กิจกรรม และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม เป็นต้น^๕

พ.ต.ท. นรศักดิ์ บุตรเนียร ได้วิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการตำรวจชุมชนมวลชนสัมพันธ์ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ปรากฏในลักษณะของการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานีตำรวจอำเภอนามนจัดขึ้น อยู่ในระดับนาน ๆ ครั้งไปถึงบ่อยครั้ง โดยการร่วมเสียสละแรงงาน ด้านการร่วมหาทุนสนับสนุน โครงการฯ อยู่ในระดับมาก

๒. การดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มีความสำคัญจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเตรียมดำเนินงานในเรื่องการเตรียมงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การคัดเลือกเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานหลังการปฏิบัติงาน เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข

๓. ปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ที่พบในระดับมากที่สุด คือ ปัญหาด้านนโยบายจากหน่วยงานอื่นในการสนับสนุนสิ่งต่าง ๆ ไม่เต็มที่ในด้านงบประมาณวัสดุ และปัญหาที่พบในระดับมากที่สุดคือ ความยากจน สภาพพื้นที่แห้งแล้งไม่มีเวลามาร่วมโครงการฯ ในการแก้ไขปัญหาด้านนโยบายการปฏิบัติให้มีความชัดเจนจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติจัดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ จัดชุดปฏิบัติการชุมชนมวลชนสัมพันธ์ให้สั้นและกระชับเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ ให้มีระยะเวลาปฏิบัติที่ยาวนานต่อเนื่อง โดยเน้นคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนมวลชนสัมพันธ์ ต้องเป็นผู้มีอุดมการณ์ มีมนุษยสัมพันธ์

^๕ร.ต.อ. ชนินทร์ จันเดหา, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ), ๒๕๔๕, ๑๔๔ หน้า.

มีบุคลิกภาพ มีความประพฤติ และความรู้ความสามารถที่ดีในระดับความสำคัญจำเป็นมากที่สุด^{๑๖}

ร.ต.อ. (หญิง) พัชรี วิรัตน์โกสินทร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง“นโยบายการป้องกันอาชญากรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรณีศึกษา โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม (กองปราบอาสา)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางการป้องกันอาชญากรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนประชาสังคม (civil society) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อความสำเร็จของ โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมและเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายด้านการป้องกันอาชญากรรมไปปฏิบัติ

ผลการวิจัยพบว่า

๑. รูปแบบและแนวทางการป้องกันอาชญากรรมแบบมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์ที่ดีในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างประชาชนกับตำรวจในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม เป็นการเสริมสร้างพลังชุมชนเพื่อการพัฒนาประเทศ

๒. ปัจจัยด้านการบริหารงาน เป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกที่สนับสนุนให้โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม (กองปราบอาสา) ประสบความสำเร็จ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางการเมือง เป็นปัจจัยสนับสนุนเป็นอันดับรองลงมา

๓. ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการศึกษาครั้งนี้ คือ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนปัญหาทางด้านการเมือง สิ่งเหล่านี้จะแก้ไขต้องใช้เวลาและอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายร่วมกัน จึงจะประสบความสำเร็จ^{๑๗}

พ.ต.ท.สมหมาย อุปลักษณ์ ได้วิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษากรณีประชาชนในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันและปราบปราม

^{๑๖}พ.ต.ท.นรศักดิ์ บุตรเนียร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการตำรวจชุมชนมวลชนสัมพันธ์ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภออนามน จังหวัดกาฬสินธุ์”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๗, ๒๒๐ หน้า.

^{๑๗}ร.ต.อ. (หญิง) พัชรี วิรัตน์โยสินทร์, “นโยบายการป้องกันอาชญากรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ : กรณีศึกษาโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม (กองปราบอาสา)”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๗, ๖๗ หน้า.

อาชญากรรมของประชาชนที่พักอาศัยในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางนา โดยมีสมมติฐานการวิจัยว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ และความรู้สึกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแตกต่างกัน การสำรวจกระทำโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ One way ANOVA กรณีพบความแตกต่างจะใช้การตรวจสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe' - test)

ผลการวิจัยพบว่า

“๑) ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของประชาชนที่พักอาศัยในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางนา อยู่ในระดับปานกลาง

๒) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของประชาชนที่พักอาศัยในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางนา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางนา ความรู้สึกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจแตกต่างกัน จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแตกต่างกัน นอกจากนั้นผลการศึกษายังพบว่า ประชาชนมีความต้องการให้สายตรวจเพิ่มความถี่ในการตรวจมากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งให้ความสำคัญกับเบาะแสที่ได้รับแจ้งจากประชาชนมากขึ้น”^{๑๔}

จินเจตา ศักดิ์เสมอพรหม ได้วิจัย “การมีส่วนร่วมของอาจารย์และนักศึกษาในการป้องกันการใช้ความรุนแรงของนักศึกษา : ศึกษากรณีวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า “นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การใช้ความรุนแรง ในด้านทัศนคติของนักศึกษาในสาเหตุที่อาจก่อให้เกิดความรุนแรง ตามลำดับจากมากไปน้อย คือ เคยทะเลาะกัน ต้องการช่วยเหลือเพื่อน เพื่อรักษาศักดิ์ศรีของตนเอง ต้องการสร้างอำนาจบารมี ส่วนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมวางแผนและปฏิบัติ ทั้งสามด้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางส่วนปัจจัย

^{๑๔}พ.ต.ท.สมหมาย อุปถัมภ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษากรณีประชาชนในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๗, ๖๗ หน้า.

ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันการใช้ความรุนแรงของนักศึกษา คือ อายุและระดับการศึกษา ในด้านการมีส่วนร่วมของอาจารย์ คือ มีแนวทางป้องกันทั้งทางตรงและทางอ้อม

ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานใกล้เคียงซึ่งได้รับการสนับสนุนจากผู้กำกับ (ตำรวจ) มาสร้างความอบอุ่นให้กับนักศึกษา บูรณาการในด้านกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมด้านดนตรีและกีฬา เข้าค่ายอาสาพัฒนาชุมชนสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เพื่อสร้างความสามัคคีในสถานศึกษา รวมถึงอบรมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักศึกษามีจิตสำนึกที่ดีเพื่อเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติที่ดีต่อไปในอนาคต”^{๑๖}

พ.ต.ท. อนุรักษ์ มิ่งพันธุ์ ได้วิจัย “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครใน โครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า “ด้านบริการสถานที่และสภาพแวดล้อม ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการปรับปรุงบริเวณที่ทำการตำรวจชุมชน ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสภาพแวดล้อม ไม่มีส่วนร่วมในการคัดเลือกที่ทำการตำรวจชุมชน และจัดตั้งเครื่องมือสื่อสาร จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ ด้านการบริหารและการปกครอง ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชนและออกตรวจพื้นที่ ดูแลความสงบเรียบร้อย ไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกราษฎรอาสาสมัครและกิจกรรมอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ด้านการบริหารงานธุรการราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการให้การช่วยเหลือผู้ประสบเหตุในการเดินทาง เป็นผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้มาใช้บริการ ไม่มีส่วนร่วมในการแจ้งความเป็น หลักฐาน การแจ้งเอกสารหาย และให้คำปรึกษาทางกฎหมาย ด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการตรวจเยี่ยมตามหมู่บ้าน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน การจับกุมผู้กระทำความผิด และการจัดเก็บข้อมูลท้องถิ่นแต่ไม่มีส่วนร่วมในการประชุมรักษาความสงบเรียบร้อยประจำตำบลและการจัดระบบการป้องกัน อาชญากรรมด้านอำนวยความสะดวกราษฎรอาสาสมัครร้อยละ ๔๐ มีส่วนร่วมในการระดมข้อพิพาทคดีแพ่งและคดีอาญาร่วมกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน ไม่มีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้เสียหาย พยาน และเหยื่ออาชญากรรม ด้านบริการจราจรและรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ราษฎรอาสาสมัครร้อยละ ๕๐ มีส่วนร่วมในการจัดการจราจร และราษฎรอาสาสมัครทุกคนมีส่วนร่วมในการทำความสะอาดสถานที่ราชการ หมู่บ้าน ถนนสาธารณะในวันสำคัญ แต่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดอบรมความรู้จราจรและการบังคับใช้กฎหมาย

^{๑๖} ชินเจตา ศักดิ์เสมอพรหม. “การมีส่วนร่วมของอาจารย์และนักศึกษาในการป้องกันการใช้ความรุนแรงของนักศึกษา : ศึกษากรณีวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๗, ๑๐๐ หน้า.

จรรยาและด้านการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลราษฎรอาสาสมัคร โดยส่วนมาก
“ไม่มีส่วนร่วมแต่อย่างใด”^{๑๐}

กนกศักดิ์ พูลสวัสดิ์ ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามนโยบาย การ
สร้างกระบวนการชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด : ศึกษากรณี ตำบลไร่รอด อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัด
สุพรรณบุรี” ผลจากการวิจัยพบว่า “ประชาชนในตำบลไร่รอดมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปาน
กลางทั้งสิ้น เมื่อพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ได้แก่ อายุ อาชีพ
ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ การรับทราบข้อมูลข่าวสาร ส่วนเพศ ระดับการศึกษา รายได้ ความคิดเห็น
ไม่มีความสัมพันธ์ โดยทำการทดสอบ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่พบว่าในระยะแรก แต่ได้รับการ
แก้ไขแล้ว ยังคงมีเพียงปัญหาในด้านงบประมาณ รวมถึงประชาชนมีภาระต้องรับผิดชอบจึงไม่มี
เวลา บางส่วนยังคงไม่มั่นใจเพราะยังมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดยังหลงเหลืออยู่ อีกทั้งเจ้าหน้าที่รัฐ
และผู้นำชุมชนบางคนที่ไม่เอาใจใส่ ผู้เสพยาบางคนขาดกำลังใจ สู้ตายการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร
ข้อมูลยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ สภาพภาพรวมผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดของตำบลไร่รอด และ
ของอำเภอคอนเจดีย์นั้น ถือว่าประสบความสำเร็จ เพราะสามารถดำเนินงานกับเป้าหมายคือผู้เกี่ยวข้อง
กับยาเสพติดได้ทั้งหมด โดยใช้พลังแผ่นดินคือประชาชนในการร่วมแก้ไขปัญหามีเจ้าหน้าที่ของรัฐ
เป็นที่เลื่อมใส รัฐบาลก็มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริง นอกจากนี้ประชาชนมีข้อเสนอแนะว่าอยากให้งาน
จริงจังและต่อเนื่อง เน้นการทำงานเป็นเครือข่าย ผู้ที่กลับตัวกลับใจควรต้องให้โอกาส ส่วนผู้กระทำ
ผิดต้องลงโทษสูงสุด ตลอดจนเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดพลังแห่งความร่วมมือระดับที่
สูงมากขึ้นอีก”^{๑๑}

^{๑๐}พ.ต.ท.ณัฐพล มิ่งพันธุ์, “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชน
กับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม),
๒๕๔๘, ๑๒๐ หน้า.

^{๑๑}กนกศักดิ์ พูลสวัสดิ์, “ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามนโยบายการสร้าง
กระบวนการชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด : ศึกษากรณี ตำบลไร่รอด อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัด
สุพรรณบุรี”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา),
๒๕๔๘, ๑๐๕ หน้า.

๒.๕ สรุปกรอบแนวคิด

ตัวแปรพื้นฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล
๑. เพศ
๒. อายุ
๓. ระดับการศึกษา
๔. สถานภาพ
๕. อาชีพ

ตัวแปรที่ศึกษา

การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครใน โครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกัน อาชญากรรม

๑. ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม
การป้องกัน
๒. ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
๓. ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ
๔. ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลคาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ด้วยการเก็บข้อมูลครั้งเดียว ณ เวลาหนึ่ง (cross sectional study) ด้วยแบบสอบถาม มีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างเครื่องมือ
- ๓.๔ การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม จำนวน ๑๐ คน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน ๑๕๐ คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๑๓ คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๒๖ คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน ๒๖ คน สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม จำนวน ๑๖๐ คน ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ของตำบลคาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๘๕ คน

๒) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม, อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน, ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้การกำหนดโควตา (Quota) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๓๐ คน ดังนี้

จากนั้นพิจารณาหากกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจากกลุ่มประชากรที่มีอยู่ จึงได้สัดส่วนดังนี้ ราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม จำนวน ๓ คน, อาสาสมัคร

ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน ๕๑ คน, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๔ คน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๕ คน, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕ คน, สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม จำนวน ๕๔ คน จากนั้นนำจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละกลุ่มมาคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการตอบแบบสอบถามต่อไป

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) ขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

๓.๒.๑ ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูล แนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมี ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาสูงสุด สถานภาพการสมรส อาชีพ ซึ่งจะใช้เป็นตัวแปรพื้นฐาน

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม จะใช้เป็น ตัวแปรที่ศึกษา ในการศึกษาซึ่งจำแนกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน จำนวน ๕ ข้อ
๒. ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน ๕ ข้อ
๓. ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ จำนวน ๕ ข้อ
๔. ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๓ คำถามลักษณะปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนและการป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน

ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน ๕ ระดับ ของการมีส่วนร่วมปฏิบัติ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติน้อยที่สุด

๓.๓ การสร้างเครื่องมือ

๑) ศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งนี้เป็นทฤษฎี แนวคิด ระเบียบ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับหนังสือสั่งการ และเอกสารต่าง ๆ ของทางราชการ

๒) นำข้อมูลจากกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในการวิจัย

๓) นำร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ พิจารณาความครบถ้วน ครอบคลุม การใช้ภาษา โครงสร้างและรูปแบบการตั้งคำถามเสร็จแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำให้สมบูรณ์

๔) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญสามท่านด้วยการป้องกันอาชญากรรม (รายชื่ออยู่ภาคผนวก) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พร้อมทั้งหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

๕) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงคุณภาพแล้วไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

๓.๔ การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงคำ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำนวน ๓๐ คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Validity) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ผลการทดสอบเครื่องมือได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๕ ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อถือได้

๓.๕ การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑) ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ไปยังผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตาดทอง กำนันตำบลตาดทอง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่

๒) แจกแบบสอบถามด้วยตนเองถึงประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๓๐ ฉบับ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยแจกแบบสอบถามวันละ ๑๐ ฉบับ และขอรับแบบสอบถามคืนในวันที่แจกวันเดียว จนกระทั่งครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

๓) ผู้วิจัยได้รับนำแบบสอบถามครบตามจำนวน ๑๓๐ ฉบับ และตรวจให้คะแนน นำมาวิเคราะห์ หาคำตอบเพื่อสรุปอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

๓.๖ การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด โดยแบบสอบถามที่ได้รับจากประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๓๐ ฉบับ มีความสมบูรณ์ร้อยละ ๑๐๐

๒) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีการดำเนินการดังนี้

๒.๑ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

๒.๒ วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของประชาชนที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ตำบลลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ตามระดับคะแนน ดังนี้

คะแนน ๕	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
คะแนน ๔	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
คะแนน ๓	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
คะแนน ๒	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
คะแนน ๑	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

จากนั้น นำค่าที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS for window โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายโดยการหาค่าพิสัยเพื่อจัดระดับช่วงของการหาค่าเฉลี่ย

$$\begin{aligned} \text{พิสัย} &= \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำที่สุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

จากนั้นสามารถจัดแบ่งเกณฑ์การแปลความหมายได้ดังนี้

๔.๒๑ - ๕.๐๐ หมายถึง มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

๓.๕๑ - ๔.๒๐ หมายถึง มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับมาก

๒.๖๑ - ๓.๔๐ หมายถึง มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมอยู่ในระดับปานกลาง

๑.๘๑ - ๒.๖๐ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมในการป้องกัน และ
ปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับน้อย

๑.๐๐ - ๑.๘๐ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมในการป้องกัน และ
ปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

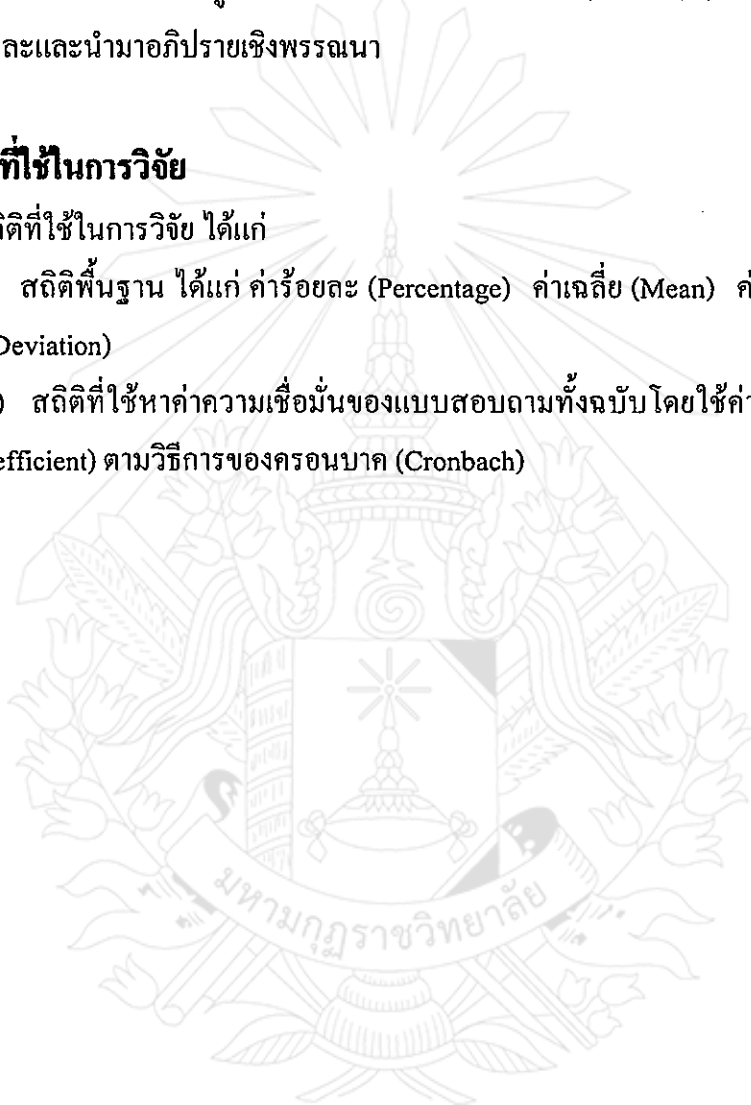
๒.๓ วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตอนที่ ๓ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดย
ใช้สถิติร้อยละและนำมาอภิปรายเชิงพรรณนา

๓.๓ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

๑) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation)

๒) สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการ ป้องกัน อาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๑๓๐ คน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

๔.๒ ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

๔.๓ ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงาน โครงการตำรวจชุมชนและการป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ ๓ ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	๗๔	๕๖.๕๐
หญิง	๕๖	๔๓.๕๐
รวม	๑๓๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๓ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕๐ และเพศหญิง ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๕๐

ตารางที่ ๔ ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน ๒๕ ปี	๒๔	๑๘.๕๐
๒๕-๔๐ ปี	๗๒	๕๕.๔๐
๔๑ ปีขึ้นไป	๓๔	๒๖.๑๐
รวม	๑๓๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๕-๔๐ ปี จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔๐ รองลงมาคือ มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๑๐ และอายุไม่เกิน ๒๕ ปี จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๕ ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	๗๖	๕๘.๕๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๖/ปวช.	๓๔	๒๖.๑๐
ปริญญาตรี	๑๒	๙.๒๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๘	๖.๒๐
รวม	๑๓๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๕ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาที่ระดับประถมศึกษา จำนวน ๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕๐ รองลงมาตามลำดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖/ปวช. จำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๑๐ ระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๐ และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๖ ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	๕๐	๓๘.๕๐
มีครอบครัว (สมรส/ม้าย/หย่า)	๘๐	๖๑.๕๐
รวม	๑๓๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๖ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพมีครอบครัว (สมรส/ม้าย/หย่า) จำนวน ๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๕๐ และมีสถานภาพโสด จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๐

ตารางที่ ๗ ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๑๒	๙.๒๐
เกษตรกรกรรม	๘๔	๖๔.๗๐
รับจ้างทั่วไป	๒๕	๑๙.๒๐
อื่น ๆ	๙	๖.๙๐
รวม	๑๓๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๗ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกรกรรม จำนวน ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๗๐ รองลงมาตามลำดับ คือ อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒๐ อาชีพเป็นราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๐ และประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๙๐ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการ ตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

ตารางที่ ๘ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการ
ตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
โดยรวม

การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจ ชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรม การป้องกัน	๓.๑๗	๐.๘๗	ปานกลาง
๒. ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	๓.๑๕	๐.๘๘	ปานกลาง
๓. ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ	๓.๐๒	๐.๘๔	ปานกลาง
๔. ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	๓.๐๕	๐.๗๗	ปานกลาง
รวม	๓.๑๖	๐.๘๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๘ พบว่า ราษฎรอาสาสมัคร มีส่วนร่วมในโครงการตำรวจชุมชนกับการ
ป้องกันอาชญากรรมของตำบลลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ราษฎรอาสาสมัคร มีส่วนร่วมของในโครงการตำรวจ
ชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ในด้านการเรียนรู้
การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่
ตำรวจ ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ
ตามลำดับ

ตารางที่ ๕ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครใน
โครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตากทอง อำเภอเมือง
จังหวัดยโสธรด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน

ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ สำรวจในเรื่องการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การจราจรและการป้องกันอาชญากรรมต่าง ๆ	๓.๒๐	๐.๕๒	ปานกลาง
๒. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกัน อาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้ อาทิ สมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรม เยาวชนสัมพันธ์ ฯลฯ	๓.๓๒	๐.๘๕	ปานกลาง
๓. ท่านมีส่วนร่วมในการกำชับและกวดขันให้คนในละแวก บ้านปิดประตู-หน้าต่างให้มีมิดชิด ก่อนเข้านอนหรือออก จากบ้าน	๓.๒๑	๑.๐๐	ปานกลาง
๔. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความรู้การป้องกัน และปราบ ปรามอาชญากรรมต่าง ๆ กับเพื่อนบ้าน	๓.๑๗	๐.๕๔	ปานกลาง
๕. ท่านขวนขวายหาความรู้ในแขนงต่าง ๆ ในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม	๒.๕๕	๐.๕๘	ปานกลาง
รวม	๓.๑๗	๐.๘๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๕ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครใน โครงการสำรวจ ชุมชน
กับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตากทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการเรียนรู้การ
ป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ราษฎรอาสาสมัคร มีส่วนร่วมในโครงการสำรวจชุมชนกับ
การป้องกันอาชญากรรม ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน อยู่ในระดับปาน
กลางทุกข้อ โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรม
เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้ อาทิ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเยาวชน
สัมพันธ์ ฯลฯ มากเป็นลำดับที่ ๑ รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการกำชับและกวดขันให้คนในละแวก
บ้านปิดประตู-หน้าต่างให้มีมิดชิด ก่อนเข้านอนหรือออกจากบ้าน มีส่วนร่วมในการแสดงความ
คิดเห็นกับเจ้าหน้าที่สำรวจในเรื่องการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดการจราจรและการป้องกัน

อาชีพกรรมต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการให้ความรู้การป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมต่าง ๆ กับเพื่อนบ้าน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขวนขวายหาความรู้ในแขนงต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๐ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตากทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการแจ้งเบาะแสอาชญากรรมและการกระทำความผิด เช่น แหล่งอาชญากรรม ยาเสพติด สถานบริการเปิดเสียงดัง	๓.๑๗	๐.๕๓	ปานกลาง
๒. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ประวัติบุคคลในชุมชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ	๓.๒๐	๐.๘๘	ปานกลาง
๓. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในชุมชนของท่าน	๓.๐๔	๐.๕๑	ปานกลาง
๔. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการช่วยบริการประชาชนในงานประเพณี เช่น การจัดการจราจร การรักษาความสงบเรียบร้อยในช่วงเวลาในงานในชุมชนของท่าน	๓.๑๗	๐.๕๔	ปานกลาง
๕. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อทำการประนีประนอมข้อพิพาท เช่น การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การขอความในชุมชนของท่าน	๒.๕๕	๐.๕๘	ปานกลาง
รวม	๓.๑๕	๐.๘๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๑๐ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตากทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติบุคคลในชุมชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ มากเป็นลำดับที่ ๑ รองลงมา คือมีส่วนร่วมในการประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อทำการประนีประนอมข้อพิพาท เช่น การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การยอมความ ในชุมชนของท่าน มีส่วนร่วมในการประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการแจ้งเบาะแสอาชญากรรมและการกระทำความผิด เช่น แหล่งอาชญากรรม ยาเสพติด สถานบริการเปิดเลี้ยงตั้ง และมีส่วนร่วมในการประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการช่วยบริการประชาชน ในงานประเพณี เช่น การจัดการจราจร การรักษาความสงบเรียบร้อยในช่วงเวลาในงานในชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในชุมชน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร ใน
โครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลคาดทอง อำเภอเมือง
จังหวัดยโสธร ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ

ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการร่วม ประชุมปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับปัญหา อาชญากรรมในชุมชน	๒.๕๔	๑.๐๐	ปานกลาง
๒. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการ บริจาคเงิน เพื่อกิจกรรมอันเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม	๒.๕๖	๐.๕๕	ปานกลาง
๓. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการให้ ความร่วมมือในการเป็นพยานบอกข้อเท็จจริงในคดี อาชญากรรมต่อพนักงานสอบสวนหรือศาล	๓.๐๒	๐.๕๐	ปานกลาง
๔. ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรณรงค์เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้ประชาชนรับทราบ	๓.๒๑	๐.๘๔	ปานกลาง
๕. ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจัดทำข้อมูล ท้องถิ่นเกี่ยวกับประวัติบุคคล สภาพพื้นที่ แหล่งที่น่าจะเกิด อาชญากรรม จำนวนพลเมืองปัญหาแรงงาน	๓.๐๐	๐.๕๕	ปานกลาง
รวม	๓.๐๒	๐.๘๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๑๑ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจ
ชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลคาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการสนับสนุน
กิจการตำรวจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณากิจกรรมเป็นรายข้อ พบว่า ราษฎรอาสาสมัคร มีส่วนร่วมในโครงการสำรวจ
ชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ
โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรณรงค์
เรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้ประชาชนได้รับทราบ มากเป็นลำดับที่ ๑ รองลงมา คือ
มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจ ด้วยการให้ความร่วมมือในการเป็นพยานบอกข้อเท็จจริง
ในคดีอาชญากรรมต่อพนักงานสอบสวนหรือศาล มีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจัดทำ
ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับประวัติบุคคล สภาพพื้นที่ แหล่งที่น่าจะเกิดอาชญากรรม จำนวนพลเมือง

ปัญหาแรงงาน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจ ด้วยการบริจาคเงิน เพื่อกิจกรรมอันเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจ ด้วยการร่วมประชุมปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชนตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานีตำรวจ อาทิ การจัดงานพิธีเนื่องในวันสำคัญต่างๆ	๒.๕๒	๐.๕๐	ปานกลาง
๒. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการสอดส่อง ดูแล ตรวจตรา และเฝ้าระวังบริเวณชุมชนของท่านกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	๒.๕๘	๐.๘๕	ปานกลาง
๓. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการช่วยเหลือผู้ถูกประทุษร้ายหรือจับกุมผู้กระทำความผิด	๓.๐๘	๐.๕๐	ปานกลาง
๔. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจ ในการให้บริการประชาชนภายในชุมชน เช่น รักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อย และการจัดการจราจร	๓.๓๐	๐.๘๕	ปานกลาง
๕. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการจัดทำแผนที่สังเขปและข้อมูลท้องถิ่นในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม	๓.๑๖	๐.๕๐	ปานกลาง
รวม	๓.๐๕	๐.๗๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๑๒ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ราษฎรอาสาสมัคร มีส่วนร่วมในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการให้บริการประชาชนภายในชุมชน เช่น รักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อยและการจัดการจราจร เป็นลำดับที่ ๑ รองลงมา คือ มีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจัดทำแผนที่สังเขปและข้อมูลท้องถิ่นในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ ส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้วยการช่วยเหลือผู้ถูกประทุษร้ายหรือจับกุมผู้กระทำความผิด มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้วยการสอดส่องดูแล ตรวจตรา และเฝ้าระวังบริเวณชุมชนของท่านกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานีตำรวจ อาทิ การจัดงานเนื่องในวันสำคัญต่างๆ ฯลฯ ตามลำดับ

๔.๓ ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนและการป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนและการป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน ๘๕ คน จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด ๑๓๐ ฉบับ สรุปได้ตามตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนและการป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	เพิ่มความถี่ในการตรวจสอบสายตรวจให้มากขึ้น	๒๘
๒	ให้ความสำคัญกับเบาะแสอาชญากรรมที่รับแจ้งจากประชาชนให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	๑๐
๓	ควรบริการประชาชนด้วยความสุภาพและสะดวกรวดเร็ว	๑๐
๔	เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชาวบ้าน การทำงานร่วมลดอาชญากรรมในชุมชน	๘
๕	เพิ่มความเร็วในการไปถึงที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจ	๘
๖	จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้แต่ละชุมชน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ	๖

ตารางที่ ๑๓ (ต่อ)

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๗	ต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเพิ่มกิจกรรมให้คำแนะนำการดูแลช่วยเหลือตนเองเมื่อเกิดอาชญากรรม	๕
๘	ติดไปส่องสว่างในพื้นที่ล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรมให้มากขึ้น	๔
๙	เพิ่มการฝึกอบรมด้านปฏิบัติป้องกันปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	๒
๑๐	มุ่งเน้นการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพต่างๆ ที่ใช้พื้นที่สาธารณะประกอบอาชีพ เช่น กลุ่มคนขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง ฯลฯ	๒
๑๑	จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างประชาชนกับตำรวจทุกเดือน	๒

จากตารางที่ ๑๓ พบว่า ประชาชนให้ข้อเสนอแนะ โดยเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้ ควรเพิ่มความถี่ในการตรวจของสายตรวจให้มากขึ้น ให้ความสำคัญกับเบาะแสอาชญากรรมที่รับแจ้งจากประชาชนให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชาวบ้าน การทำงานร่วมลดอาชญากรรมในชุมชน เพิ่มความเร็วในการไปถึงที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้แต่ละชุมชน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ ต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเพิ่มกิจกรรมให้คำแนะนำการดูแลช่วยเหลือตนเองเมื่อเกิดอาชญากรรม ติดไปส่องสว่างในพื้นที่ล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรมให้มากขึ้น ตามลำดับ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครใน โครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกัน อาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ของการวิจัย เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครใน โครงการตำรวจชุมชนกับการ ป้องกันของตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธรและเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางใน การป้องกันอาชญากรรมของตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธรผลการวิจัยสามารถนำมา สรุป อภิปรายผล รวมทั้งข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครใน โครงการตำรวจชุมชนกับการ ป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยสรุป ผลการวิจัยในด้านต่างๆ ดังนี้

๕.๑.๑ ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิด เป็นร้อยละ ๕๖.๘๐ มีอายุระหว่าง ๒๕-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔๐ มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕๐ มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๐ ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๗๐

๕.๑.๒ ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการ ป้องกันอาชญากรรม ด้านการเรียนรู้และการป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกันโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลการวิจัยดังนี้

๑. ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน พบว่า การมีส่วนร่วม ของราษฎรอาสาสมัครใน โครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม มีส่วนร่วมใน ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน มากที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการเข้ารับการ อบรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้ อาทิ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เยาวชนสัมพันธ์ ฯลฯ และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ขวนขวายหาความรู้ในแขนงต่างๆ ในการ ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

๒. ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่า การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ มากที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติบุคคลในชุมชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ มีส่วนในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในชุมชน

๓. ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ พบว่า การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ มากที่สุด คือ มีส่วนในการสนับสนุนกิจการตำรวจด้วยการร่วมประชุมปรึกษารื้อกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชน และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจ ด้วยการร่วมประชุมปรึกษารื้อกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชน

๔. ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการให้บริการประชาชนภายในชุมชน เช่น รักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อย และจัดการจราจร และมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานีตำรวจ อาทิ การจัดงานเนื่องในวันสำคัญต่างๆ ฯลฯ

๕.๑.๓ ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนและการป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน ควรเพิ่มความถี่ในการตรวจของสายตรวจให้มากขึ้นให้ความสำคัญกับเบาะแสอาชญากรรมที่รับแจ้งจากประชาชนให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชาวบ้าน การทำงานร่วมลดอาชญากรรมในชุมชน

๕.๒ อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลลาดทอง อำเภอมือง จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือฝึกอบรมการป้องกันอาชญากรรมมากอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และด้านสนับสนุนกิจการตำรวจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พ.ต.ท.นรศักดิ์ บุตรเนียร** ได้วิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการตำรวจ

ชุมชนมวลสัมพันธ์ปี พ.ศ.๒๕๔๕ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ปรากฏในลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สถานีตำรวจ โดยการร่วมเสียดสละแรงงาน ด้านการร่วมหาทุนสนับสนุนโครงการฯ” และผลการวิจัยของ **พ.ต.ท.สมหมาย อุปลัมภ์** ได้วิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษากรณีประชาชนในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า “ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางนา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นของการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

๑) **ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน** พบว่า การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน ด้วยการเรียนรู้การป้องกันอาชญากรรมโดยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้ อาทิ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เยาวชนสัมพันธ์ ฯลฯ มากเป็นอันดับที่หนึ่ง ส่วนในการป้องกันอาชญากรรมราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการกำชับและกวดขันให้คนละแวกบ้าน ปิดประตูหน้าต่างให้มิดชิด ก่อนเข้านอนหรือออกจากบ้าน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลลาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เข้าใจถึงรูปแบบโครงการที่เป็นการส่งเสริมกลยุทธ์ที่ดีในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างประชาชนกับตำรวจในการแก้ปัญหาอาชญากรรม เป็นการเสริมสร้างพลังชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนราษฎรจึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **กนกศักดิ์ พงษ์สวัสดิ์** ซึ่งได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามนโยบายการสร้างกระบวนการชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด : ศึกษากรณี ตำบลไร่รอด อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนตำบลไร่รอดมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของ **พ.ต.ท.สมหมาย อุปลัมภ์** ได้วิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษากรณีประชาชนในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา กรุงเทพมหานคร พบว่า “ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของประชาชนที่พักอาศัยในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางนา อยู่ในระดับปานกลาง”

๒) **ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ** พบว่า ราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม มีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติบุคคลในชุมชนต่อเจ้าหน้าที่ มี

ส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้ อาทิ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เยาวชนสัมพันธ์ ฯลฯ และการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการแจ้งเบาะแสอาชญากรรมและการกระทำความผิด เช่น แหล่งอาชญากรรม ยาเสพติด สถานบริการเปิดเสียงดัง ทั้งนี้ แสดงว่าประชาชนในพื้นที่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนเพื่อลดปัญหาของชุมชน และสังคมเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ร.ต.อ. (หญิง) พัชรี วิรัตน์โยสินทร์** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “นโยบายการป้องกันอาชญากรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรณีศึกษา โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม (กองปราบอาสา)” ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบและแนวทางการป้องกันอาชญากรรมแบบมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์ที่ดีในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างประชาชนและตำรวจในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม เป็นการเสริมสร้างพลังชุมชนเพื่อพัฒนาประเทศ

๓) ด้านสนับสนุนกิจการตำรวจ พบว่า ราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม มีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจ ด้วยการร่วมประชุมปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชน และร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรณรงค์เรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้ประชาชนรับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ **ยูวัฒน์ วุฒิมณี** ที่ว่า การที่สามารถทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้น และผลการวิจัยของ **กนกศักดิ์ พงศ์วัชร์** ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามนโยบายการสร้างกระบวนการชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด : ศึกษากรณี ตำบลไร่รอด อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลจากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

๔) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่า ราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม มีส่วนร่วมโดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการให้บริการประชาชนภายในชุมชน เช่น รักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อย และการจัดการจราจร ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจัดทำแผนที่เสี่ยงและข้อมูลท้องถิ่นในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พ.ต.ท.ณัฐพล มิ่งพันธ์** ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลเม็กดำ อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัย พบว่าด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการตรวจเยี่ยมตามหมู่บ้าน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน การจับกุมผู้กระทำความผิด และการจัดเก็บข้อมูลท้องถิ่นแต่ไม่มีส่วนร่วมในการ

ประชุมรักษาความสงบเรียบร้อย ประจําตำบลและการจัดระบบการป้องกันอาชญากรรม และอำนวยความสะดวก

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. จากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรมของตำบลตาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรเพิ่มโอกาสในการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้วยการกำหนดให้สัดส่วนให้ตัวแทนภาคเอกชนดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบประจำสถานีมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อสร้างความเป็นธรรม โปร่งใส และเสมอภาค ในการปฏิบัติงานต่อประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน และเพื่อลดปัญหาอาชญากรรมในชุมชน

๒. เนื่องจากพบว่า ราษฎรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการ อยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่นๆ ดังนี้ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองยโสธร ควรจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจากประชาชนผู้ใช้บริการและนำข้อบกพร่องที่ได้รับทราบมาทำการปรับปรุงแก้ไขการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้สึกรักของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ดียิ่งขึ้น

๓. สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองยโสธร ควรจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ความสามารถและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งตามหลักการชุมชนพึ่งตนเอง ตลอดจนการให้ความใส่ใจในการตรวจสอบและปฏิบัติงานตามเบาะแสที่ได้รับแจ้งจากประชาชนมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งเพิ่มการฝึกอบรมประชาชนถึงวิธีการปฏิบัติในการแจ้งข่าวและให้เบาะแสอาชญากรรมอย่างถูกต้องโดยเน้นเป้าหมายไปที่กลุ่มอาชีพเฉพาะ เช่น กลุ่มคนขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง กลุ่มคนขับรถรับจ้าง เป็นต้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

๑. จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางดังนั้นควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการป้องกัน และลดปัญหาอาชญากรรมในชุมชน

๒. ควรวิจัยปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจ

๓. ควรมีการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจ ตามความเป็นจริง

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑) หนังสือทั่วไป

- กรมตำรวจ. **คู่มือเจ้าพนักงานปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๔๕.
- กิติมา ปรีดีดิลก. **ทฤษฎีบริหารองค์การ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๔๒.
- เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง. **การจัดการและการพัฒนาองค์การ**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๔.
- _____. **ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๐๕.
- _____. **แผนมหาดไทยแม่ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๓๐-๒๕๓๔)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๓๕.
- _____. **แผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๓๕.
- _____. **“แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๓๐ - ๒๕๓๔)”**. ใน **คู่มือเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๓๑.
- จตุพร ชื่นบาน. **กิจการตำรวจไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๓๓.
- จุมพล หนิมพานิช. **การบริหารงานและการควบคุมงาน. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๑.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. **การพัฒนาชนบทเน้นการพัฒนาสังคมและแนวคิดความจำเป็นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, ๒๕๒๕.
- ดุยฎี आयुวัฒน์. **การวิเคราะห์ด้วย Correlation และ Regression Analysis**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๓.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๗.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, ๒๕๒๗.

- นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. **กตวิธีแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภาคการพิมพ์, ๒๕๔๐.
- นวลจันทร์ ทิศนชัยกุล. **อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม)**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. **การจัดการสำนักงาน**. กรุงเทพฯ : มณฑลการพิมพ์, ๒๕๔๔.
- บัญญัติ แก้วส่อง. “รูปแบบทางสังคม จิตวิทยาสำหรับอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๑.
- ประเสริฐ เมฆมณี. **สำรวจและกระบวนการยุติธรรม**. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๒๓.
- ประเสริฐ รุจิรวงศ์, พล.ต.อ. “การสำรวจกับนโยบายความมั่นคงภายในประเทศ” **ในเอกสารประกอบการอบรมของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ชุดที่ ๖**. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๐๖.
- ประเสริฐ เกสรมาลา, พ.ต.อ. “ทรรชนะของสังคมตำรวจ” **ในสำรวจและสังคม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๒๑.
- ประชา พรหมนอก, พล.ต.ท. **งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ กรมตำรวจ, ๒๕๓๔.
- _____. “แนวคิด ทิศทางการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม”. **ในเอกสารประกอบการสัมมนาผู้บริหารงานชุมชนสัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๓๔.
- ปรัชญา เวสารัชช์. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๘.
- ปुरुชัย เปี่ยมสมบูรณ์. **การบริหารงานตำรวจ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๐.
- พิชิต ควรเดชะอุปต์, พล.ต.ต. “ยุทธศาสตร์เชิงรุกในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน” **ในสำรวจของประชาชน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๔๐.
- พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์, พ.ต.ท. **มุมมองใหม่การจัดการตำรวจในศตวรรษที่ ๒๑**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทศิลปสยามการ จำกัดพิมพ์, ๒๕๔๒.

- ไพรัตน์ เดชะรินทร์. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๗.
- วัฒนา สักกวัตร, พ.ต.อ. **การบริหารงานเทศาภิบาล (PA) ๔๑๑๒**. นครปฐม : โรงพิมพ์โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, ๒๕๔๒.
- วิรุฬห์ พันแสง, พล.ต.อ. "ตำรวจชุมชน". **ในตำรวจของประชาชน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๔๐.
- วีระ โอศถานนท์. **การพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒.
- ยุทธ ไกยวรรณ. **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕.
- ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. **หลักการพัฒนารวมชนและการพัฒนาชนบท**. (กรุงเทพมหานคร : ห.ส.น. ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๒๖).
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. **สังคมวิทยา ปัญหาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- สุพัตรา สุภาพ. **ปัญหาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๖. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒.
- สมพงศ์ เกษมสิน. **การบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖.
- สมยศ นาวิการ. **การบริหารแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๔๕.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. **ระเบียบปฏิบัติประจำตำรวจชุมชน (ตชต.)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ม.ป.ป., ๒๕๔๒.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. **คู่มือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์**. **กองแผนงาน ๒ สำนักงานแผนงานและงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๔๖.
- อภินันท์ รพีพัฒน์. **แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.
- อนุก เหล่าธรรมทัศน์. **การเมืองของพลเมืองสู่สหัสวรรษใหม่**. กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, ๒๕๔๓.
- หลุยส์ จำปาเทศ. **เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. นครพนม : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๒๖.

๒) วารสาร/นิตยสาร

นิพนธ์เวช สืบแสง. “การมีส่วนร่วมของชาวชนบทในการพัฒนา”, **ในวารสารข่าวสารศูนย์วิจัยชาวเขา**.
ฉบับที่ ๑๒๓ ปีที่ ๙ กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๔๖ : ๒๔.

๓) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กนกศักดิ์ พูลสวัสดิ์. “ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามนโยบายการสร้างกระบวนการชุมชน
เข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด : ศึกษากรณี ตำบลไร่รอด อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี”.

วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๘.

ชนินทร์ จันเคหา, ร.ต.อ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมใน
เขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๕.

เดือนเพ็ญ พับอำไพ. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการประสานงานพัฒนาของเจ้าหน้าที่ **วิทยา
นิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖.

ณัฐพล มิ่งพันธุ์, พ.ต.ท. “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกัน
อาชญากรรม : ศึกษานโยบายกรณีตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม”.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘.

นรศักดิ์ บุตรเนียร, พ.ต.ท. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการตำรวจชุมชนมวลชนสัมพันธ์ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ :
ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗.

ปกรณ มณีปกรณ. “การมีส่วนร่วมของคนไทยเชื้อสายจีนต่อโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : ศึกษา
เฉพาะกรณีชุมชนชาวจีนในเขตเลือกตั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร
มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.

พัชรี วิรัตน์โยสินทร์, ร.ต.อ.(หญิง). “นโยบายการป้องกันอาชญากรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนของ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ : กรณีศึกษาโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม (กองปราบ
อาสา)”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา,
๒๕๔๗.

เรื่องฉาย ดิวงษ์. "การศึกษายทบาทในการประสานงานด้านการศึกษาของศึกษานิเทศกรอำเภอในจังหวัดขอนแก่น". **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๘.

สุจินต์ ดาววีระกุล. "ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดดีเด่น ระดับจังหวัดประจำปี ๒๕๒๗". **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๗.

สมหมาย อุปถัมภ์, พ.ต.ท.. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษากรณีประชาชนในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา กรุงเทพมหานคร". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๗.

๒. หนังสือภาษาอังกฤษ

Alastair T. White. **Why community participation, a discussion of the agreement community participation : current issue and less on learned**. [n.p] : United Nations Children's Fund, 1982.

Bank. **The essence of Total Quality Management**. New York : Printiced Hall, 1992.

Brown. **Police and Citizen Perceptions of police power**. Washington DC. : Aga Khan Foundation ; 1993.

Caplan. **Management Essentials : Concepts and Application**. USA : SRA, Inc., 1979.

Encyclopedia Britannica. **Police Encyclopedia VIII**. Chicago : Encyclopedia Britannica. Inc, 1977.

Federick. **The Motivation to Work**. New York : John Wiley and Sons, 1959.

Gottlieb. **Operation Management : Conception Manufacturing & Service**. New York : West Publishing Campaign, 1995.

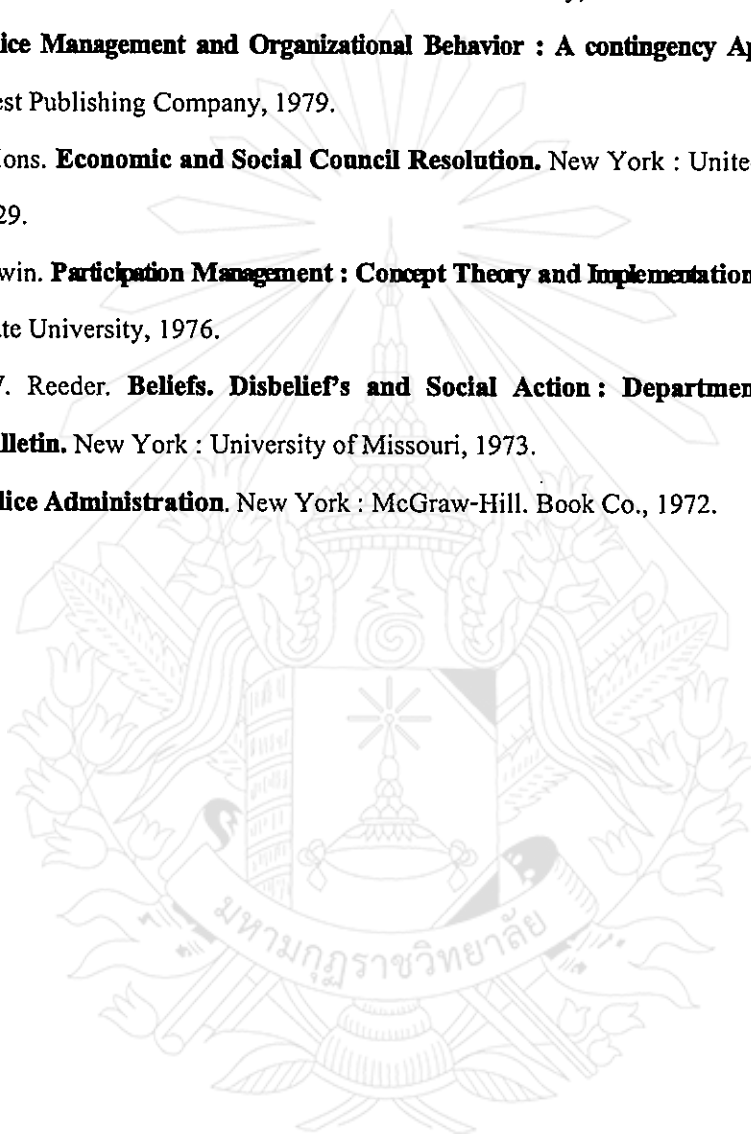
Hoover. **Validating quality indicators for hospital care**. Joint Commission ; 1997.

House. **Managerial Process and Organization Behavior**. New York : Scott, Foresman and Company, 1976.

Kart . **Organization and Environment**. New York : McGraw-Hill, 1970.

Kenny. **Police Operations : Spring field**. Massachusetts : Charies C.Thomas:1968.

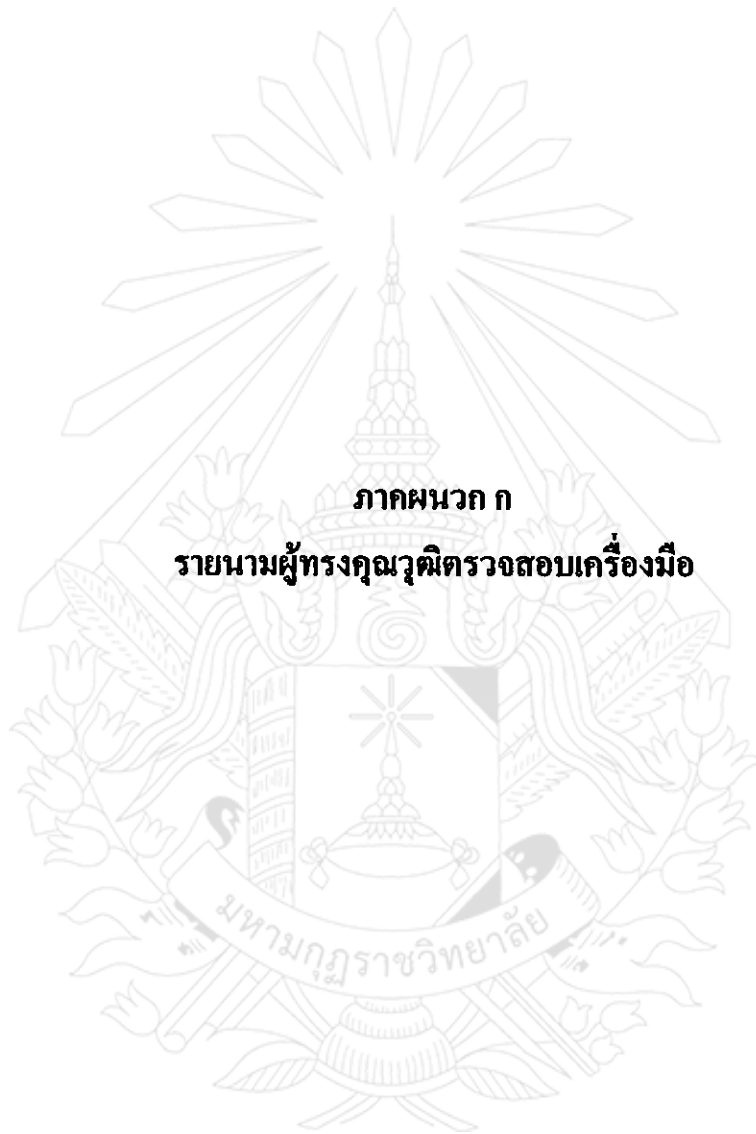
- McFarland. **Management : Foundation and Practices.** New York : Macmillan, 1979.
- Pilisuk. **Papers in Comparative Public Administration. Ann Arbor. Michigan : Institute of Public Administration.** Canada : McMaster University, 1962.
- Roberg. **Police Management and Organizational Behavior : A contingency Approach.** New York : West Publishing Company, 1979.
- United Nations. **Economic and Social Council Resolution.** New York : United Nations Publication, 1929.
- William Erwin. **Participation Management : Concept Theory and Implementation.** Atlanta. Ga : Georgia State University, 1976.
- William W. Reeder. **Bellefs. Disbelief's and Social Action : Department of Rural Sociology Bulletin.** New York : University of Missouri, 1973.
- Wilson. **Police Administration.** New York : McGraw-Hill. Book Co., 1972.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

๑. ผศ.ดร.เดชา ใจกลาง

การศึกษา ศน.บ. ปธ.๕ MA., Ph.D.

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๒. รศ.พิเศษ ดร.จรัส พัยคณราชศักดิ์

การศึกษา ศน.บ. ปธ.๖ MA., Ph.D.

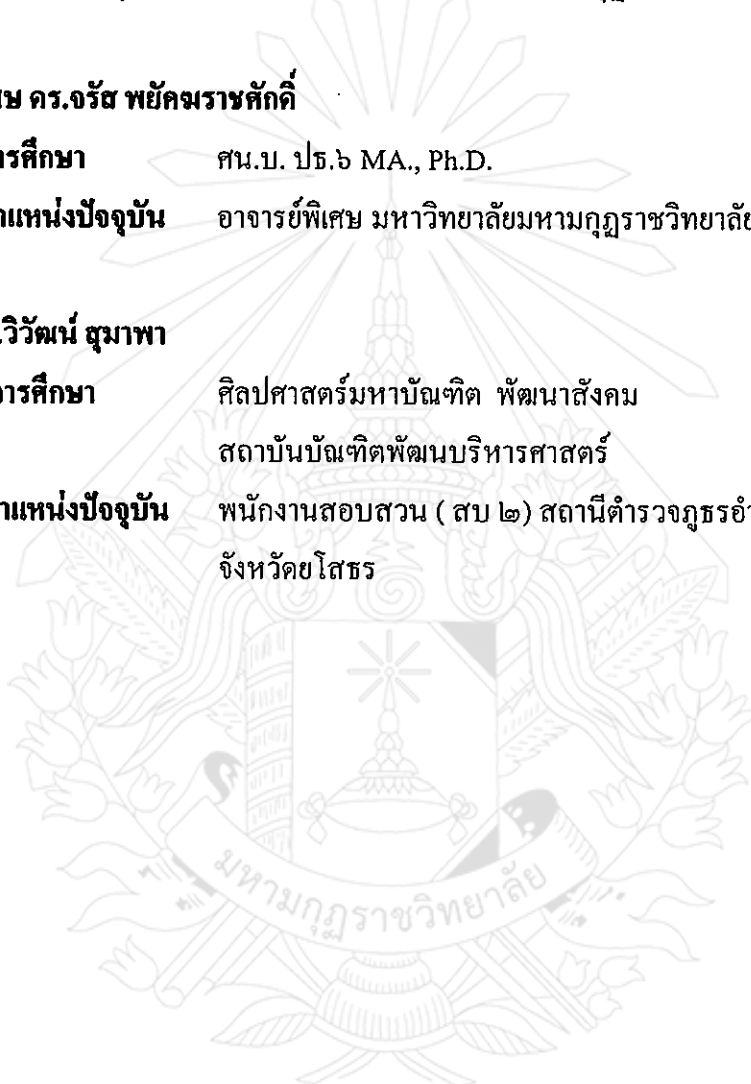
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๓. พ.ต.ท.วิวัฒน์ สุมาพา

การศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต พัฒนาสังคม

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ตำแหน่งปัจจุบัน พนักงานสอบสวน (สบ ๒) สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๖๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคลองลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง, ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.เดชา ใจกลาง

ด้วย พ.ต.ต. วรวุฒิ นนตะสี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตรการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลคาคทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พระสุทธิสาร โสภณ

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๖๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร รศ.พิเศษ ดร.จรัส พัทฒมารชศักดิ์

ด้วย พ.ต.ต. วรวุฒิ นนตะสี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลคาคทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อ โปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พระสุทธิสาร โสภณ

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๖๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร พ.ต.ท.วิวัฒน์ สุมาพา

ด้วย พ.ต.ต. วรวุฒิ นนตะสี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลคาคทอง อำเภอเมือง จังหวัดยศไชย” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พระสุทธิสาร โสภณ

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

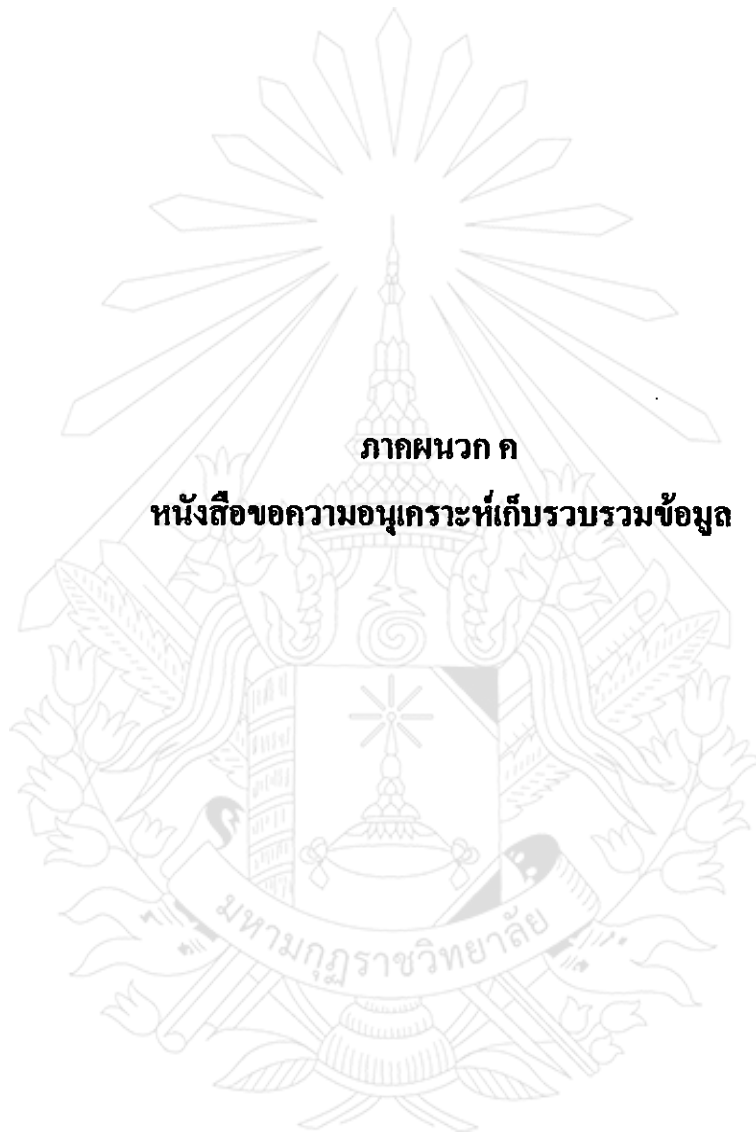
Http:// www.rec.mbu.ac.th

๑

๖

๘

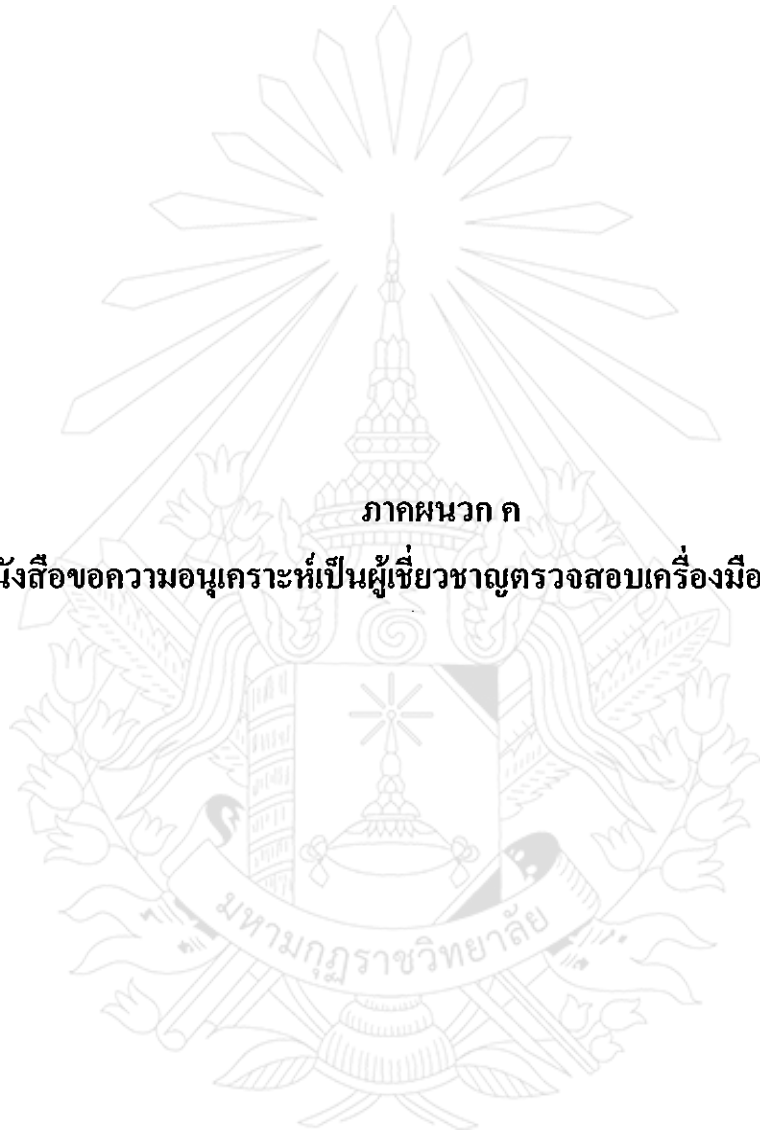
๑

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๖๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลคาคทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

ด้วย พ.ต.ต.วรวุฒิ นนตะสี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตรการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลคาคทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ตำบลคาคทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ส่วนวันเวลานั้น นักศึกษาจะมาติดต่oprสานงานกับท่าน โดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พระสุทธิสาร โสภณ

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

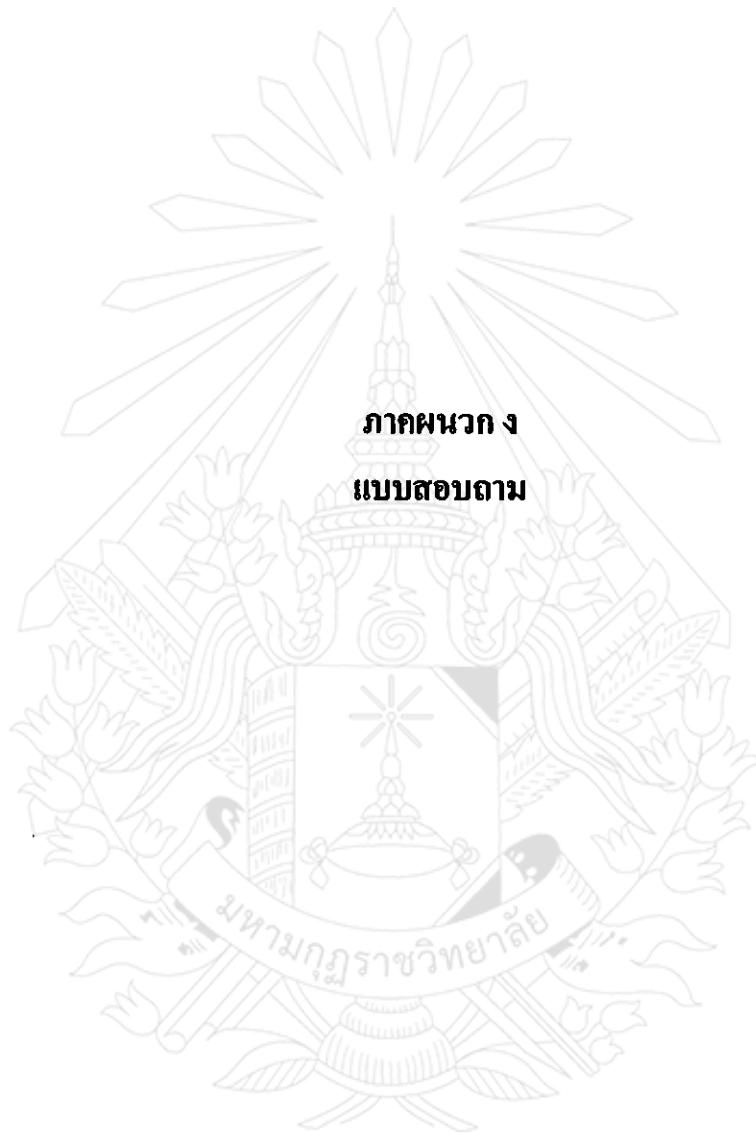
บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

มหามกุฏราชวิทยาลัย

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม
: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตากทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

คำชี้แจง

๑) แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลตากทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

๒) แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด ๓ ตอน คือ

๒.๑ ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ

๒.๒ ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการสำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม ประกอบด้วย ประกอบด้วย ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือการฝึกอบรมการป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๒.๓ ตอนที่ ๓ คำถามลักษณะปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทาง ในการดำเนินงานโครงการสำรวจชุมชนและการป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน

๓) ขอความอนุเคราะห์กรุณาช่วยตอบแบบสอบถามทั้งสามตอนให้ครบทุกข้อ

๔) คำตอบที่ได้รับจะปกปิดไว้เป็นความลับ ซึ่งจะไม่ทำหรือก่อให้เกิดผลเสียหายใดๆ ต่อท่านและการปฏิบัติงานของท่าน

ขอขอบพระคุณในความกรุณาครั้งนี้

(พ.ต.ต.วรวิฒิ นนตะสี)

นักศึกษาระดับปริญญาโท (สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

๑. เพศ

- () ๑. ชาย () ๒. หญิง

๒. อายุ () ๑. ไม่เกิน ๒๕ ปี () ๒. ๒๕-๔๐ ปี
() ๓. ๔๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

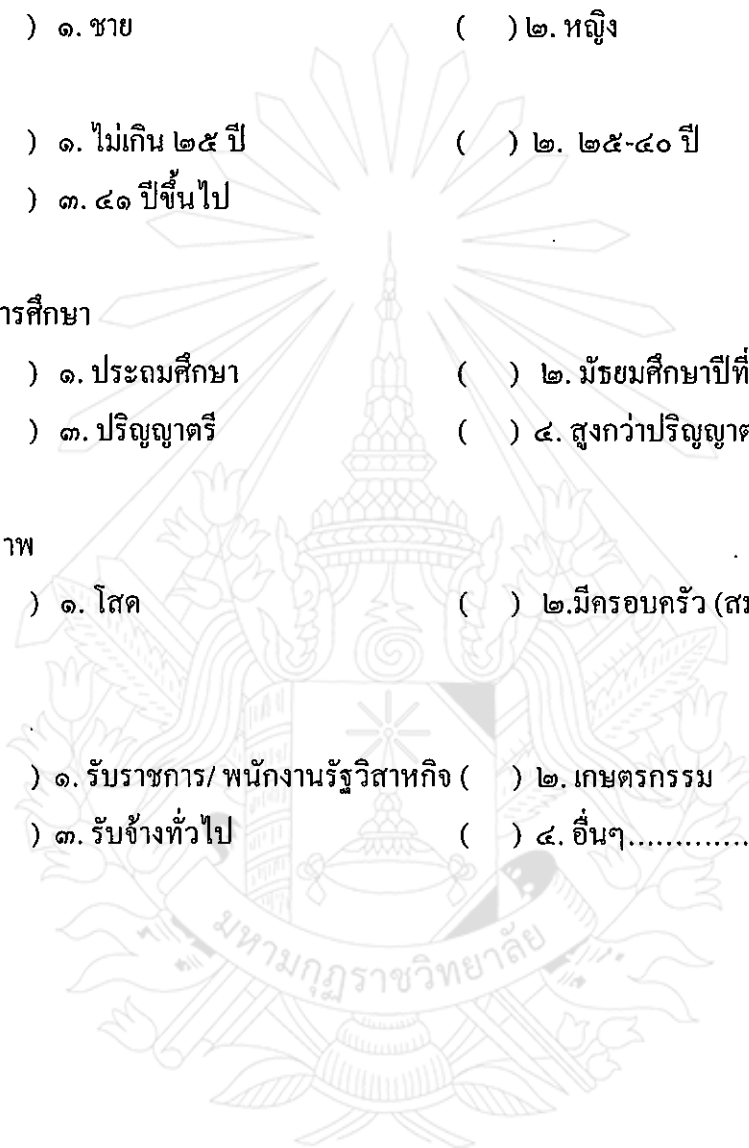
- () ๑. ประถมศึกษา () ๒. มัธยมศึกษาปีที่ ๖/ปวช.
() ๓. ปริญญาตรี () ๔. สูงกว่าปริญญาตรี

๔. สถานภาพ

- () ๑. โสด () ๒. มีครอบครัว (สมรส/หม้าย/หย่า)

๕. อาชีพ

- () ๑. รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ () ๒. เกษตรกรรม
() ๓. รับจ้างทั่วไป () ๔. อื่นๆ.....

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครในโครงการ
ตำรวจชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม ประกอบด้วย ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือ
การฝึกอบรมการป้องกัน ด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านการสนับสนุน
กิจการตำรวจ ด้านการร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบของ
ท่านที่สุดข้อละ ๑ คำตอบ

ข้อ ที่	ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือ การฝึกอบรมการป้องกัน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑.	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับ เจ้า หน้าที่ตำรวจในเรื่องการป้องกันและปราบปรามยา เสพติดการจราจรและการป้องกันอาชญากรรม ต่าง ๆ					
๒.	ท่านมีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการ ป้องกันอาชญากรรมตามที่ทางตำรวจจัดให้ อาทิ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เขวชนสัมพันธ์ ฯลฯ					
๓.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำชับและกวดขันให้คนใน ละแวกบ้านปิดประตู-หน้าต่างให้มีมิดชิด ก่อนเข้า นอนหรือออกจากบ้าน					
๔.	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความรู้การป้องกันและ ปราบปรามอาชญากรรมต่างๆ กับเพื่อนบ้าน					
๕.	ท่านชวนขอความช่วยเหลือในแขนงต่าง ๆ ในการป้อง กันและปราบปรามอาชญากรรม					
๖.	ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจด้วยการแจ้งเบาะแสอาชญากรรมและการ กระทำผิด เช่น แหล่งอาชญากรรม ยาเสพติด สถานบริการเปิดเสียงดัง					

ข้อ ที่	ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือ การฝึกอบรมการป้องกัน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด ๕	มาก ๔	ปาน กลาง ๓	น้อย ๒	น้อย ที่สุด ๑
๘.	ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติบุคคลใน ชุมชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
๙.	ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจด้วยการแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อมี เหตุร้ายเกิดขึ้นในชุมชนของท่าน					
๑๐.	ท่านมีส่วนร่วมในการประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการช่วยบริการประชาชนในงานประเพณี เช่น การจัดการจราจร การรักษาความสงบเรียบร้อย ในช่วงเวลาจัดงานในชุมชนของท่าน					
๑๑.	ท่านมีส่วนร่วมในประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อ ทำการประนีประนอมข้อพิพาท เช่น การไกล่ เกลี่ยข้อพิพาท การขอมความ ในชุมชนของท่าน					
๑๒.	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจ ด้วยการร่วมประชุมปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้าน เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชน					
๑๓.	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจ ด้วยการบริจาคเงิน เพื่อกิจกรรมอันเกี่ยวกับการ ป้องกันอาชญากรรม					
๑๔.	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการตำรวจ ด้วยการให้ความร่วมมือในการเป็นพยานบอก ข้อเท็จจริงในคดีอาชญากรรมต่อพนักงาน สอบสวนหรือศาล					
๑๕.	ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรณรงค์ เรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้ ประชาชนรับทราบ					

ข้อ ที่	ด้านการเรียนรู้การป้องกันหรือ การฝึกอบรมการป้องกัน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด ๕	มาก ๔	ปาน กลาง ๓	น้อย ๒	น้อย ที่สุด ๑
๑๕.	ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจัดทำ ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับประวัติบุคคล สภาพพื้นที่ แหล่งที่น่าจะเกิดอาชญากรรม จำนวนพลเมือง ปัญหาแรงงาน					
๑๖.	ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานีตำรวจ อาทิ การจัดงานพิธีเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ฯลฯ					
๑๗.	ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้วยการสอดส่อง ดูแล ตรวจสอบ และเฝ้าระวัง บริเวณชุมชนของท่านร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
๑๘.	ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้วยการช่วยเหลือผู้ถูกประทุษร้ายหรือจับกุม ผู้กระทำความผิด					
๑๙.	ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการให้บริการประชาชนภายในชุมชน เช่น รักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อย และการจัดจราจร					
๒๐.	ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจัดทำ แผนที่เสี่ยงและข้อมูลท้องถิ่นในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ -นามสกุล	พันตำรวจตรี วรฤติ นนตะสี
วัน/เดือน/ปีเกิด	๒๔ มีนาคม ๒๕๐๘
สถานที่เกิด	๘๓ หมู่ ๔ ตำบลบัวค้อ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
ที่อยู่ปัจจุบัน	๗/๑ ถนนตำรวจ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
การศึกษา	
พ.ศ. ๒๕๒๒	ประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านหนองบัว – โนนมี ตำบลบัวค้อ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. ๒๕๒๕	มัธยมศึกษาตอนต้นจาก โรงเรียนปทุมพิทยากร วัดบรบือสราราม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. ๒๕๓๒	มัธยมศึกษาตอนปลายจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเลย
พ.ศ. ๒๕๓๖	ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต นบ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำแหน่ง/สถานที่ทำงานปัจจุบัน	
พ.ศ.	ลูกแถวสถานีตำรวจภูธรตำบลนาคินคำ อำเภอเมือง จังหวัดเลย
พ.ศ.	ผู้บังคับหมู่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอภูเรือ จังหวัดเลย
พ.ศ.	รองสารวัตรป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรอำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร
พ.ศ.	พนักงานสอบสวน (สบ ๑) สถานีตำรวจภูธรอำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร
พ.ศ.	พนักงานสอบสวน (สบ ๒) สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร